

UJKELETT

PARTONKIVÜLI NAPILAP

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

8,00 FONT (értéktöbblet adóval) 14 OLDAL TEL-AVIV, 1978 OKTOBER 6., PÉNTEK 9191. szám

A FRANCIA TÁVIRATI IRODA JELENTÉSE SZERINT:

»ISMERETLEN HAJÓK BEIRUT MOHAMEDÁN LAKÓNEGYEDÉT LÖVIK«

A keresztény miliciák szíriai katonai célpontok ágyuzásával fenyegetnek — Beirut romhalmazzá vált keresztény negyedeiben temetetlenül hevernek a halottak — Jigáel Jádín: Izrael érintkezésben áll az Egyesült Államokkal Libanon ügyében

Beirut. (IFP). — A francia hírszolgálati iroda jelentése szerint tegnap este 8 órától „megállapíthatatlan nemzetiségű hajók ágyúzzák Beirut nyugati részében lévő mohamedán negyedet.” A jelentés szerint a libanoni főváros délnyugati negyedeiből jól látható a tüzérségi párbaj a hajók és a partvédő ágyúk között. A falangák rádiója nem jelentette az ágyúzást.

Ezt megelőzőleg a libanoni keresztény miliciák tegnap azzal fenyegettek, hogy messzehordó ágyúkkal tűz alá vesznek szíriai katonai célpontokat, ha a szíriaiak nem szüntetik meg a keresztény lakónegyedek ágyuzását.

Nyugati katonai szakértők szerint a libanoni keresztények 130 milliméteres tábori ágyúkkal rendelkeznek, melynek hordtávolsága 31 kilométer és ez lehetővé teszi számukra, hogy szíriai katonai bázisokat vegyenek tűz alá.

Cyrus Vance amerikai külügyminiszter tegnap esti televízió-nyilatkozatában azt mondta, hogy az Egyesült Államok felkérte az Izraélt, hogy ne avatkozzon a libanoni harcokba „és felhívásunk eredménnyel járt.”

világ keresztény vezetőihez, a Nemzetközi Vöröskereszthez és az UNO-hoz, hogy mentsek meg a libanoni keresztényeket a szíriai tömegmészárlástól. A felhívás hangoztatja, hogy nemcsak a szakadatok ágyútűz szedi áldozatait, hanem a víz- és élelmiszerhiány következtében is meghalnak asszonyok, öregek és gyerekek.

A falangisták jelentése szerint a tegnapi harcok során 60 szíriai katonáé vesztette életét és 120 sebesült meg. Sok keresztény lakos is életét veszítette. — Az izraeli kormány úgy véli, hogy a keresztény falangák képtelenek tartani magukat a szíriaiakkal szemben.

Külföldi sajtótudósítók tegnap azt jelentették Beirutból, hogy a falangisták hőies ellenállást tanúsítanak és az utóbbi két napban kísérletet tettek arra, hogy visszafoglalják a szíriaiaktól azt a két hidat, amely összeköti a keresztény lakónegyedet Dzunija kikötőjével, amely a keresztények főellátási bázisa.

A svájci kormány és a Nemzetközi Vöröskereszt tegnap felhívással fordult a harcoló felekhez Beirutban, hogy azonnal szüntessék be a tömegmészárlást. A svájci kormány és a Vöröskereszt egyben felkérte a világ valamennyi kormányát, hogy tegyen lépéseket a libanoni harcok megszüntetése érdekében.

A libanoni fővárosból érkezett jelentés szerint a keresztény Aszad negyed romhalmazzá vált, az utcákon holttestek hevernek és a rommá lőtt házakból a sebesültek nem tudnak kórházba jutni. Az élt és az ivóvizet adó

Stockholm (Reuter, UPI, IFP). — A Svéd Királyi Akadémia tegnap nyilvánosságra hozta, hogy a zsüri döntése értelmében az 1978. évi irodalmi Nobel-díjat Isaac Bashevis-Singer, az Amerikában élő világhírű jiddis író kapja. A

Isaac Bashevis-Singer 74 évesen született a Varsó közelében lévő Radzimin városkában és 1935-ben vándorolt ki Amerikába. Irodalmi karrierjét még Varsóban kezdte, mint újságíró, és Amerikába való vándorlása után kezdte írni elbeszéléseit. Ismertebb művei: A Muskát család, A birtok, Az ellenségek — szerelmi történet. Rövidebb elbeszéléseit is írt, köztük A rövid péntek és a Piac utcai Spinoza.

Jiddis nyelven írt könyveit angolon és héberben kívül több más nyelvre is lefordították. Ugyaszovalán kizárólagos tárgyköre a kelet-európai zsidóság élete. A zsüri többek között megállapította, hogy a varsói zsidó gettó, illetve zsidó lakónegyed életszaga, színes leírása felelevenítette a második világháború folyamán lerombolt városnegyedet.

Egyik legismertebb műve A Sántán Guriban, amely 1935-ben, kivándorlásának évében jelent meg. A kitüntetett író a reggeli órákban feleségétől tudta meg, hogy Nobel-díjat nyert, miután az asszony a rádióban hallotta a hírt. Arra a kérdésre válaszolta, hogy véleménye szerint mely művéért kapta a díjat, ezt mondta: „Ha önnek tíz gyermeke van, ostobaság azt kérdezni, hogy melyiket szereti a legjobban”.

Végül kijelentette, hogy a 165 ezer dollár összegű díj nagyrészt olyan embereknek kívánja átadni, akiknek nagyobb szükségük van a pénzre, mint neki. Jicchák Návon államelnök tegnap este meleghangú táviratban

Az El-Ál-nál Napi egymillió dollár kárt okoz a karbantartási alkalmazottak sztrájkja

Folytatódik az Egged bérsofőrjeinek sztrájkja — A posta forgalmi osztályának alkalmazottai a postaszolgáltatások megbénításával fenyegetnek

Az El-Ál nemzeti légitársaság igazgatótanácsa tegnap este összeült, hogy tárgyaljon a karbantartási alkalmazottak sztrájkjáról, amely napi egymillió dollár összegű kárt okoz a vállalatnak és amely miatt tegnap 2200 utas, köztük Mose Daján külügyminiszter kénytelen volt külföldi légitársaságok gépeire szállni. Az igazgatótanács ülése előtt Szmichá Ehrlich pénzügyminiszter folytatott tárgyalást Mordecháj Hod vezérigazgatóval s Mordecháj Ben Aríval, az igazgatótanács elnökével.

A vezérigazgató az újságíróknak adott rövid nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a vadsztrájk következtében komoly csorba esett a vállalat jöhrnévében és ezt a kárt nem is lehet összezszerűen kifejezni. Ejtán Rosenmann, a karbantartási alkalmazottak üzemi bizottságának elnöke azt hangoztatta, hogy szó sincs vadsztrájkról, mert

az üzemi bizottság már több mint két héttel ezelőtt figyelmeztette az illetékeseket a sztrájk lehetőségére. Hozzáfűzte, hogy a karbantartási alkalmazottak a Hisztradrut bérpolitikájának megfelelően 15 százalékos béremelést követelnek októbertől kezdve. Az El-Ál igazgatósága azt válaszolta nekik, hogy a kormány jóváhagyása nélkül nem folyósíthatják a béremelést, amelyre névben tárgyalhatnak külön-külön minden egyes üzemi bizottsággal.

Mose Bét Dágán, aki az El-Ál ügyeinek felelőse a Hisztradrut központi bizottságában, azt a kompromisszumos javaslatot vetette fel, hogy a végleges megoldás az El-Ál fizesse ki a

rativa köszönetét fejezte ki mind azoknak a dolgozóknak, akik folytatták munkájukat a sztrájk idején is és ezzel hozzájárultak ahhoz, hogy az Egged a megszokott keretek között szolgálhassa a közönséget. A kooperatíva ígéretet tett, hogy ma sem lesznek fennakadások a közlekedésben. Közben azonban a béralkalmazottak bejelentették, hogy a jövő héten megszűrik a lépéseiket, ha követeléseik addig nem találják meghallgatásra.

A posta forgalmi osztályának alkalmazottai azzal fenyegetnek, hogy holnapután, vasárnap teljesen megbénítják a postai szolgálatot, ha az országos munkautóügyi bíróság ma nem dönt pozitívan követelésük ügyében, hogy 40 százalékos béremelést kapjanak ugyanugy, mint a polgári légiforgalmi hatóság alkalmazottai. A kormány a maga részéről közölte, hogy elvi jelentősége és precedens-jellege miatt megfellebbezési az ítéletet, ha az számára kedvezőtlen lesz.

Moszkvában ASZÁD A CAMP-DAVIDI EGYEZMÉNYEK ELLENI LÉPÉSEKRŐL TÁRGYAL

„Az Izrael és Egyiptom közötti megállapodás eltávolítja a békét a Közelkeletről”

Moszkva (Reuter, IFP, UPI). — Cháfez el-Aszád szíriai államelnök tegnap a szovjet fővárosba érkezett, ahol megbeszélést tartott Leonid Brezsnyev szovjet államelnökkel, Szíria és a Szovjetunió közös lépéseiről a camp-david megállapodások elváltólja.

Mint ismeretes, Aszád eredetileg Kelet-Németországból költözött Moszkvába szándékozott folytatni útját, programját azonban — feltételezhetően a libanoni események miatt — megváltoztatta és visszatért Damaszkuszba, majd onnan indult Moszkvába.

A TASSZ által kiadott jelentés szerint Aszád egyértelműen Moszkvába szándékozott folytatni útját, programját azonban — feltételezhetően a libanoni események miatt — megváltoztatta és visszatért Damaszkuszba, majd onnan indult Moszkvába.

Aszád, — akinek egy éven belül ez már a második moszkvai látogatása —, mint ismeretes, a „Vonakdó Front” élén áll, amely két héttel ezelőtt felszólította az arab államokat, hogy vonják szorosabbra kapcsolataikat a Szovjetunióval a camp-david megállapodások elleni küzdelem érdekében.

Valószínűnek tartják, hogy Aszád a Szíriának nyújtott szovjet katonai támogatás növelését fogja kérni.

A MIFAL HÁPAJISZ SORSOLÁSA

A tegnap megtartott 40/78 számú sorsoláson a 709054 számú sorsjegy nyerte az egymillió fontos főnyereményt. 100 ezer fontot nyert a 034105 számú sorsjegy; 50 ezer fontot nyert a 056811 számú sorsjegy; 25 ezer fontot nyert a 430726 és a 676537 számú sorsjegy; 10 ezer fontot nyert a 076847 és a 348223 számú sorsjegy. Az alábbi végződéssű sorsjegyek a következő nyereményeket kapják:

5,000.— font: 74035 50750 46086 41280 27897

1,000.— font: 40286 33399 30801 23421 21429 10779 89129 76318 72764 63346 59699 53283

200.— font: 2294 2081 1881 1662 1602 1061 1041 0784 0480 0040 3544 3522 3184 2943 2939 2831 2776 2633 2623 2529 5837 5793 5706 5623 5607 4927 4919 4148 3789 3748 8089 7829 7641 7582 7449 7399 6838 6750 6680 5910 9980 9942 9934 9863 9720 9656 9475 9441 9354 9098.

Az 1-gyel végződő sorsjegyek visszanyerték a 15 fontot.

IDŐJÁRÁS

Mára várható hőmérsékletek: Jeruzsálem 16—21, Tel Aviv 18—27, Haifa 22—26, Beer Seva 13—32, Naharia 13—27, Ludd 15—29, Ejlát 22—37 fok.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett férjem, testvérem, sógorunk, nagybátyánk, BRÜLL REUVÉN RUDOLF Békécsaba — Haifa rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése ma, pénteken, október 6-án délelőtt 10.30 órakor a haifai új temetőben, Kfár Számir. Találkozás a temető főbejáratánál. A GYÁSOLÓ CSALÁD

LETETTE AZ ESKÜT AZ UJ EGYIPTOMI KORMÁNY

Szádát a béke építését jelölte meg az egyik fő nemzeti célkitűzésnek

Kairó. (Reuter, UPI, IFP). — Anuár Szádát egyiptomi államelnök nyitotta meg tegnap az új egyiptomi kormány első minisztertanácsát. Beszédében azt hangoztatta, hogy a várható béke történelmi fordulat lesz Egyiptom életében.

Ezt megelőzőleg a 31 miniszterből álló új kabinet, élén dr. Musztafa Chálil miniszterelnökkel, tegnap letette az esküt.

Az új miniszterelnök beszédében rámutatott arra, hogy ha eljön a béke, ez még nem jelenti azt, hogy Egyiptom egyik napról a másikra jóléti államból válik.

„A jólét munka, erőfeszítés, verejték eredményeként követhetik majd be” — mondotta. Szádát hangsúlyozta, hogy három pontban foglalható össze az egyiptomi nemzeti tevékenység a következő időszakban: a demokrácia megerősítése, a gazdasági helyzet javítása és a béke építése. Kiemelte, hogy az Izraellel való 30 év háború után most a fejlesztési munkálatok kerülnek előtérbe. Ezzel kapcsolatban megemlítette, hogy Egyiptom anyagi vesztesége a hatnapos háborúban, valamint a jom-kipurai háborúban összesen mintegy 40 milliárd dollár volt.

SÜRGŐS SEGÉLYKÉRÉS

Egy évek óta életveszélyben lévő fiatal apa életét most I. segítségével meg lehet menteni sürgős operációval, külföldön. Ehhez azonban nagy összegekre van szükség, amivel nem rendelkezik a család.

Ezért azzal a kéréssel fordulunk mindazokhoz, akiknek módjában van segítséget nyújtani a nagybetegnek, hogy járuljanak hozzá bőkezűen megmentéséhez.

A jó I. adja áldását a negylelkű adakozókra, és mi kívánunk nekik és családjaiknak boldog, jó esztendőket, Amén.

גמר חתימה טובה
rabbí Ovadja Jozséf Rison Lecion Izráel főrabijja
rabbí Becáel Zolty jeruzsálemi főrabbi
rabbí Saul Jiszráéli a jeruzsálemi rabbinikus felsőbíróság tagja
Én is csatlakozom a kéréshez:
rabbí Jozséf Salom Eljásiv a jeruzsálemi rabbinikus felsőbíróság v. tagja
Az adományok elküldhetők az alanti címekre:
Mose Kleiner, Jeruzsálem, Chájim Parchi u. 2;
Rabbí Aharon Beifuss, Petách-Tikva, Salomon u. 6;
Mose Rebhuhn, Haifa, Kirját Széfer 5;
A „Bank Hámizráchi Hámeuchád” központjába, Tel Aviv, Lilienblum u. 48, a 434051 sz. számlára.

DRÁGA CSALÁDFÖNK
SENDER JULIUS Rámát-Gán
80-IK SZÜLETSNAPJÁRA EGÉSZSÉGET, BOLDOGSÁGOT KIVÁNUNK 120-IG
FELESÉGE, GYERMEKEI, UNOKÁI ÉS DEDUNOKAI

לקראת שיחות וואשינגטון

שר החוץ, מר דיין, שיצא אתמול לארצות הברית, הביע תקווה, כי השיחות בוואשינגטון עם המצרים יהיו קצרים, ויתמקדו בעיקר במרכיבי הצבאיים ובמרכיבי השלום של ההסכם.

אך נראה, כי המושג „מרכיבי השלום“ ניתן כבר עכשיו לפירושים שונים, כי שר החוץ המצרי בפועל, ד"ר בורטוס ראלי אמר בראיון ל„מעריב“, כי מצרים מתכוונת לקשור את ביצוע ההסדר בטינו ביצוע ההסכם בגדה, על אף העובדה, כי ירדן טרם הצטרפה לשיחות, והיא (מצרים) מצפה „לצעדים חד-צדדיים“ של ישראל; כגון ביטול הממשל הצבאי ביו"ש, שיחרור אסירים בטחוניים וכיו"ב. נראה, איפוא, כי מגוון הנושאים יהיה די נרחב בוואשינגטון, אם היוונים יתנהלו כפי שישראל סבורה.

לפי דעתו של שר החוץ המצרי בפועל השיחות בוואשינגטון טון לא יהיו קלות, „כי עניינים רבים טרם הוכרעו“ הוא גם הזהיר מפני „חיפזון בכינון היחסים“; ולא הסתיר, כי צפויים קשיים גם לאחר חתימת חוזה השלום.

נראה, איפוא, כי בצד התקוות שאנו תולים בסיכויי הירידה של השיחות וואשינגטון, מוטב שנתחכם בכובד ראש גם לעמדה המצרית כפי שנתגלתה מדבריו של הדין ראלי.

★

A WASHINGTONI TÁRGYALÁSOK ELŐTT

Dájan külügyminiszter, aki tegnap az Egyesült Államokba utazott, azon reményének adott kifejezést, hogy a washingtoni tárgyalások Egyiptommal rövidke lesznek és azok központjában mindenek előtt „a camp-davidi egyezmény katonai vonatkozásai, valamint a béke alkotóelemei állnak majd.”

Ugy tünik azonban, hogy a „béke alkotóelemei“ fogalmat már most is többféleképpen lehet értelmezni, mert dr. Butrus Ráli, egyiptomi ügyvezető külügyminiszter a Mááirivnak adott nyilatkozatában azt mondotta, hogy Egyiptom a szinjai megállapodás végrehajtását egybe akarja kapcsolni a Nyugati Partvidékre vonatkozó megállapodás végrehajtásával — annak ellenére, hogy Jordánia még nem csatlakozott a béketárgyalásokhoz. Megjegyezte Ráli azt is, hogy Egyiptom „egyszemélyes lépéseket“ azaz bizonyos gesztusokat vár Izráeltől, mint a katonai kormányzat megszüntetése Júdeában és Somronban, állambiztonság elleni vétségért elítélt személyek szabadon engedése és hasonlókat. Ugy tünik tehát, hogy a washingtoni megbeszélések napirendjén elég változatos problémák szerepelnek majd, ha a tárgyalások olyan jellegűek lesznek, ahogyan Ráli véli.

Az ügyvezető egyiptomi külügyminiszter nézete szerint a washingtoni tárgyalás nem lesz könnyű, mert „számos ügyben még nem történt határozat.“ Ráli felhívta a figyelmet arra is, hogy „nem szabad elhamarkodottan cselekedni a két állam közötti diplomáciai és egyéb kapcsolatok felvételét illetően“, nem útkölvia, hogy vélekedése szerint nehézségekre lehet számítani a békeszerződés aláírása után is.

Ugy tünik tehát, hogy a washingtoni megbeszélésekhez fűzőtt minden reményünk mellett, helyesen tesszük, ha fi gyelmet szentelünk az egyiptomi álláspontnak, ahogyan dr. Ráli nyilatkozatából élénk tárul.

AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk megboldogult testvériünk

Srágá Hirsch Lajos 571

Tg. Mures — Tel-Aviv

sírjánál, október 8-án, vasárnap d.u. 4 órakor, a choloni temetőben.

Találkozás az új bejáratnál.

TESTVÉREI: REZSIN, IMRE

Felejthetetlen szeretett gyermekünk, a testvér, unoka **Számál**

Chájim André Strul 571
(BANDI)

hósi halálának 5-ik évfordulóján, október 12-én, d.u. 15 órakor

AZKÁRÁT

tartunk sírjánál a kirját-sauli katonai temetőben. Találkozás a temető főbejáratánál 14.45 órakor.

A CSALÁD

Megboldogult drágánk

EDITH LÓWINGER 571

elhunyának slosimja leteltével

AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk 1978 okt. 12-én 12:30-13:00-ig csütörtök d.u. 15.30-kor Jeruzsálemben, a Hár-Hámenuchaton. Találkozás a Hár-Hámenuchot bejáratánál.

DÁLIA CHÉN ÉS CSALÁDJA

TEL-AVIVI TENGERPART

A DADAIZMUSTÓL A SZÜRREALIZMUSIG

Irta: NASCHITZ FRIGYES

Az a szó, hogy „halandzsza“ zavaros és értelmetlen mellébeszélést fejez ki, valamilyen idegen nyelv fonetikáját utánoz, önhatalmulag képzett szavakból összefűzött szöveget, amely elmondva és leírva megkérdőjelezi a józan ész felfogóképességét. Az észszerűen betű-ficammal szembesítették rendszert lemosolyogják a furfangos kísérleteket, amelyet a kitervezt vagy megmagyaráz, vagy bizonyos ideig, sajátalkozó képlegynytessel, elszállással a képzeletében.

De létezett egy különös, formában és tartalmában nihilista irodalmi és képzőművészeti irányzat is, amely a halandzsának műkedvelőket sarokba szorító rangot biztosított. Neve: „dada“ volt és már az eredete is figyelemreméltó korrajzot tükrözött. Egy, az első világháború sokkhatású kegyetlenkedéseitől megcsömörlött fiatal művészgárdának az eszelen pusztítás elleni tiltakozása segítette életre, semleges földön, Zürichben, 1916-ban. A „Cabaret Voltaire“ fedőnév alatt indult mozgalom ugyan nem volt befolyással a háboru menetére, de annál nagyobb hullámokat vert fel az ellankadásában önmagát felemelőtársadalom viztárolójában. A vágóhídra terelt áldozat-jelöltek valamilyen formában kifejezésre akarták juttatni a meglödült és részvétlen világ elleni megvetésüket. Annak tudatában, hogy a népek közötti gyilkos marakodás nem maradhat szellemi áramlatokat elszigetelő jelenség, rájöttek arra, hogy a zagyva külső és belső viszonyok hordalékának az irodalomba és a művészi alkotás különböző ágába is be kell szívárognia, ha lépést akar tartani a korrall.

A mozgalom neve: „dada“ nem a magyar dajka ikerszáva, vagy a román: „igen-igen“ refrénje. Hugo Ball, a travestióba átköltött irodalmi kísérlet bohócsipkás előőse volt a névadás keresztapja. Már a rajt-szeretartás is szokattanul csiny-izü volt. A kezdeményező egy francia szótárban lapozva, lehunyt szemmel találomra ráhibázott arra a szóra, amely aztán a mozgalom cégtáblája lett. A felfedezést filológiai vizsgálat követte. Ball és famulusa, Richard Hülsenbeck kiderítették, hogy a szótárból kiserelt címszó franciául „fából faragott lovascskát“, — és németül „Steckenpferd“-et jelent, a rögzemre értelmi változatát. (Alfred Kerr 60 év előtt „bohósággal fűszerezett világszemléletnek“ nevezte.) Az ideológiai emelődura credo-ját Hans Arp, költő („Fekete csillagok“) és szobrász, — (bíres, „A felhőpásztor“ necü domborműve a caracasi egyetem auláját díszíti) — következő badar versével fogalmazta meg:

En vagyok a betűrend a hajthatatlan regiment az ózonszárú ázalék a névelen EGY-százalék. A per-procura és a Po, a herakleszi szerszámtár a száj- és lyuk-nélküli kúrt a kukkát tartó ballászárt. (és így tovább)

A Cabaret Voltaire, — amely a zürichi Spiegelgasseben, a száműzetésben élő Lenin szerény lakása közelében üttöt tanyát, — elfogulatlanul bárgyu műsorokat agyalt ki. Négernek álcázott rigolyás koreográfusok pszeudo-afrikai táncokat lejtettek, rögtönző versfaragók, a korlátlan ösztöni indítékok jegyében, kihívó rigmusokkal szórakoztatották a közönséget, hulgán - nyelv - idomítók összefüggés nélküli mondatfoszlányokat dagdoltak, míg szabadszájú konferansziéknak és felbérelt tapsolónak jutott az a szerep, hogy a hallgatóság körében lármás tumultusokat szítsanak. Minél nagyobb volt a csődület, annál nagyobb volt a siker. A kró-

nika feljegyezte, hogy a zürichi Kereskedők székházában 1919 április 9.-én 1500 kíváncsi jelenlétben megtartott rendezvényen egy Serner nevű szellemi főcsővezető felolvasta a mozgalom „Az utolsó lazulás“ című kiáltványát, amely ezzel az epilógussal végződik: „Női selyemharisnyák megbecsülhetetlenek. Az alkirálynő kárpotított karosszék. Világénekek: szótágkeverékek. A kutyák: ringó függőágy. L'art est mort. Vive Dada!“ (A művészet halott. Éljen Dada!) Amikor Serner egy fej-nélküli próbababához intézett dikcióját befejezte, virágcsokrot nyújtott át neki, — a javarészt diákokból álló közönség getverő zajt csapott, tört-zuzott és világitéleti felháborodásban kitessékelt a szinleg vurstliába illő, de alapjában véve a külső élet visszasszágait perszifáló, javító szándéku és embernek-maradást sürgető látványos cécó szereplőit. Ez volt a Dada hatványudal! Hugo Ball, (akinek Hermann Hesseről írt irodalmi igényű biográfiája még ma is élvezetes olvasmány) és a New Yorkban pszichológiai praxist folytatott Hüselbeck otthagyták a bohókás szereplések színhelyét. A mozgalom vezetőkarához tartozó Tristan Tzara (az eredetileg Samuel Rosenstein nevű, a romániai Moinești-ből származó író) Párisba emigrált, ahol a dadaista elemekkel tüzelt szürrealista, André Breton és Louis Aragon által alapított szélsőséges irodalmi és művészeti irányzat törzskarához tartozott. A dadaista képzőművészet pápája, Marcel Jancu a Szentföldre gravitált, ma is itt él az országban, mint az Ejn Hod-i festőiskola világtéknitélyű alapító tagja. Az izráeli televízió rövidlét ezeltől megszólaltatta a 80 éves művészt és közérthetően elközdött képei bemutatásával közelebb hozta a szabálytörő festészetet a szemlélő értéktélethez.

Dada, az első világháboru burzsoa-ellenes művészeti protest-mozgalma, amely az elvadított ember felrázását célozta, nem volt kockázatmentes vállalkozás, mert segítkezet nyújtott — eltekintve a politikai kalózk mesterkedéseitől. — a minden áron való ujonkodásra felkészült avangárdisták csettő-bottló kísérleteihez. Kétségtelen, hogy Picasso, Klee, Miro és Dali absztrakt vásznai, Moore, Zadkine és Lipschitz figurális domborművei, valamint Apollinaire, Auden, Trakl és Weörsz mélytengeri áramlatok izmusában tobzódó versei, Joyce és Beckett epikaihetes társadalomkritikai regényei és a változó magasságu hangoknak egységé formált ritmikájával szaktító atomális zenei szerzemények a freudi lélektan naturalista-ellenes jeleit viselik.

Néhány tuat író és grafikus Nyugaton most azzal foglalkozik, hogy egy nemlétező, sosem létezett nyelven írt verset lefordítson és illusztráljon. Az „ibolthikus“nak elkeresztelt nyelv indogermán hangzásu, rimelő halandzsájának kubisztikus kuszasága mögött a mai sors-Bábel tragikuma húzódik meg, hasonlóan a dadaista ihletéshez. Ugy, látszik, hogy minden felnőttben él egy játszani és a tényeket elhomályosítani kérekdző gyerek, aki intellektuális tanácsolanságában értelmetlen mókákkal csiklandozza magát... József Atilla így ötvözte versebe ezt a javíthatatlan örök-gyereköszönt:

En tudom, mint a kis gyerek csak az boldog, ki játszhat. En sok játékot ismerek hisz a valóság elpereg és megmarad a látszat.

Georg Borrow angol kulturtörténész szerint a művészet: orvosság! Sajnos, az emberiség bajait sem a dadaizmus, sem műfajörökös követői nem tudták meggyógyítani. A világ nyilván tele van kedvenc betegségekkel.

FÜLELJÜNK

Egy fehér házból idehallik a Sálom, Sálom! — üdvözlő hallali. De valahogy rossz az akuszika s a szót olykor Csalom-nak hallani. (g. j.)

A CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ BEMUTATÓJA AZ IZRÁELI OPERÁBAN

Az Izraeli Opera együttese több hónapig tartó előkészületek után, néhány nappal ezelőtt — ros hásná kimenetelének esztéjén — nagy sikerrel mutatta be Kálmán Imre „Csárdáskirálynő“ című nagyoperettjét. Az előadást Szinberger Sándor, a Román Népköztársaság érdemes művésze, a kolozsvári Állami Opera vezető rendezője, állította színpadra. A produkcióban a magyar-zsidó publikum által jól ismert Gábor Teri és Giora Saron (Sándor György) vezető szerepeket alakítanak. Az előadás értékelésére vizsztatérünk.

KÖZÉLETI HIREK

Az Angliai Magyar Zsidók Egyesülete elnöksége vasárán látta vendégül a Londonban időző dr. Gonda László történészt, a HOH országos választmányának tagját és feleségét. A vasárán megjelent Donát László elnök és neje, Kay Vali titkár, Adlerné Weisz Bözi vezetőtag, valamint a történetesen Londonban tartózkodó Waldmann Tibor, a Magyar Zsidók Világszövetsége v. központi elnöke.

A Nagyváradról elszármazottak egyesülete az idén is megszervezte a nagyünnep alkalmából hagyományos jótékonyági akcióját, amelynek keretében 72 ráutaltnak nyújtott támogatást.

Dr. Berg József főrabbi natanjai templomában ünnepelték ing. Keleti Mose, Tel Aviv ny. városi mérnök 70. születésnapját.

Ország Lili, a neves magyar-zsidó festőművész nő néhány nappal ezelőtt Budapesten elhunyt. Legfőbb témája a siratófal volt és festményein a héber betűk elemeit ugyszólván állandó jelleggel alkalmazta. Tizennégy évvel ezelőtt meghitták Izráelbe, s egy tel-avivi galériában nagy sikerrel mutatta be művészetének javát. Korai halála — 52 éves volt —, izráeli barátai körében is ösztinte együttérzést keltett.

A HOH tel-avivi szervezete ebben az évben is megrendezte hagyományos ünnep előtti szociális akcióját.

EGYMÁS KÖZÖTT SZEMÉLYI HIREK

Családi és baráti körben tartották meg a héten Biró Ilán és Cipi Mushinski esküvőjét. A násznép nagy szeretettel ünnepelte a fiatal párt és az örömszüloket, Biró György hites könyvvizsgáló, a chederai papírgyár főtisztviselőjét és feleségét, Tesszát, illetve Marta Mushinskit.

Burton Annuska (Ganzel) és Burton (Balázs) Sanyi (Marosvásárhely — Nyáradó) lánya, Patricia Lee házasságot kötött Berta és Max Natter fiával, Steven Stewarttal. A menyasszony Bersatz Ignác dedunokája.

A choloni temetőben ázkárát tartották Wolf Ignác (Gyulafehérvár — Jád Eljáhu) halálának második évfordulóján.

GONDOLATOK EGY CIKK MARGÓJÁRA

Az Uj Kelet egyik pénteki számában 1978 szept. 22.) megjelent Zempléncisei Löwenkopf Kálmán ur utbaigazító cikke („Kolozsvár, Cluj, Nepoca“) furcsa gondolatokat ébresztett bennem. Mielőtt még leírnám ugyan őket, úgy érzem igazításul kell kezdenem.

Nem bocsátkozom polemiba, hogy igaza volt-e vagy nem a román tisztnek, amikor káromkodva fogadta a cikkíró kérését, hogy Cluj helyett Kolozsvárt írjon az igazolványba, amikor Erdély fővárosa hivatalos neve az előbbi volt. Arról írnek inkább, hogy a Szamos-parti szép város mostani neve nem NEPOCA, ahogy tévesen megjelent a cikkben, hanem CLUJ-NAPOCA, tehát az eddig is ismert hivatalos neve mellé — körülbelül öt éve — fölvetta a románok által adott nevét is. Mi több: nem történik senkinek semmi kellemetlensége, ha ma, ugyancsak csupán Cluj-ra címezni levelet, vagy ha a határon, hogy a cikk végét idézzem. Cluj-ra akar utazni és nem Nepocára (!).

E teljesen jóhiszemű hibaigazítás után bevallhatom: sosem tudtam megérteni, hogy van az, hogy sok magyarországi zsidó — a deportálás előtt, az után, s még ma is, ugy Magyarországon, mint Izráelben — szinte inkább magyar-érzelmű, mint maguk a magyarok. S hogy még mindig fennállnak, méghozzá itt, az Izráelben élő magyar-zsidók és román-zsidók között, az eredetileg szinmagyar-román ellentétek, s főleg az Erdély hovatartozása problémájában. (Megérdemlik-e a magyarok ezt?) Hogy van az és miért van az, hogy ezek a kérdések még felvetődnek, s méghozzá itt, a zsidók között — amikor annyi más, valóban komoly bajok megoldásra várnak? Az efféle problémák a beilleszkedést is nehezítik és értelmetlenül folytatják az otthagytak nemzeti (a gáluti zsidók hátrányára vivott) harcokat.

Szokjuk már meg, hölgyeim és uraim: izráeliek vagyunk, s tördöljünk a mi saját városainkkal és területeinkkel. Vége már a gáluti zsidó sorsnak, az ezzel járó nem-zsidó nacionalista érzések buzdó nyilatkozásával. Ideje rájönni, a régiéknak és az újabbaknak is egyaránt: létünk itt van és erre a helyre kell összpontosítani az erőnket, gondolatainkat s életünket.

A. D. Fischof

TÜNÖDÉS FENNHANGON

Irta: SABTAJ HIMMELFARB

A közeli napokban indulnak Washingtonba az Izrael és Egyiptom közötti megbeszélések, amelyek célja a két állam békeszerződésének aláírása, legkésőbb 3 hónapon belül.

Mint emlékeztetés, a camp-david tárgyalások kölcsönös megértéssel, s mint ilyenkor szokás, mosolygós készenléssel zárultak. De miután Szádát és Begin határozta fővárosaikba, hamar kiderült, hogy nem tudnak megállapodni a további békétárgyalások színhelyének kérdésében.

Elsőül Szádát közzéte, hogy a megbeszélések Egyiptomban bonyolították le, ami ellen Izrael miniszterelnöke sem tiltakozott, csak azt követelte ki, hogy a tárgyalások váltakozva Be'er Szeván is folyjanak. Mivel ám nem sikerült e tekintetben meggyezésre jutniuk, sor került egy harmadik javaslatra is, ezúttal az „aktív fars”, az Egyesült Államok részéről, amely azt ajánlta, tartás a megbeszélések Washingtonban, az amerikai kormányzat árnyékában és védelmében.

Ugy látszik, az amerikaiak rendkívül telkesednek azért, hogy Begin és Szádát között a megbeszélések a camp-david szellemében folytatódjanak: felfogták, hogy ha a felek már a megbeszélések helyszíne körül sem tudtak meggyezni, akkor joggal lehet tartani mindattól, ami a tárgyalások során történhetik, hiszen a megbeszélések minden egyes tárgya bonyolultabb és súlyosabb a helyszíni kérdésénél. Ezért javasolja Amerika, hogy a tárgyalásokat ezúttal is az Egyesült Államok eszékvő jelenléte légkörében tartás, abban a reményben, hogy ez meggátolja majd az esetleg felmerülő nézeteltérések elsimítását.

Amióta Amerikából határt, a miniszterelnök nem egyszer hangsúlyozta, hogy az izraeli — egyiptomi békeszerződés megfogalmazásának a munkáját nagyjából már elvégezték. Az ő derűlátása ellenére ám valószínűnek látjuk, hogy a megbeszélések során felvetendő kérdéseket hosszan és tüzetesen kell majd megvitatni, és feltételezhető, hogy a résztvevők oly bonyolult problémákba ütköznek majd, amelyek megoldása nemcsak sok megértést és önkaratot követel meg, hanem az Egyesült Államok jószolgálatát is.

Sokan vélik úgy, hogy minden szűz letett politikus és jobban ért a mesterséghez, mint azok, akik miniszteri rangban foglalkozásukkal foglalkoznak.

E műkedvelő politikusok többnyire nem azért töprengenek a problémákon, hogy aztán jó tanácsokkal szolgáljanak bárkinek is: egyszerűen közelről érinti és mélyen foglalkoztatja őket az ügy, s azt szeretnék, hogy mire a tényeket az egyezmény aláírása szentesíti, a megállapodás a lehető legjobb feltételeket tartalmazza, ne pedig nemzedékekre kiható katasztrófának vessen el a magvát.

Szabad legyen ezért nekünk is eltűnőnünk mindezen, kivált azon a problémán, amely már a washingtoni megállapodások aláírása óta nyugtalanítja álmainkat. Mint emlékeztetünk, az egyezmények azt tartalmazzák, hogy Szináj 3 éven belül teljesen kiürítendő, míg a normális diplomáciai kapcsolatok már 9 hónapon belül megteremtődnek Egyiptom és Izrael között. Szeretnők remélni, hogy a washingtoni megbeszélések, amelyek a békeszerződés aláírásáig Izrael és Egyiptom tárgyalásainak utolsó fázisát képezik, mielőbb és jó eredménnyel zárulnak, mi pedig hamarosan tanúi leszünk annak, hogy közvetünkben általában, Izrael és az arab államok kapcsolataiban pedig különösen, új korszak kezdődik.

A washingtoni egyezmény kimondja, hogy szemben azzal az átmeneti idővel, mely alatt a Cáhál teljesen kiüríti Szinajit, s amely 3 évig tart. — Judea, Somron és Gáza jövőjét csak 5 éves időszak elteltével alakítják ki. Eszerint a Szináj teljes kiürítésére szánt határidő és a között az időpont között, amelyen belül az egyezmény értelmében a területek sorsa határozandó meg, két év telik majd el. Joggal nyugtalanít tehát bennünket a kérdés: miként alakul majd az izraeli — egyiptomi viszony szilárdsága, ha közben Isten őrizze kiderül, hogy az 5 év letelik, de még

mindig nincs megállapodás a Judeát, Somron és Gázát illető kérdésekben?

Ha Camp Davidben például fordított sorrendet állapítottak volna meg, vagyis azt, hogy előbb kell kölcsönösen elfogadott megoldást találni a területek kérdéseire, s csak egy ezt követő időszak után kell Izraelnek Szinajit teljesen kiürítenie, akkor az egyiptomi — izraeli kapcsolatok jövőjét illetően sem kellene aggodalmaskodnunk. Azonban nem titok, hogy Egyiptom elnöke, aki kivétel nélkül majd minden arab állam erős nyomását gyakorol, könnyen abba a helyzetbe kerülhet, hogy nem fogadja el az 5 év elteltével a területekkel kapcsolatban felvetett javaslatokat. Sőt, a presszió következtében majd megfenyegeti Izraelt, vagy talán megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat, amennyiben Izrael nem tesz eleget az arabok követeléseinek a területekre vonatkozólag. Ez természetesen csak elméleti feltevés, azonban egy állammal nem szabad ilyen kockázatokat vállalnia, hanem eleve fel kell ismernie minden várható fejleményt, s amennyire lehetséges, biztosítékokra kell törekednie, nehogy nemkívánatos fejlemények következzenek be.

Ha fordított lett volna a sorrend: előbb a területek kérdése, s csak azután Szináj kiürítése, akkor biztosak lehetünk volna abban, hogy addig nem kerül sor a teljes visszavonulásra Szinajból, amíg Izrael el nem érte főcélját, az Egyiptommal megkötendő békét. Mivel azonban Camp Davidben fordított sorrendet állapítottak meg, s a valószínű megbeszélések is ennek értelmében indulnak, Izrael és Egyiptom kapcsolatát kialakítandó, a kérdés, amelyen fennhangon tűnődünk, nyugtalanít, és alighanem a most következő 5 évben mindvégig nyugtalanít is fog bennünket. Ezért legalább annyit jár nekünk, hogy tisztában legyünk azzal, mi vár Izraelre a legrosszabb esetben, vagyis akkor, ha Judea, Somron és Gáza kérdéseiben nem lehet majd meggyezésre jutni.

A történelem kerekelt azonban nem lehet visszaforgatni, s ezért legalább is arra kell törekedni, hogy Washingtonban az izraeli küldöttség olyan feltételeket biztosítson, amelyek nem állítják majd Izraelt befeszített tények elé. Elsősorban az izraeli — egyiptomi kapcsolat terén nem, még akkor sem, ha a nem-bilaterális megállapodások körül fel is merülne nékem véleményeltérések Izrael és Egyiptom között. Hadd remélhessük, hogy Egyiptom elnökének az utóbbi napokban tett kijelentései, valamint kormányának összetételének a módosítása s az általa bejelentett új politika mind azt célozza, hogy közvetünkre a béke új korszaka virradjon fel. Ugyanakkor Egyiptom elnöke is biztos lehet: Izrael mindent megtesz annak érdekében, hogy minden erőfeszítéssel a békét segítse elő, s ugyanakkor azt is, hogy a két állam, lassan és óvatosan bár, de közös felelősségi tereteket dolgozhasson ki, amelyek a közvetlen gazdasági fejlődést és fellendülést hoznak. Kell ez mindkét nének, amelyek eddig erőfeszítéseik és anyagi forrásaik javát biztonsági célokra fordították.

Egyelőre persze, nem várható, hogy Izrael lemondjon biztonsági szükségleteiről, mert hiszen most még csak Izrael és Egyiptom között megkötendő békéről van szó, miközben Szíria a Szovjetunió biztatásával folytatja a közvetlen agresszív politikáját és Izrael-ellenes gyűlölködő kijelentéseit. Ezért is Izraelnek a békés felelősségi munkálatokkal párhuzamosan haderejét is a közvetlen kitalálkú új körülményekhez képest kell megerősítenie, míg csak el nem jön annak az ideje is, hogy többi szomszédával is békét köthessen. Csak majd akkor fordíthatjuk erőforrásaink zömét államunkáraink jólétének a fokozására. De addig Izraelnek az irányban kell mindent megtennie, hogy az Egyiptommal megteremtendő béke érdekében a most induló tárgyalások szilárdságot, kölcsönös megértést és jószomszédi viszonyt biztosítsanak a legnagyobb arab állammal, Egyiptommal.

ÖNMAGUNK ELLENSÉGEI

Irta: CHANÁ ZEMER

Ezekben a napokban, ros há-sáná és hosáná rábá között, amikor a zsidók „a végleges, kedvező aláírásért” imádkoznak, mikoris nem éppen a békeszerződés aláírását, hanem saját sorsuk jóváhagyását értik ezalatt; ezekben a napokban, amikor helyre kell hoznunk az ember s a Fennvaló, s az ember és felebarátja közti viszonyt, hadd gondoljunk az ember és az autó közti viszony feljavítására is, mert ez minden egyébnél szorosabban kapcsolódik az emberi élet teljességének oly egyszerű s oly fontos kérdéséhez.

Azon a hosszú éjszakán az elmult 5738-as év vége felé, amikor a Kneszet jóváhagyta a camp-david egyezményeket, a tévé a végtelen parlamenti vita után kis fellélegzéshez juttatta az otthonülőket: az „éjféltől” rovat egy csokorba fogta az elhangzott szónoklatok virágzásait, ugyanakkor pedig egyéb fontos híreket is hozott. Ezek során arról értesültünk Iichák Roétól, a rovatvezetőtől, hogy azon a napon végre úgy telt el Izraelben egy nap, hogy senki sem halt meg közlekedési baleset következtében. A tény megdörmelte a különleges kiemelés, mert házában vajmi ritkák az ilyen napok. Rendhagyó, újszerű jelenség az olyan nap, amelynek nincsenek országúti halottai.

Körülbelül ugyanakkor került szerkesztőségi íróasztalomra két összefoglaló jelentés is. Az egyik a stratégiai kutatóközpont tanulmányi napjáról szólt, s benne Áháron Jávir tartalékos tábornok, a központ vezetője azt közölte, hogy a palesztinai terroristák 13 évi aktivitása során 670 ember lelte halálát. Vértüred ez bizony, gyász és szenvedést jelent, nem kell ezt se részletezni, se magyarázni. A másik összefoglaló jelentés a közlekedésügyi minisztérium biztonsi osztályvezetőjétől jött, aki a nagyközönség támogatását kéri benne a közúti balesetek megelőzéséhez, amit aláhuzandó közli, hogy Izraelben közlekedési balesetekben évenként több mint 600 ember pusztul el.

Vagyis: minden olyan izraeli, akit a terroristák öltek meg, a közúti baleset 13 halottja esik. Sokszorosan nagyobb tehát az országúti halál statisztikai valószínűsége, mint az, hogy az ellenség kezétől érjen el valakit a vég.

Mi általában tartózkodni szoktunk az effajta összehasonlításoktól. Megvan annak az ésszerű magyarázata is, miért nincs itt helye összehasonlításoknak. Viszont attól tartok, hogyha ezúttal is visszaradunk a párhuzamba állításról, akkor nem leszünk képesek kézzelfogható eredményeket elérni a közlekedési balesetek ellen vívott küzdelemben.

Végül nem a tettek rugóit állítjuk itt egymással szembe, hanem tudatosan akarunk a kérdéssel foglalkozni. Készen arra, hogy megoldását elősegítsük. A terrorselekmények két főcímek, magyarázatok, a düh és harag megnyilvánulási kísérlet — az országutakon folyó vérontást sem ez, sem az. A terror ellen a hivatalos szervek hallatlan erő bevetésével folyik a küzdelem, hol megelőző módon, hol visszavágással. Harcolnak ellene közéleti és polgári kezdeményezésre egyaránt, önkéntesekkel, az éberség szüntelen megkövetelésével. Mindebből semmit se semmit se tesznek az országúton leselkedő halál veszedelme ellen.

Pedig hát semmi különbség aközött a gyermek között, akinek édesapját a terrorista gránátja ölte meg, s aközött, akinek édesapja egy autövetető tévedése következtében pusztult el. Mindkettőn árnygyerekként nőnek majd fel — csak hogy több árva maradjon a balesetekben odavesztettek, mint a terrorselekményekben elpusztultak után, s ugyanez az arány a gyermeküket vesztett szülők és a megrokkantak száma között is.

Az áldozatok mindkét esetben mi magunk vagyunk. De míg az egyik esetben foglalkozással küzdünk, addig a másik esetben csak üres szavakkal rojuk le az adókat. Ugyan miért? Talán azért, mert a közúti szerencsétlenségekben nemcsak az áldozatok, hanem a vétkesek is mi magunk vagyunk. Akkor pedig mi az ördögért harcolnánk teljes erőnkkel önmagunk ellen? Mert valóban az a helyzet, hogy a terrorselekmény szándékos, a közúti baleset meg csak mulasztás, vagy bűnös könnyelműség eredménye. Márpedig effajta bűnököt mindnyájan elég sűrűn elkövetünk, s éppen azért nem is nagyon bélyegezzük meg.

Azán ott van még a babonás hiedelem is, hogy a közúti balesetek a civilizáció ára. Valahogy úgy, ahogyan a béke ára a visszavonulás. Mintha csak azt mondanók, hogy „ám áldoztassék csak fel naponta két-két ember, a földög az, hogy mindannyian motoros járművön utazhassunk”.

A repülő-szerencsétlenségek még mindig nagy riadalmat keltenek, s ezeket heves reakció kíséri. Talán azért, mert ritkák, s még nem szoktuk meg őket. S talán azért is, mert még kevesen vágnak saját repülőgépre, de tömegestül vagyunk saját autóra.

Mindez együtt okozza a közömbösséget, aminek eredményeként senki sem lázad föl, senki sem töpreng a megoldáson, mindenki megelégszik a pusztá szó adójával. Mintha az országutakon kiontott vér normális dolog lenne, mintha ez egyáltalán nem kötelezne különleges rendszabályokra.

ÜNNEPI UTCAKÉP

LAMPEL-LAPID TAMÁS:

Apa fényképevel szemközt

Csend volt a városban. A tévében a Pusztulást vetítették. Levettem a polcra a keretes fényképet, íróasztalomra helyeztem.

Egy bölcs zsidó ember szomorú szemei. A zakó felső zsebéből kilátszik a fehér zsebkendő csücske. Fekete haja, sima arc, husos orr, husos füle, a gömbölyded áll öklödre támaszkodik. Itt az aláírás is: dr. Lampel Béla, ügyvéd. Az apám.

Negyven éves lehetsz a képen. A második világháború előestéje. A bölcsészember tünődő pózába állította be a fényképező. Ennét hét éves voltam akkor. Lehet, hogy Velled mentem a fényképezőbe. Talán a közlekedésben is álltam, amikor lefotografált. Talán, ki tettelezhette fel akkor, hogy ez a fénykép lesz minden, ami megmarad majd belőled.

Nézem a képet, és figyelmeztetni akarok. Ne tünödj, ne tévovázz, ne késlekedj! Te fényképezőszék, zsebedben fehér zsebkendővel, — és valahol ülnek már az emberek, akik meggyilkolásra készülődnek. Menekülj, apa, ne menj fényképezőszék, menekülj!

Negyvenhat éves és nyolc hónapos voltál, amikor elértek hozzád. Én most negyvenhat éves és nyolc hónapos vagyok. Eddig érkezél el. Innentől kezdve ajánldék az én életem. Minden amit mostantól kezdve tenni fogok, — arra Neked már nem jutott idő. Minden egyes perc, amit a gyerekekre fogok áldozni, olyan perc lesz, amit én már nem kaphattam meg tőled. Nagyon sok dolgot nem mondhattunk el egymásnak.

Bár csak elmondhatnám Neked, hogy rendben mennek a dolgok. Jó feleség, három gyerek. Izrael állama. És én héber nyelven írhatok N e k e d.

Nagyon hiányoztál. Mindig. Az összes években. Most már régen nagy gyerek vagyok, de Te még mindig hiányzol.

Csendes volt a város. A tévében a Pusztulást vetítették.

(Ford.: Jávör Viola)

IZRAELI OPERA

Alapító:
Edis De-Philippe

1978 — a 31-ik évad megnyitója

Tel-Aviv, 12.10

TOSCA

Premierek: Tel-Aviv 7.10

14.10 * 16.10 * 21.10

Haifa: 18.10 Auditorium

SYLVA

CSÁRDÁS-

KIRÁLYNŐ

KÁLMÁN IMRE

nagy nemzetközi slágere

Rendező:

Alexandru Szünberger

vendégművész a romániai

operaházakból

Vezényelnék:

A. Levanon * A. Tarski

Jeruzsálem: 30.10

MIGNON

Jegyek: Allenby 1., tel. 57227

Engedmények üzemi bizottságoknak és csoportoknak.

Haifa: Kupát Makkábi

Jeruzsálem: Ben Nám

»SZARÁ« PENZIÓ, ÉTTEREM

Natanja, tengerpart, Kikár Ácmaút 7.

Tel. 053-23066

- A PENZIÓ MAGAS NIVÓJU VEZETÉS ALATT
 - SZIGORUAN KÖSER
 - KITUNÓ KONYHA ● ELSORENDU KISZOLGÁLÁS
- Még néhány hely szukotra

TAI-SUPERMARKET

KIRJÁT-ONO B.M.

keres

MUNKÁSNÖKET

a csemege osztályra

lehetőleg gyakorta

★

Személyes jelentkezés

megbeszélésre:

Tel. 758901, Seidman u. 2.,

Kirját-Ono

Nagy, ismert román étterem Haifán

keres

GRILL

SAKÁCSOKAT

Tel 04-231269

04-643409

★ HAIFAI MOZIK MŰSORA ★

ÁRMON — VADLIBÁK

ÁCMON — EMBERRALÁS NULLA ÓRAKOR

ÁMFI — GYLKOS A MAFFIA SZOLGALATÁBAN

ORAH — ÉJFEL UTAN

RON — KIS SRÁGA

1978.X.6

EUGENE IONESCO:

Amerikából jöttem és félek...

Ionesco. Korunk legtöbbet játszott nagy drámaírója, a „Kopasz énekes”, a „Székek”, a „Az orrszaruak” szerzője. egyre gyakrabban előtérbe lép mint politikai író. Gyermekkorát Franciaországban töltötte s 1938 óta állandóan ott él. Alábbi írása a párizsi „Figaro” hasábján jelent meg először

Megtörténhetik, hogy Franciaország egy szomorú napon Moszkva befolyása alá kerül, a Szovjetunió függvénye lesz. És vele együtt a maradék Európa. Az ut akkor nyitva állna Afrika meghódítására, ahol különben is a Szovjetunió már eléggé befészkelte magát. És Amerika mindezt hagyná megtörténni, vakon, vidáman, boldogan. Csakhogy a dolog nem maradna ennyiben, mert Európa és Afrika megszerzését követné a latin-amerikai „spontán” felkelések sorozata.

Sokan azonban azt mondják: ugyan, mi érdeke lenne a Szovjetunióknak, hogy egészen Amerikáig előrenyomuljon? Azok mondják, illetve kérdezik ezt, akik viszont sohasem teszik fel a kérdést, hogy mi érdeke a Szovjetunióknak az európai kommunista pártok erkölcsi és anyagi támogatása; nem kérdezik, hogy mit akarnak az oroszok Vietnámban — holott régebben folyton azt kérdezték, mit akarnak az amerikaiak Vietnámban; és azt a kérdést sem teszik fel, hogy mit keresnek az oroszok valamennyi világtegeren és mit művelnek Afrikában.

Valójában persze mindegy, hogy egy impériumnak, illetve imperializmusnak érdeke vagy nem érdeke a terjeszkedés. Mert az értéktől függetlenül biológiai törvénnyel állunk szemben, megmáshatatlannal ténnyel. Az imperializmus gazdasági és politikai okait jól ismerjük; átvető piacra és nyersanyagforrásra van szükség, de ez sohasem elég, az imperializmus mindig szélesebb köröket von, mindig távolabbi területeket keres. És nagyon jól ismerjük a szovjet imperializmus „önigazolását”, ennek az imperialista terjeszkedésnek az indoklását: a szocializmus hitét terjeszteni, meg kell változtatni a nemzetközi forradalmat. Mert így kívánja a „tan”, a doktrína, éppen ez a lényege.

Ezen az „indokoláson” túl ott van természetesen, amit már említettem, a biológiai törvény, amelynek a lényege: minden organizmus — palánta, ember, impérium — arra törekszik, hogy mások rovására terjeszkedjen.

Nemrég Amerikában jártam, megfordultam New Yorkban és Kaliforniában, és amit ott tapasztaltam, láttam és hallottam, annak alapján megállapíthatom, hogy az amerikaiak 99 százaléka mindegyre a veszélyre egyáltalán nem gondol.

Még ha arról lenne szó, hogy egy életképes rendszer, üdvös és hasznos szisztéma minden irányba terjeszkedik, ezt még szó nélkül lehetne hagyni. De ma már nagyon jól tudjuk, illenék tudunk, hogy mi történik a totalitárius diktatúrák rendszerében. Vietnámban és Kambodzsában mérhetetlen számú vietnami és kambodzsait mészárosoltak le. Több ember pusztult el a kommunista hatalomátvételt óta, mint ahány katona elesett az amerikai — vietnami háború során. Az emberek élete ezekben az országokban elviselhetetlen és a dél-ázsiai menekülthullám egészen Amerikáig ér. De ezek a szemtanúk hibáztatják az amerikaiakat nem tudják meggyőzni. Amikor beszélnem a vietnami nép sajnálatát az amerikaiak távozását, kivonulását, akkor amerikai partnerem elklépedve és felháborodva mondták: „Ez teljesen lehetetlen!”

Hosszu diskurzust folytattam egy hölgyvel, aki egyetemi tanár Kaliforniában. Megmondtam: Nixon, ha rajta mulik, másként cselekedett volna, nem engedte volna meg, hogy Dél-Vietnam összeomoljon. Megmondtam azt is, hogy a Watergate-ügy az elnök részéről legfeljebb ostobaság volt, de nem halálos bűn, és hogy lehallgatókészülékek minden országban vannak, a Szovjetunióban pedig minden külföldi követség meg van spekelve mikrofonokkal. Kifejtettem, hogy az amerikaiak egy nevelés dolog miatt egész erkölcsi magatartásukat, sőt talán országuk létét is megdondolatlannal kockára vetették. Végül rámutattam arra is: az ő, az amerikaiak hibája, hogy az oroszok legjobb uton vannak ahhoz, hogy a világ legnagyobb imperialista hatalma legyenek, az egész emberiség legnagyobb veszedelemre. De lehet, hogy nemcsak „uton vannak”, hanem már meg is érkeztek.

„Igenám — válaszolta az amerikai hölgy —, de erkölcsileg még győztünk, s erkölcsi szempontból nézve mi vagyunk a legerősebbek”.

A helyzet az, hogy az amerikaiak tele vannak komplexusokkal. „Erkölcstelen” akarják kompenzálni a mult több jelenségét. 1920 körül ők voltak a legrasszabb „rasszista” teoretikusok. A feketékkel szemben helytelenül viselkedtek, a rézbőrűeket helyenként lemészárosolták. Nagy számban voltak Amerikában gengszterek és vannak még ma is. Csakhogy ez a multra tekintő és a multra szegezt büntudat tul messze megy. Mivel csak arra gondolnak, hogy mit cselekedtek a multban, elfelejtik, hogy mit kell tenniük ma és a jövőben. Egyetlen kasztiliai vagy délamerikai sem gondol ma már arra s nem érez büntudatot amiatt, hogy elődei kiirtották a kolumbiai civilizációt és az őslakoságot. A fiatal németek ma már nem ismerik Hitler, az oroszok nem csinálnak lelkiismereti kérdést abból, hogy millió és millió polgártársukat legyilkolták. A kínaiak nem siránkoznak afelett, hogy tönkretették a tibeti kultúrát.

Ami azonban azt illeti, hogy mi történik jelenleg Vietnámban és Kambodzsában, azért az amerikaiak igenis felelősek. Csakhogy ennek nincsenek tudatában, ezt nem akarják tudomásul venni. Márpedig az amerikaiak vétkesek abban, hogy elmulasztották segítséget nyújtani veszélybe került nemzeteknek. Kelet-Európát kiszolgáltatták az elnyomásnak és a szolgátságnak. Délkelet-Ázsiát átengedték a gyilkosoknak. Minden nemzetközi konferencián, ahol az emberi jogokat kellene védelmeznie, Carter szüntelenül meghátrál s aggodalmaskodva, mint akinek a világon semmi hatalma nincs, visszahúzódik. És így és most, hic et nunc, történik valójában, hogy Amerika hátat fordít az erkölcsi elveknek. Amerika így és most pusztul el erkölcsileg és szellemileg egyaránt, gyávagsága és vaksága miatt. Amerika elveszejti magát — és nemcsak önmagát.

Kanadai fogyasztásra szánt szovjet fajelmélet

Írta: FARKAS IMRE (Toronto)

Valóságos sokkot idézett elő Toronto-ban az u.n. „úrhajós” szovjet antiszemita provokáció. Gyermetek lelke még mindig arra várnak, hogy a szovjet követség bocsánatkéréssel próbálja jóvátenni a tudományos mezbe bújított kihívást. Az események a következők: Február óta az Ontario Science Centre a szovjet úrhajósok feladásának főbb mozzanatait mutatja be. A gazdagon felszerelt muzeumot a gyerekek és felnőttek ezrei látogatják, rengeteg a külföldi, főként amerikai turista. Csak augusztus végén jötték rá arra, hogy a kiállítás nyomtatványai között egy 78 oldalas kis könyvecske szerepel, melynek szerény címe: „Dávid kardja”. A brosúrának a következők olvashatók: „A Tóra (a zsidó Biblia) és a Talmud (zsidó vallási és világi törvények) zsidó érdekeket szolgáló utmutatók és tanácsot tartalmaznak arra vonatkozólag, hogyan csapjuk be a nemzsidót, megkaparintva ingatlanát, pénzét, stb...”

Cáfolhatatlan tény, hogy a kiállítás szovjet szervezői becsapták a muzeum vezetőségét és az úrhajósok ismertetésének ürügyén visszadték az intézet apolitikus jellegével és vezetőinek jóhiszeműségével. Faigyüléltre uszították, holott tisztában vannak azzal, hogy a kanadai törvények tiltják a fajgyűlölet propagandát. A fogékony gyermeki lelket megévesztették és tudományos ismeretek helyett, gyűlöletre uszító brosúrát nyomtak a kezébe. Mert trükkjeik rendszerint beválnak. Hazugságaikat verliszterűen ismétlik, míg a nem tulságosan filozofikus világ elhisi a vádakokat.

A sajtó, rádió és tévé felháborodottan visszautasította a szovjetek gyűlöletstító mesterkedését. A szovjet követség képviselője mentegetőzött és arra hivatkozott, hogy a brosúra nem antiszemita, hanem „cionista-ellenes” és véletlenül csuszott be a szétosztásra kerülő nyomtatványok közé. A legfrappansabb indoklás az, hogy a brosúrát a követség személyzetének a továbbképzésére szánták. A muzeum vezetősége azonban hatállyal betiltotta a szovjet szennyirodalom terjesztését. Azt is közölték velük, hogy a jövőben csak az esetben állíthatnak ki a jóhiszeműségüket, szándékaik tisztaságát bizonyítani tudják.

A szőbanforgó könyvecskét a moszkvai „Novosti” sajtóügynökség adta ki 1977-ben. Számos hasonló ügynökség, lapkiadó és rádió működik a Szovjetunióban. Valamennyi központi utasításra mérgező antiszemita propaganda-anyagot terjeszt. A hivatalos antiszemitizmus célja nyilvánvaló: a kivándorolni szándékozó zsidókat közmevetést érdemlő egyéneknek tüntetik fel. Ezzel félelmet keltenek a zsidóság körében és jó pontot szereznek az araboknál, meggyőzve őket zsidó-ellenességükről. Ujabbban a szovjet propagandisták idéten faivédő nézeteiket abba a társadalomba igyekeznek becseszni, mely ezeket a gyűlölködő eszméket elveti. A multban Kanada tárt karokkal fogadta szovjet vendégeit, tehetséges művészeit, költőit, atlétáit, hockey játékosait stb. Ezuttal tetten érték őket. Rájöttek, hogy az úrhajósok történetének ismeretése ürügy csunán felforgató, uszító tevékenységük álcázására és tudtukra adták: a lélekmelegzésnek vége. Avitt, streicher propagandájuk ezuttal visszafelé sült el. A szivélyes vendéglátást nem illik sértéssel, alpári inzultussal visszafizetni.

SARLÓ ÉS KALAPÁCSOS OLIMPIA

A Krenl urai sokat tanultak a náciaktól, de nem eleget. Az 1936-os olimpián Goebbels a játékok időtartamára a zsidó-ellenes propagandát leállította. Sokan azt hitték, hogy a nemzetközi szocialista politikai irányvonal megváltozott. A szovjet vezetőkben nincs tapintat. A jóérzésű emberek időszerűnek vélik Wendell Anderson minnesotai szenátor követelését, hogy az 1980. évi olimpiai játékok színhelyét tegyék át egy más országba. A szenátor attól tart, hogy politikai megkülönböztetéssel és zaklatással lehet számolni, ha a játékokat Moszkvában tartják meg. Már most sem tulságosan kedvező az előkészületek légköre. 44 év után ezuttal másodsor kerül sor az olimpiai játékok megtartására egy tekintélytisztező, antiszemita rendszerben. A szovjetek 1980-ban Moszkvában, akárcsak a náciak 1936-ban Berlinben, azt a látszatot akarják kelteni, hogy nem a Gulág szigetvilág embertelensége, hanem a játékok sikerai alapján kell az „élenjáró” Szovjetországot megítélni. Az olimpiai előjátékokra mintegy 2000 atlétát hívtak meg. A nemzetközi országok sportolói közül csak azok kapnak meghívót, akiknek teljesítménye kimagasló. Moszkvának szándékában áll a politikailag nem tetsző országok újságíróinak beutazását megtagadni. Anderson szenátor szerint, a szovjet vezetők többszöri intervenció ellenére, megtagadták számos, az olimpiai szövetség kötelékébe tartozó sportszervezet elismerését.

Ugyancsak Moszkva szeszélyétől függ egyes hírgyűnkségek részvételének az engedélyezése. 1936-ban a náci megkülönböztető politika eleni bojkottára csak azért nem került sor, mert az amerikai zsidóság a németek megtorlásától tartott, és annak is jelei mutatkoztak, hogy a náci-ellenes intézkedések antiszemitizmushoz vezethetnek Amerikában. De ma, — Moszkva erőfeszítése ellenére, — ettől nem kell tartani. Az egész szovjet rendszer beteg. Ezen az esetleges olimpiai sikereken sem változtatnak. Utalhatunk itt a szarnoki rendszer perverz feleleteire a disszidensek perében. Milyen légkört teremthet ez a náciaktól tüllicitáló rendszer? A neonfények, a sarló és kalapácsos lobogók nem felelnek az új tényre, hogy az orosz impérium változatlanul a népek börtöne és politikai brutálitása vetekszik a náciakéval. Ezért kell a játékokat más országba áthelyezni. Ezt követelte a be börtönzött Anatólj Scsaránszkij felesége is torontói sajtókonferenciáján. Ezzel a követeléssel függ össze az olimpiai érmék vásárlásának a bojkottja is.

NYUGTALAN AZ AMERIKAI ZSIDÓSÁG

Az antiszemitizmus újajéledésének tanui vagyunk. A „Momen” című rangos amerikai zsidó folyóirat július-augusztusi számában az amerikai antiszemitizmusról rendezett vitát. A szimpózium résztvevői egyöntetűen megállapították, hogy az antiszemitizmus zavart és nyugtalanságot kelt, de nem döntő probléma. A vita hat résztvevője döntőnek véli a négy zsidó, valamint az arab-izraeli kapcsolatok alakulását. Ime, néhány szemelvény a vita anyagából: Seymour Martin Lipset, a kaliforniai Stanford Egyetemen a politikai tudományok professzora, hangzottat: a néger elit érdekei ellentétesek a zsidókéval, mert a zsidók egy olyan fejlődési fokot értek el, hogy érdeklődésük áll a néger társadalmi előretörését megakadályozni... Zsidó-ellenességüknek ez az indítóoka. Phil Baum, az Amerikai Zsidó Kongresszus társ-igazgatója, rámutatott arra, hogy a klasszikus antiszemitizmus hanyatlóban van. A négerek szerint a zsidók külön elbánásban részesülnek, ez ellenszenvet szül. Példaként említi a Blakke-

ügyet. A zsidók érhetően ellenzik a kvóta-rendszert, mert ez azt jelentené, hogy a lényegesen nagyobb létszámú néger közösség az egyetemi felvételeknél kedvezőbb elbírálásban részesülne, ha a kvalitás helyett a kvantitás játszana döntő szerepet. Nézetek ellentétesek a népjóléti kérdésben is, mert főként a négernek szorulnak segílyre. A bűnözés növekedése viszont a zsidóságot aggasztja, mert annak többnyire ők az áldozatai. A néger az sem néztek jószemmel, hogy New Yorkban egymásután kétszer választottak zsidó polgármestert. A zsidó Izrael érdekeit nem választják el az USA érdekeitől, de a zsidó országot csak felszíven támogatják, mert a pénzre szükség van az amerikai zsidó nyomorgyedekben is. Henry Siegman rabbi, az Amerikai Zsinagógák Tanácsának alelnöke az egyház teológiai krízisééről beszélt. Az egyházat szintén közelről érinti az antiszemitizmus és neonácizmus újajéledésének veszélye.

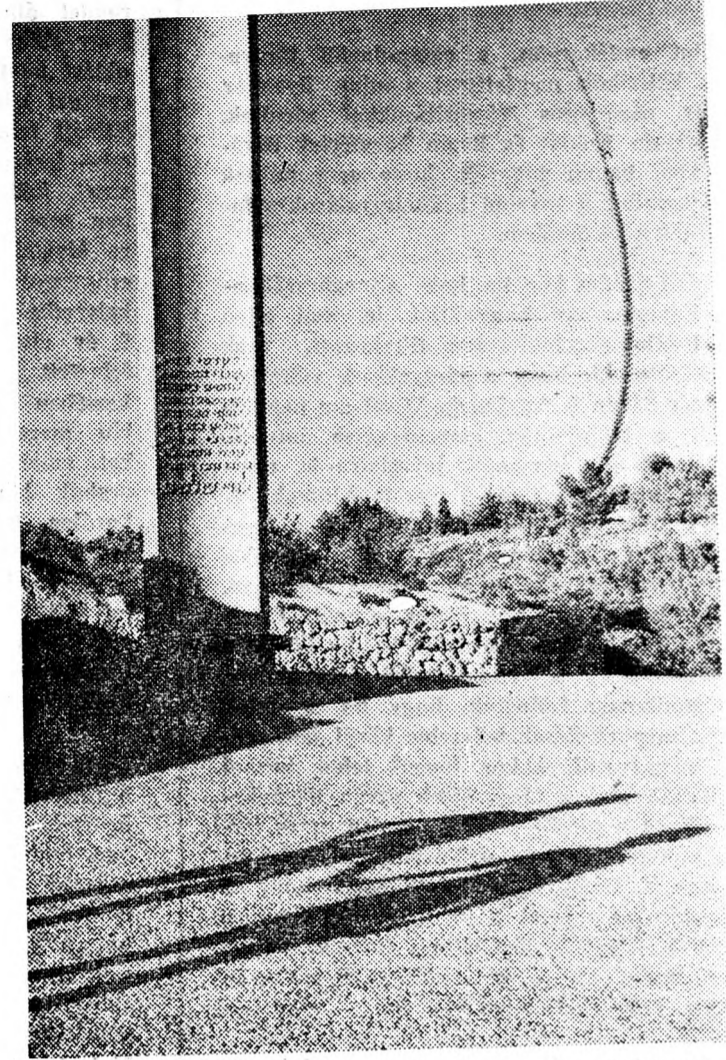
Earl Raab, a san-franciscói Zsidó Közösség Társadalmi Kapcsolata igazgatójának véleménye szerint, a nyílt antiszemita zsidó-ellenesség nem oly átitó, mint a 30-as években, de erőteljesebb, mint az 50-es években volt. Lásd Brown hadügyminiszter nyílt zsidóellenes tirádáját. Blakke egyetemi felvételi harcát azért nehezményezték, mert azt hitték, hogy zsidó, bár nem az. Raab véleménye az, hogy a zsidóság és Izrael sorsát Amerika belső problémáinak alakulása dönti el. Arnold Foster, a Bnei Brith országnapjainkban alig észlelhető a zsidók foglalkoztatásával szembeni megkülönböztetés. Kivételt képeznek a nagy olajvállalatok, néhány bank és biztosító. A privát klubok változatlanul elzárkóznak zsidók felvétele elől. A zsidó közösség együttérez Izraellel; ez nyugtalanságának és félelmének oka. A vészkor szak mintha évezredekkel ez előtt lett volna. A zsidó-kérdés helyébe a négerek polgári jogainak védelme lépett. Az amerikai külpolitika alapvetően megváltozott. Az USA és elnöke lemondott Izrael védelméről és az arabokat favorizálja.

Az amerikai zsidó-kutatás közismert szaktekintélye és az Amerikai Zsidó Évkönyv kiadója, Milton Himmelfarb. Hozzászólásában megemlíti, hogy az antiszemita jelzőt kb. száz évvel ezelőtt kovácsolták. Ma már nem lehet azzal érvélni, hogy a zsidó alacsonyabbrendű faj és a világot veszélyezteti. Új vádakot koholtak tehát: hogy nem jó hazafiak, túl nagy a hatalmuk és igen gazdagok. Szokásaik és erkölcsük sem példamutatók. A másik vád: a zsidók részesei a médiának (de nem a bankoknak). A néger körében igen erős az antiszemitizmus; a zsidóknak versenytársat látnak. Himmelfarb mondanivalóját egy szelsőséges adattal támasztja alá: bár a zsidók a lakosságnak csak 3 százaléka, 1976-ban az amerikai Nobel-díjasoknak 57 százaléka volt zsidó. A legnyugatibb egyetemeken a zsidó diákok és professzorok száma több mint 3 százalék. A Bakke-ügyben a harmadik világ képviselői a zsidókra sütötték a náciizmus bélyegét. Ha Izraellel kapcsolatosan Carter elnökkel szakításra kerülne sor, az amerikai zsidók egy emberként kiállnának Izrael mellett. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a new-yorki zsidók és nem a négerek szá-

zavatai juttatták Cartert az elnöki székbe. Ha elvesztette volna a new-yorki zsidók szavazatát (80 százalék), ma Ford lenne az Államok elnöke.

A közeli események eldöntik majd a vita résztvevőinek jóslatait.

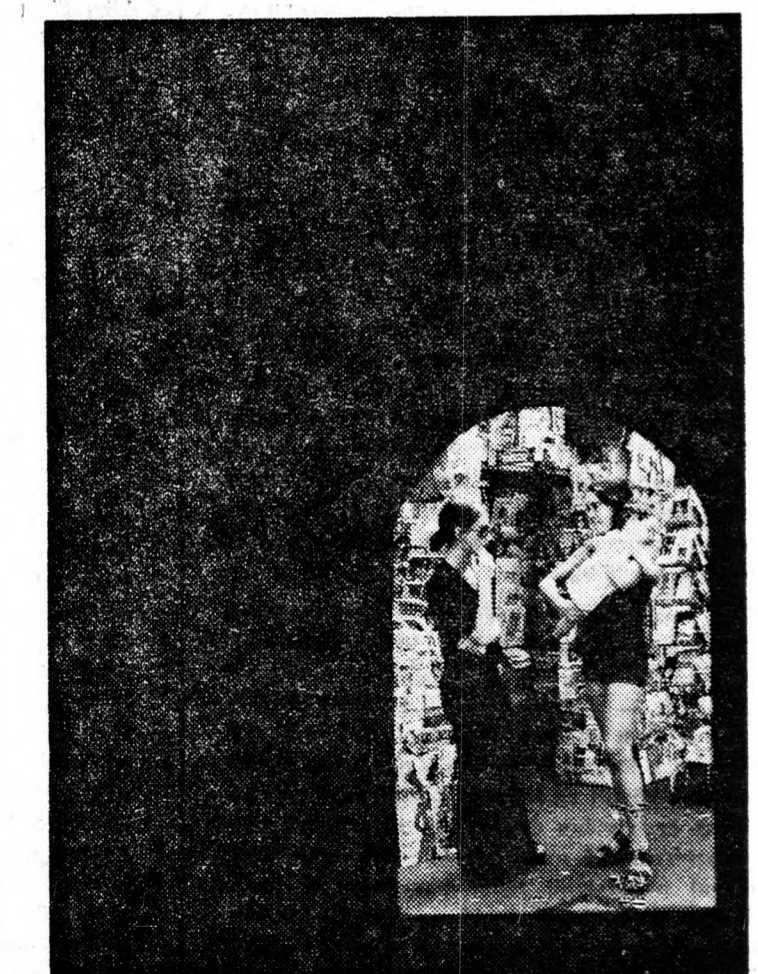
Kelen Ferenc fotóművészete

A véletlen úgy hozta, hogy éppen aradi tartózkodásom idején készítette elő Kelen Ferenc, az 55 esztendősi fotóriporter és művészfotográfus, az AFIAP, A Nemzetközi Művész-Szövetség tagja és többszörös kitüntetettje, újabb kiállítását. Kérésre megmutatta kiállításra kerülő képeinek egyes darabjait és informált ennek az új és legmodernebb művészeti ágnak tendenciáiról. Külön dicsőítve tartja Izraelben készült felvételeit, amelyekre nemcsak azért büszke, mert jó zsidó, hanem mert úgy tartja, hogy művészi szempontból is jól sikerült munkái közé tartoznak.

Kelen Ferenc művészete a pillanat-művészete, amelyben a technikai tudáson kívül rendkívül fontossága van a megfigyelőképességnek, a látélességnek. Amit a szem és a lélek lencséje felfog és leeregál, azt kell művészi kontósba öltöztetni.

Ezt teszi Kelen Ferenc évtizedek óta, mégpedig rendkívüli sikerrel és tehetséggel. Nem véletlen, hogy képei kiállításra kerültek a világ nagy metropolisáiban: Franciaországban, Olaszországban, Ausztriában, Angliában, Magyarországon, Jugoszláviában, Brazíliában és másutt. Minden képe gondolkodásra késztet, mert van mondanivalója. Nemcsak esztétikai élvezetet okoznak ezek a képek, de fellebbentik a

fátvat az élet sok szép és rut, de nem mindig látható magyarázata” felett.

Egy izraeli kibuc udvarán felfedezett egy gerendákra helyezett hordót, amely galambducul szolgált. A művész lencsevégre vette ezt az egyszerű tákolmányt és „Béke” címmel látta el. Talán azért, mert a felvétel rakéta asszociációját ébreszti a nézőben.

A Jád Vászében lefényképezte az egyik emlékoszlopot, de az emlékoszlop előtt elkapott két emberi árnyék különös szimbólikus értéket kölcsönöz a felvételnek.

Nemcsak komoly dolgok kerülnek Kelen lencséjébe. Az élet kedves, könnyed, mosolyra készítő pillanatait is észreveszi, megörökíti. A tel-avivi Dizengoff-téren készítette azt a bájos felvételt, amely két fiatal nőt mutat be, napközben egy újságáros bodé közelében. A felvétel címe „Tereferc”.

(rössel)

J. KAHÁN
szőrmeüzlet
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 286-701

Dr. JESURUN ELIJAHU:

MOST KEZDŐDIK A TÁNC...

Hej, hiszen ha nem ezt, hanem egy ehhez hasonló címet lehetne adni a témának, a felvetett vagy felvetemedett problémának, mint: most kezdődik, de most kezdődik a tánc! És a népdalhoz kötött is lehetne mellékelni, hogy az olvasó örömeiben kirugja a lába alól a talajt, mondván: most, hogy megszávtuk az egyezményt, tervét és Egyiptom is áldását adta hozzá, nosza örüljünk, és kezdődhetik a tánc.

Még álomnak is szép a gondolat.

De a valóság az, hogy most ugyan kezdődik valami, de az nem örömtánc, hanem tojástánc félreértett vagy szándékosan félrefogalmazott paragrafusok között és jaj a békének, a béke reményének, ha csak egy is eltörök és csuszós felhőjében elcsik és beveri valamelyik tárgyalási partner a fejét.

Most, hogy lecsúszott a maratoni Kneszet-vita hullámai, minden érzelmi szempontot félretéve nézzük és azt hiszem kötelességünk alaposan végignézni az egyezmény tervezetét, melyet Begin megszavaztatott a nagy többséggel.

A Camp David-i tárgyalás nem végződhetett eredménytelenül. Ezt nem csak Carter, de az USA közvéleménye, a nyugati zsidóság, sőt a felheccelt hazai békétábor sem tűrhette volna. De kielégítő eredményt nem végződhetett, mert végtelenül egymásként ellentmondó érdekek ütköztek össze, melyekre — és ez a szomorú igazság — nem lehet megoldást találni. A káposzta nem maradhat meg, ha a kecske jól akar lakni.

Szadát mindent visszakövetelt, nemcsak Egyiptomnak, de a többi arab országnak is belevetve a még nem létező Palesztinát, sőt a magát palesztinának deklaráló kétfelhő menekültet is. Begin lehetőleg semmit sem akart visszaidézni és szerintem már régen nem hazafias és emocionális okok miatt (melyek egyébként minden normális néppel természetesen) — ezekről már beszéltünk a múlt év ráncszedő amerikai nyomás és a hazai defetisták fülkékítő ordításai és nagyitkái. — hanem biztonsági szempontból. Ne feledjük, hogy még nem is olyan régen a vezérkari főnökünk, aki pedig igazán nem gyanúsítható cherutnyik érzelmeivel, azt mondta, hogy Juda, Somron és a Golán nélkül nem vállalható az ország védelme.

És mégis valamilyen egyezményt kellett kötni, főleg Beginnek, mert Szadátot nem fenyegette háború Izrael részéről és nem utazott rá az elviselhetetlen amerikai nyomás.

Igy született meg egy hangzatos, látszatra mindenkit kielégítő okirat, melynek végrehajtása faj zsidóknak, szélsőséges araboknak egyaránt.

De éppen a végrehajtás körül merülnek fel az ellentétek, most, ahogy az érdeklétek alaposan elolvassák a szöveget és összehasonlítják az amerikai — arab értelmezést (ezt se hittük volna, hogy valaha le kell írniuk, de tény, hogy a kettő egy) az izraelivel.

Nemhiába hangoztatta Begin, hogy ez „keret-egyezmény”, csak most értjük meg, hogy ebből mi következnek. Az, hogy a keretben foglalt kép most mást mond nekünk és mást mond a másik két „műteremnek”.

Az első ellentét percekkel a szavazás után nyilvánosságra került. Begin azt mondta, hogy csak a tárgyalás három hónapjára vállalta a somroni és judeai települések megszakítását. Az arab — amerikai értelmezés szerint a tilalom csak öt év után jár le. Ez maga elég ahhoz, hogy a tárgyalások megszakadjanak. Mert ha Begin három hónap múlva teljes erővel hozzákezd egy nagyszabású telenítési munkához, akkor a judeai és somroni autonómia-

ból sohasem lesz palesztinai állam (márpedig Carter és Szadát palesztinai államra céloz, mikor az önmegrendelkezési jogról beszél). Ha pedig a település csak öt év után kezdődhet, akkor egyrészt kétséges, hogy még a Likud lesz-e az uralmon, másrészt az öt éves arab autonómia gondoskodni fog arról, hogy ne legyen gazdátlan, telepítésre alkalmas terület a „területeken”. A meglévő néhány pedig még az öt éves autonómiát sem fogja kibírni, hát még a palesztin arabok teljesjogu uralmát.

Az amerikai békecsinálók abban reménykednek, hogy ezeknek a telepéseknek a Jámítának a térképről való letörlése után ugys elmegy a kedviük és egyenként otthagyják rosszszemmel nézett örhelyüket.

De egyelőre mégis valami elvi egyezményt kell kötni az ügyben és akár Begin enged utána, akár Szadát mutat engedékenység — mindkettő veszélyeztetni nemcsak népszerűségét de pozícióját is.

És mivel a fizika örök törvénye szerint minden erő a kisebb ellenállás irányában hat — feltehető, hogy könnyebb lesz ebben az ügyben Izraellet engedékenységre bírni, mint Szadátot. Husszeint és Árafátot.

Ne feledjük, hogy az arabok azt hiszik, hogy az idő nekik dolgozik és hogy ők napról napra jobban erősödnek, mint mi. Nekik nem olyan sürgős a mindennapon való béke.

Vitás lesz maga a tárgyalás is már hét múlva, meg érdemessége, ha a szinait visszavonulástunkat elintézve a palesztinai kérdésre kerül a sor.

Begin szerint az autonómia annak mértéke, módja, tartalma, tartalma az Izrael kormányra meg az arab lakosság választotta mérsékelt vezetők íve. Az amerikaiak (akik, mint említettem, egyuttal Szadátot is képviselik) azt állítják, hogy ez négy partner beleegyezéséről függ. És ezek négyen: Egyiptom, Izrael, Jordánia és a palesztin vezetők. Begin szerint, ha jöv is van a helyzet, Izrael vezetői elhatározzák, hogy a többség (3:1) határozatát fogadják el. Begin szerint az autonómia autonómia marad és sohasem nöheti ki magát arafat országáig. Az ellenfelek azt mondják, hogy az autonómia vezetői dönthetnek öt év múlva, hogy milyennek akarják jövőüket. És hogy milyennek akarják, azt el tudjuk képzelni, nem kell hozzá dus fantázia.

Az autonómia belső rendjét palesztin és esetleg jordán rendőrség biztosítja. De ki fog eljárni a terroristák ellen, ha azok egy — ne fussuk az ördögöt a falra — petách-ikvai akciójuk után az onnan négy kilométerre levő palesztin határon tulra menekülnek? Elképzelhető, hogy testvéreik és elvbarátjaik a gyilkosságokban üldözni fogják, vagy kiadják őket Izraelnek? Vagy megengedi az a félfegyverttel rendelés, hogy izraeli rendőrök és katonák lépjenek át a határt?

Ezek és sajnos még sok más hasonló kérdések merednek a tárgyalásra összejött felek elébe. Ha Begin nem enged az egyezmény zsidó verziójából egy tapodtat sem, mint ahogy szerintünk nem engedhet, akkor kezdődik előlről a rágalmazási akció: „békébontó, makacs reakció, néhány faluért vagy néhány paragrafusért hajlandó háborút tudítani a békés Közelkeletre”. Ha pedig utánaenged Begin, akkor a lemondásoknak nincs határa. És mivel egyre inkább az az érzésünk, hogy azért zárta össze Carter a Camp David-i aranyalkutkába a tárgyaló feleket (és főleg Begin) és zárta be hozzájuk önmagát is, hogy addig nem enged ki őket (öt) míg bele nem egyeznek a feltételekbe, — akként lesz most is Washingtonban.

Csak azt reméljük, hogy

most Begin nem utazik el Amerikába, hogy résztvegyen az alkudozásban, hanem rábizza Dájánra és ha nem lesz vele megegyedve, úgy vissza tudja hívni, mielőtt az elkötelezné magát valamire.

Egyébként az aranyalkutka gondolatát Begin egy megjegyzése sugallta, amikor azt mondta Amerikában, hogy „Habemus Pacem”, a pápaválasztás jelszavát az egyezményre applikálva. Miként a kardinalisoknak sem szabad elhagyniuk a választási helyiséget, meg csak megegyezésre nem jutottak egymás közt — akként Beginnek nem volt szabad addig elhagyniuk Camp Davidot, míg alá nem írták az egyezményt.

Most kezdődik a tánc. Az idegőző tojástánc, sőt, hogy tovább kénezzük a tréfás (akasztófahumor) ötletet, a tojástánc, melynek nem csuszós, lágy a leve, de rohan a bele. Aki azt hitte, hogy az izgalmas Kneszet szavazással túl vagyunk a nehezen, az bizonyára téved. Talán csak annyiban enyhült a helyzet, hogy most nem a 120 képviselő váltát nyomja a felelősség terhe, hanem a kormányt, illetve a kormányon belül egy kis szűk körét, melynek jó idegekkel kell a munkába lépniük.

Nekünk pedig, egy demokratikus ország polgárainak részén kell lennünk, hogy ne történjék semmi akaratonk nélkül vagy ellenére. A közvélemény, így látszik sokunk értékelése szerint, valahogy megmunkálta magát. A legtöbb ember, akivel beszélünk úgy érzi, hogy elmentünk az engedmények legvégső határáig. Az arabok — hagyományaikhoz híven — önmagukat buktatják meg és el. Ha Szadát nem követelte volna ilyen Shylock-szerűen a zsidó Jámít letörlést a térképről, ha csak szinleg is beleegyezett volna abba, hogy a Pitchát Rafiáchi telepek egyiptomi uralom alatt maradhassanak, az az megmaradhatnak, — úgy lehetséges, hogy az egyébként lágy, halékony és békebarát közvéleményünk hajlandó lett volna elfogadni somroni, judeai, sőt talán néhány goláni telepítését is. De látva ezt a szadista, szadista kárörömet, melyet az egyiptomiak mutattak Jámít kitépítésének csak a gondolatára — elzondolkodtatta ezt a mi lágy szívű népiünket. Legtöbben úgy érzik, hogy eljutottunk az engedmények legvégső határáig. És ha van valami barátinak mondható érzésünk az egyiptomiak iránt, akik végeredményben csak ellenségeink és végülis minden nép mindig kiegészít az ellenségeivel — nem beszélhetünk ilyen érzelmeiről a oválólóink, a palesztin amalekíták iránt, akik Arafat hátvéjét, „erkölcsös” hátvéjét képezik. Gus Ecioni-t őrre gyilkosai kezére adni? Erre nem kap többséget semmilyen zsidó kormány!

Megtérés szombatjára nem lehet valamilyen paszuk nélkül befejezni egy cikket. De ne legyen a bibliai vers írás zónoki fordulat, mely nálunk kétezer éven át a tettet helyettesítette.

Salom-ot, békecséget kérünk a Teremtőtől hétköznapokon, hát még ünnepeken. De napjainkban az-é, erélyt, bátor kitértást kérünk.

HÁSEM OZ LEAMO JITÉN — bátorságot adjon szívbömbé és akkor magunk erejéből is elérjük az igazi békét.

גמר חתימה טובה
Sáná Tová
HADASH
Nesz Clona utca 4, Tel Aviv
(Járkon szállónál), tel. 59684

MINDANNYIUNKÉ A FELELŐSSÉG

Pusztá véletlen volt az, ha valamelyik Kneszet-tag mellette vagy ellene szavazott, esetleg tartózkodott. Merő véletlen vagy hangulat kérdése az is, ha utcán, társaságban megkérdezed az egyezmény felől egy-egy barátodat, ismerőseidet, hogy ez örvend neki, vagy hevesen elutasítja magától. Mert a legelkezdőbb békebarát szívében is ott lappang a gyanu, a kételkedés, a hiteltelenség, az ár drágálása, s a legdühösebb tagadóllekében is ott bujkál a remény, de legalább a felismerés, hogy túl sokáig már egy sem tarthatunk volna ki. Lappang? Bujkál? Dehogyan is, mindenki kimondja érveit az ellenérveit is, biztos feltevései után haloványabb jóslatait is, még képviselőink szavazása sem volt egyértelmű, bármely irányban adták is le a voksukat. Óvatosan odamutattak a másik irányba is, s igen sok joggal feltételezhetjük, hogy ha a szavazást megelőző órákban másokkal beszélgettek, mást olvastak, egyébre emlékeztek volna, akkor előbb mutattak volna fenntartásaik s csak azután állítasák irányába, vagyis épp fordítva szavaztak volna.

Hadd hivatkozzam bizonyítékunk magára Geula Kohénra, a legegyszerűsített tiltakozóra. Ritka rekordot ért el az izraeli Kneszetben: senki a felszólalását meg nem zavarta, mert mindenkit megejtett, ha nem is érvelése, de bánatának őszinte mélysége. De lám, két nap is alig telt el a beszéde után, amikor már egy nyilatkozatában azért ítélt el Begint, mert az 1970-ben a visszavonulás gondolatának pusztá feltevése miatt otthagya a nemzeti egység kormányát, pedig — állítja most Geula Kohén — akkor még kevesebb engedmény árán egyezhettünk volna meg Egyiptommal, s talán nem került volna sor a jom-kipuri háborúra sem. Ez a retroaktív beletörődés bizonyítja, hogy még a Geula Kohén nem-je sem volt egészen egyértelmű, csak a bánata volt az — ebben különben mindnyájan osztozunk.

A veszteség fölött érzett általános fájdalomra azt válaszolják a felületések, vagy az állítások mellett érzelmeiket eltagadva kitértek, hogy ugyan mennyivel lesz most rosszabb, mint a hatnapos háború előtt volt? Gyermekkorom bérháza gondolkod, ahol jobb- és baloldali szomszédaink hajszálra azonos lakásokban laktak, s a jobboldaliak igen elégedettek voltak a fás udvarra néző lakással, de a baloldali örökösien teli voltak panaszok, elégedetlenséggel. Persze, mert a jobboldaliak egy ehhez hasonló kispolozári otthonból költöztek volt mellénk, de a baloldali örököknek annak idején egy szép kertés villát, a baloldali örököknek csak amikor feltűnt egy másik, ügyesebb örökös és visszavonult, akkor fanyalodtak erre a valóban nem tágas hérlakásra. Kertes villában éltünk 11 éven át.

A fájdalom, amit most mindenki érez, az igennel szavazók is legfeljebb csak az öngyűlölet, nem természetesen nem nagyhatalmi ábrándjaink összeomlásából fakad, ezt csak konok ellenségeink állítják. Biztonságunkat féltjük, raitautástól tartunk, jogos bizalmatlanságunk erősödik a terület-vesztésről, a területvesztésről. Sajnáljuk persze azokat a mini-paradicsomokat is, amelyeket a feladandó területeken teremtetek a lelkes települők. És sajnáljuk őket magukat, a bizó fiatalokat, akik azt vallották, hogy nincs „szébb dolog a vételek”, amelyek kedvéért kényelmüket, baráti körüket, addigi otthonukat és foglalkozásukat adták fel, hogy nem fejezzék, hanem rendkívül kemény és odaadó munkájukkal terjeszkedjen ki hazánk biztonságai határait, becsülettel szervezve ugyanakkor a zsidó munkának, alkotóerőnek is. Eleinte, amikor a Gus Emunim emberei először jelentek meg a kis képernyőn, fanatikus, elszánt alakokat vártunk, s csak lassan-lassan győzték meg bennünket a látvány, hogy kifogásolhatjuk nevan maot az ügyet, leotóbszóir a nem-szeresés elhelyezést és időzítést, de bennük, ezekben az új chalucoban csak a nemzet legjobbjait, legelőzszakészebb-

jeit láthatjuk, dolgoz, odaadó, merész, bájos fiatalágunk színét-virágát. Csalódásuk mindannyiunknak fáj. Ha azonban azt keressük, ki felelős a kárért, veszteségért, művük és álmuk összeomlásáért, akkor ne menjünk túl messzire, maradjunk csak itt, a közelben, a szobában, maradjunk önmagunknál, a tükröben keressük meg, ki a hibás. Mert mindannyian hibásak vagyunk. Nem a települések kényszerű feladásában, hanem magában a létrehozatalukban.

Mindenki, aki csak politikailag nem elkötelezett, tegye a szívére a kezét és vallja be, látott-e az első perctől fogva ésszerűséget a meghódított területek településeiben, látott-e kilátást arra, hogy a mű maradó legyen, feltételezte-e, hogy ha egyszer békétárgyalásokra kerül sor, akkor az ellenfél is beletörődik majd abba, hogy amiért mi valahol paradicsomot termesztünk vagy vízisülünk, azért arról neki le kell mondania. De őszintén! Mert aki józan emberrel én az elmúlt 10 év alatt beszéltem, az vagy ellenerte az erre kiadott százmilliók elpocséklását, vagy, s ez volt a többség, nyíltan bevallotta: én ezt az egészet nem értem! Fel nem foghatom, hogy lehet ezeket a választók kifejezték-e ennyi pénzt, munkát, álmot beleölni. Némelyek a régi bölölgató jánosok módjára hümmögtek: „A kormány bizonyára tudja, mit csinál”. A legtöbben azonban a héber kifejezésre gondoltak, amely így jellemzi a könnyelműsködőket: „Szarvas agancsára helyezi a pénzt”.

Igen, ezt éreztük, ezt gondoltuk, baráti körben olykor ki is mondtuk, többnyire egyetértő vagy bizonytalanokodó válasz kaptunk, alig emlékszem egyetlen egy olyan esetre is, amikor logikus érveléssel szílt volna szembe egyikük is — de megszólalt-e közéleti fórumon is valaki? Nem a mindenkori kormányok deklarált ellenfeleiről beszélünk: a kormányokat egyébként mindenben támogató választók kifejezték-e valaha is ehbeli kételeyeket? Eltek-e a demokrácia-adta jogukkal? Az időzítésről szó volt, magukról a vonalakon tulli telepítésről alig. Ezrével árasztják el az olvasó-levelek a szerkesztőségeket, némelyik redakció készséggel közölte volna azokat, amelyek kifogásolják a nemzeti vagyon és erő elforgácsolását, elprédálását, de jöttek ilyen levelek?

Nem, mindnyájunknál erősebbnek mutatkozott a tabu, a fétis. Izraellet valóban az utótró települők hozták létre, s ezért a települések előbb szent fogalomná váltak, de aztán már tabuvá merevedtek, amelyet egy idő után már nem mertünk az ésszerűség, a politikai előrelátás fogalmaival összekötni. Politikai még csak akadt, aki tiltakozott a légvárépítés ellen, de ezért hol joggal, hol anélkül elfogultnak mondták ki — ám hol maradt a vitathatatlan hazaszerető, de józan közember? Hiszen nem kellett volna elvetnünk a termékenyítő magvat, a települések valóban szent parancsát, csak a kemény esontheját, ami a magvat elzárja a rációtól, ami tabuvá teszi.

Vaion a poléárnak még ebben az olykor féktelen demokráciában is csak négyenként szabad megszólalnia, közben soha? Meggyőződésem, hogycionista pártjainkban még politikai is bőven akadt, aki világosan látta a pazarlást, nemcsak a pénzt, hanem a nemzeti energiáit is, de félt fellépni a tabu ellen. Pedig ha kiáll, akkor a hallgató többség id mellé állott volna, mert hiszen nem a tény, csak az elhelyezés ellen kellett volna tiltakoznia, hiszen mind a Gáil, mind pedig a Negev fennen szólítja a dolgos kezeket, a lelkes szíveket. Bizony néma maradt mindenki, márpedig néma gyereknek anvia se érti a szavát.

Ne keressük hát bünbakokat: mindannyian vétkesek vagyunk az illuk megcsületesében, kiépítésében, majd összeomlásában. Nehéz idők következnek, legalább most ne legyünk némák.

GRÉDA JÓZSEF

ART BUCHWALD:

Amikor a nagyvállalat bajban van...

WASHINGTON. — Amikor egy közönséges bűnöző bűnt követ el, rendszerint azt mondja: „Nem én csináltam”. Akár igaz, akár nem, ez egy kijelentés mondat, amit mindenki megért.

De, ha egy nagyvállalatot vádolnak a törvény megszegésével, szövívője halandzsáni kezd abban a reményben, hogy a bűnüggyel kapcsolatos publicitás előbb-utóbb lekopik és a nagyközönség hamarosan napirendre tér felette.

Ime néhány jól bevált klisé, amelyeket baj esetén a nagyvállalatok használnak, és mindjárt megmagyarázzuk mit ért alattuk a vállalat sajtófőnöke.

„Nincsenek észrevételeink a vádakait illetően mindaddig, amíg át nem tanulmányoztuk azokat”. A szövívő valójában ezt gondolja: „Ha szerencsénk van, a riporter nem fog visszahívni”.

„Tekintve, hogy az ügy most sub judice áll, ez idő szerint nem áll módunkban semmiféle nyilatkozatot tenni”. Fordítás: „Ha sikerül öt évig elhuzni a törvényszéken, mindenki meg fog feledkezni a megvesztegetési botrányról”.

„Az ügyvétség vádja, hogy ipari gyártmányunk veszélyes, nem felel meg a valóságoknak. Normális körülmények között balesetmentes. De nem tudjuk garantálni, ha a vezető nem követi utasításainkat”. Fordítás: „Terítettél! Ugy látszik, megint betiltják a gyártmányunk terjesztését”.

„E vállalat egyetlen főtisztviselőjének

sem volt tudomása az állítólagos juttatásokról, amelyeket külföldi ügynökök kaptak volna kézzhez. Mindnyájan tisztában vannak azal, hogy ha a cég bármelyik alkalmazottja ilyesféle tevékenységbe keveredik, azonnali hatállyal el lesz bocsátva”. Fordítás: „Fel kell áldoznunk az ípsét, de, ha befogja a száját, gondoskodunk róla, hogy megkapja a teljes nyugdíját. De ha beszél, hogy mentse az irháját, nem fog kapni egy grandot se.”

„A vállalat elnöke lemondott, mert több időt kíván tölteni a családjával, és a vezérigazgató elmegy, mert úgy véli, lehetőséget kell nyújtani egy fiatalabb embernek a vállalat vezetésére”. Fordítás: „Legalább már nem lesznek a vállalat vezetői, amikor vád alá helyezik őket.”

„Elhatároztuk, hogy nem szállunk perbe a felperessel, hogy elkerüljük a hosszú és költséges jogi csatát, amelyet minden biznnyal megnyernénk”. Fordítás: „Ügyvédekink meggyőzték, hogy fikarcnyi esélyünk sincs az ügy megnyerésére”.

„Nincs tudományos bizonyíték arra nézve, hogy az állatokra, amelyek vegyüzemünk három mérföldes rádiuszabán elpusztultak az állítólag általunk termelt mérgező anyagok hatottak volna”. Fordítás: „Több mint husz éve, hogy az ipari szennyvizet és más hulladékok ezekre a mezőkre távolítjuk el. Az ember azt hinné, a farmereknek megjöhett volna már az eszük, hogy távolítsák ostoba állataikat ezekről a helyekről”.

(sz. fordítása)

NÁÁLEJ BRILL
CIPÓGYÁR
T.A., Ben-Avidgor u. 18.,
tel. 35128
KERES KITŰNŐ
CIPÉSZEKET
és
FINISELŐKET

Ofnát Keren
Tel-Aviv, Schefer 13., I. em.
(Gruzenberg mellett)
Kitűnő szabású SZOKNYÁK
mért után is
AZONNALRA KERES
SZABÓT/NŐT

UJ KELET USA-BAN
Szerkesztés, előfizetés és hirdetés ügyekben felvilágosítással szolgál
COLEMAN KALMAN KAHAN
619 E. 2nd-Street
Phoncs: BROOKLYN N.Y. 11218
633-0543 — 633-0564
1072 Y 6

AZ IGASZSÁG NYOMÁBAN FEGYENCEK SZABADLÁBON

Írta: BENEDEK PÁL

Néhány nappal ezelőtt Slomó Bán-Amnon, a kiváló pszichológus szerepelt a tévé „Alé Koteret” című interjú-műsorában és a tevékenységéről beszélt. Fvtizedek óta foglalkozik fiatalok és felseperedett bűnözőkkel, sokáig ő volt az ország északi körzetének főfelügyelője a népjóléti minisztérium részéről és jelenleg szabadult bűnözők körében dolgozik. Tudományos kifejezéssel rehabilitációnak nevezik azt a folyamatot, amelynek lényege olyan objektív és szubjektív körülmények teremtése, amelyek között az egykori bűnöző visszakapja a társadalomba, másrészt a társadalom visszafogadja.

A nagyváradi származású Slomó Bán-Amnon — aki az évek folyamán számos könyvet is kiadott és csillogó humorával magával ragadja olvasóit, illetve hallgatóit — elmondotta, milyen bonyolult a folyamat, amelynek egyik oldalán egy börtönből szabadult bűnöző, a másik oldalán olyan ember áll, aki ismét teljes jogú tagja a társadalomnak.

A gyakorlat azt mutatja, hogy millió nehézség állja útját a jószándéknak — akár a szabadult rab, akár a társadalom részéről —, amíg a rehabilitációs tevékenységet siker koronázza. A többi között azért is, mert a tényleges szabadulás után az egykori fegyenc még jóideig bírja magát. Vagyis nem egyszerre kerül az ember szabadlábára fizikai és lelki értelemben.

Nemrég egy nagyon érdekes szabadulási-ról, illetve rehabilitációs folyamatról értesültem. Ime, a történet.
Először az előzmények. Egy tel-avivi bank befektetési osztályának főnöke éveken át mesélte — nem panaszkodva, inkább egyféle bölcs megnyugvással —, hogy egyik unokafivére rossz utra tért, betörő lett belőle.

— Ugy hahatetként meglátogatom a börtönben, mikor ül — rendszerint állami kenyeret eszik —, s viszek neki csomagot, meg némi olvasnivalót. Ő fiú különben, ez a betörőség valami elferdített lehet. Tudtommal először fordul elő a családuknban — mondotta.

Egy szép napon a bank hivatalos utra küldte őt az Egyesült Államokba, ahol négy városban tárgyalni befektetőkkel. Utolsó állomása Chicago volt, ahol három napot töltött.

Chicagoiban élt egy unokafivére, akit a vézskorszak óta nem látott. Ezuttal felkereste. Meleg, rokoni érzésekkel átszított fogadtatásban volt része. Az unokafivér egy tágas villakásban élt, mint kiderült — könnyezve mondta el — teljesen egyedül. Azért egyedül, mert felesége elhunyt.

— Azóta nagyon szomorú vagyok. Majd nem buskomor. Nem tudok örülni a jómódnak sem, pedig tényleg vittem valamire. Milliomos vagyok, de boldogtalan milliómos. — mondta keseregeve.

— Van valami más baj is?
— Akad. Ugyanis rászoktam a marihuánára. Látod, most is azt szívom...

Beszélgés közben a családról is szó esett. A tel-avivi vendég elmondott mindent. Janiról sem feledkezett meg. A közös unokafivérről, aki most különben ül, mert betörő lett.

— Betörő? Jól értettem? A mi családuknban? — mondta hitetlenkedve.

— Hallgas ide pajtás, a világ a feje tetejére fordult. Sok minden történt a mi családuknban. Eppen neked magyarázzam?

Beszélgettek hajnalig. Aztán nyugovóra tértek, barátunk másnap hazarepült. Két nappal később — az éjszaka kelles közepén éles telefoncsengés ébresztette, már ithon, a tel-avivi lakásában. A chicagói unokatestvér volt a vonal túlsó oldalán.

— Ne haragudj, hogy felkeltettelek. Csak azt akarom közölni, hogy holnap érkezem. Illetve ott már holnapután lesz, reggel 7.30-kor. Ha megkérhetlek, gyere ki a repülőtérrre — mondotta.

— Természetes, hogy kint leszek. Mi történt? Valami baj van?

— Semmi. Majd elmondom. Aludj tovább, szervusz.

A jelzett időben tényleg megérkezett és arra a kérdésre, hogy miért jött, csak ezt mondta:
— Jani miatt. Elhatároztam, hogy kihozom a börtönből.

— Mi ütött beléd. Otthon, Chicagóban.

mikor elmondtam neked, mi van Janival, egy szót sem szóltál.

— Akkor még nem tudtam. De aztán kétszer is az anyámmal álmótam. Képzeld, megjelent álomban az anyám.

— Mit mondott?
— Lehordott a sárga földig. Azt mondta, szígyellhetem magam, itt ülök a milliómon, miközben az ő legkedvesebb huga, a Milka néni fia börtönben sanyalódik. Meg kellett ígérnem neki álomban, hogy kiszabadítom.

— Hihetetlen...
— Nem hihetetlen. Tudod, mióta marihuánán élek, zavarosak az álmaim, már semmi sem lep meg. De most az anyámmal világosan beszélgettem. Megígértem neki valamit, most betartom az ígéreteket. Tudsz egy jó ügyvédet?

— Mire gondolsz?
— Nézd, pénz nem számít. Egy ügyvédre van szükségem, az megcsinálja. Addig nem megyek vissza Chicagoba, amíg el nem intézem...

— De hiszen ez lehetetlen! Jani jogerősen el van ítélve! Hogy képzeld a dolgot?
— En nem képzeldöm, ez az ügyvéd dolga. Én fizetem a számlát — ennyi az én dolgom. Vigyél az ügyvédhez!

Barátunk az ország egyik legkiválóbb bünyügyi védőjéhez vitte, aki meghallgatta és vállalta az ügyet.

Felment az igazságügyminisztérium illetékes főtisztviselőjéhez és a következőket mondotta:

— Itt egy különleges rehabilitációra nyílik lehetőség. Az amerikai unokatestvér hajlandó egy tekintélyes pénzalapot létesíteni, amelynek felhasználásával jó utra téríthető egy ember. Hivatásos betörő, 54 esztendő, talán az utolsó lehetőség, hogy jó utra térjen. Kérem, tekintés az urak egy érdekes kísérletnek, amit a véletlen tesz most lehetővé. És ha igen — ajánlják kegyelemre az államelnöknek!

Összeült egy bizottság az igazságügyminisztériumban és elhatározták, hogy megpróbálják. Kísérlet, érdekes kísérlet, érdemes belevágni. Elment az ajánlás az államelnöki hivatalnak, az elnök aláírta.

Jani kiszabadult. A chicagói unokafivérrel összesen 10 percet töltött, megköszönte a segítségét — aztán búcsúztak. Ő még aznap délután visszarepült. Előzőleg elrendezte az anyagiakat. Jani javára alapítványt létesített, amelynek kuratóriumában a tel-avivi unokafivér, az ügyvéd és egy másik távoli rokni foglalt helyet. A tekintélyes pénzösszeg arra szolgált, hogy biztos létalapot teremtsen Jani számára.

A kuratórium először is úgy döntött, hogy megfelelő lakásra van szüksége. Vettek neki egy kis, másfélszobás lakást. Aztán elhatározták, hogy a havi apánaszt kéthetenként folyósítsák, nehogy elverje. Kiderült ugyan, hogy a börtönben a kártyára is rákapott.

Minden a legnagyobb rendben indult. Csak azért panaszkodott Jani, hogy kicsit unja magát ebben a becsületes világban. Öszintén elmondta unokafivérének, hogy az alvilági társaság szórakoztatott. De tartja magát az ígéretéhez — megszüntette a kapcsolatait az alvilággal.

— Mi lenne, ha megnősülnél? — kérdezte az unokafivére. — Erre még nem gondoltam?

— De igen, csak kicsit félek.
— Mitől?
— Tudod, a börtönben eléggé elszoktam az asszonyoktól. De ha találál nekem egy megfelelőt...

— Miért én találjak?
— Mert udvarolni nem tudok. Soha nem csináltam. Próbáld meg te, hiszen ugyanis te vagy az alapítvány elnöke...

Barátunk talált egy megfelelő asszonyt, s a házasságot megkötötték. Azóta valóban minden rendben van, s hogy miért, erről Jani a következőket mondotta:

— Szabadulásom után kényelmetlen volt a nagy szabadság. Ugy látszik, megszoktam a börtönt. Szerencsére háziasított kicsit a feleségem, olyan, mint egy tapasztalt börtönőr. Más nem bírná elviselni, nekem pont jó. Azóta van igazi otthonom. Ha most leugrom egy kávéháza, olyan, mint ha kicsit megszöknék. Majdnem azt mondhatnám, hogy boldog vagyok. A házasság ugyanis olyan, mint a börtön, csak kicsit jobb a koszt...

Hős az, aki a gyilkosoktól ellopta az életét

Amikor a zürichi kávéház nagy, tóra néző ablakán át a két tisztas külsejű, a hatvanas évek derekán járó férfit megpillantottam, frankfurti ifjúkorom méltóságos, bálbózsai jutottak eszembe, mint ahogy valóban Németországban, ha nem is épp a majnaparti városban születtek. Nyugalmas, egybehangolt léptek azt is elárulták, hogy egymáshoz szokott emberek, de ezt nem is kellett eltalálnom, hiszen közös ismerősünk, aki ezt a találkozást létrehozta, elmesélte volt, hogy gyerekkori jóbarátok ezek, akik hűségesen kitartottak egymás mellett, előbb szülőföldjüknél, majd a nagyvilág vagy tucatnyi menedékhelyén, egyidő óta pedig a Zürich-környéki kisvárosban, amelyet már nem szeretnének elhagyni. Még abban is egymáshoz illettek, hogy a barnaöltönyös szívesen csevegett, szürkeruhás társa meg szívesebben hallgatott.

Tudták, mit ígért nekikben a közös ismerős, ezért a bemutatkozás és a pincérnek feladott rendelés után a barnaruhás bele is fogott a történetébe:

— 1934-ben már tisztán láttuk, hogy onnan mennünk kell. A sors iróniája, hogy bár minden baj Németországgal kezdődött, épp a német zsidóknak volt eleinte sokkal több menekülési lehetősége, mint a többi közép-európai zsidóknak. Kár, hogy nem elég sokan éltek e lehetőséggel.

Hogy ez miért történt? Ezer okból. A német zsidóság oly önfeledőan harcolt az első világháborúban, utána oly buzgalommal vette ki részét a gazdasági feladatokból, a tudományos, művészeti és irodalmi területeken annyi sikerrel büszkélkedhetett, hogy úgy érezte, érdemeit feltétlenül elismerik...

Annnyira tisztelte a kultúrát, első sorban a német műveltséget, hiszen a Hászklá-mozgalom erre tanította, hogy fel nem foghatta, hogyan is vetemedhetne ez a művelt nép olyasmire, amire aztán mégis vetemedett. Rövidlátással nem vették észre, hogy hiszen most épp az a lumpenproletár réteg vette kézbe a hatalmat, amely ezt a műveltséget gyflölte és eltaszította magától. „Ha kulturáról hallok, kirántom a pisztolyomat!” — mondotta Goebbels. De a tulkomoly német zsidóság ezt nem tudta komolyan venni, muló örültségnek tartotta az egészet, s a tévedést nagyon sokan életükkel fizették meg.

Ön magyar zsidó, önnek ezt meg kell értenie, hiszen hasonló tévedések estek, és mentesüünk.

ban nem volt szöveg, csak egy üres papírlap, hogy aki a borítékot fény felé tartja, ne láthassa benne meg azt a pár bankjegyet — elég nagy címletet.

A „Völkischer Beobachter” kiadója német pontossággal és alapossággal működött: hetenként összeszedték a befutott ajánlatokat, berakták egy hatalmas, erős vászonzsákba, rajta feladóként a lap nevével, s a küldemények hiánytalanul befutottak a bécsi hirdetőirodába — ugyan ki mert volna akár nyulni is annak a lapnak a küldeményeihez? Barátom vagyonkja pedig ott volt, ahol lennie kellett...

— Amit azután nyugodtan meg lehetett ismétlni az ön pénzecskejével is — próbáltam kitalálni a folytatást.

— Nem, felelte, nem lehetett. Akkorra én már oly feszült lelkiállapotba jutottam, hogy semmi pénzért nem kezdtem volna előlről. Gondolja csak meg: senki a dologba nem avathattam, magam cizmettem meg más-más irógépeken és más-más eltorzított kézírással a leveleket, de ha ezek irásszakértő kezébe jutnak? Hiszen akkortájt ezrével jöttek a Gestapohoz a feljelentések, ró-lunk, kettőnkől, meg sokan tudták, hogy a legjobb barátok vagyunk, gyanu esetén első utjuk hozzám vezetett volna. Ha nem a barátomról van szó, már a második héten abbahagynom. Nem, én végrendeletet.

— Az meg mire volt jó?
— Mindjárt megértik. Az ügyvéd-közjegyző, akinek a végrendeletet tollba mondtam, már megboldogult édesapám, nekem is ügyvédje volt, nem sokat kérdezősködött, s akkor sem jött velem, amikor a kész testamentumot borítékkal együtt elküldte velem a harmadik szobába, a titkárnőhöz, szintén régi butordarabhoz. Így egyikük sem látta, de ha látta volna, akkor sem akarta volna látni, hogy menetközben én becsúztattam a végrendeletbe azt, amit kellett — ezt már nem csak hogy nagy cimetekben, de előrelátóan beszerzett fontant, a vénkisasszony titkárnő az általam már lenyalt és leragasztott borítékra rálenyomta vagy öthelyütt a közjegyzői spanyolviasz-peccet meg az iktatószámot, aztán másnap az iroda letébe helyezte a testamentumot a törvényeszekben. Mire én is kikerültem Bécsbe, ott már csak egy másik ügyvéd kellett, aki meghatalmazásomat csatolva felkérje a

német törvényszéket, hogy mivel ügyfele most Bécsben él és német állampolgárságáról lemondott, tegyék át a testamentumot a megbízója mostani lakhelyén illetékes osztrák bírósághoz — ami pár hét múlva szabályosan meg is történt. Ugyan ki akarta volna feltépni a német törvényszék pecsétét, hivatalos küldeményét, aztán benne az öt közjegyzői viaszpecsétet? Ekkor már csak ki kellett kérni az okmányt az osztrák törvényszékről — s én is rendben voltam.

Csönd honolt a kávéházi asztal körül (de hol is nem honol csend Zürichben?), aztán, most először, megszólalt a hallgatag társ is:

— A vézskorszakkal kapcsolatban általában hősi cselekedetokről, ennél is gyakrabban a hősi cselekedetek fájdalmas elmaradásáról szoktunk hallani. Csak hogy ma már világosan látjuk, hogy nem gyáva volt a beletörődés oka, hanem a zsidóság fegyvertelen volta, teljes elszigeteltsége, minden külső segítség hiánya, az elnyomás megfélemlítő kegyetlensége. Eppen ezért nekem az a meggyőződésem, hogy a legnagyobb hősköz természetesen a városi gettóbeliek és a partizánok voltak, de az akkori körülmények között hősköz számításnak mindazok is, akik a gyilkosoktól ellopták az életüket, családtagjaik életét, a szökök, és természetesen a szököttők.

A vagyonmentés? Hozzá tartozott az életmentéshez, s ezért ez is érdekes. A nyugati államok könyörtelenül fogadták a menekülteket, aki nem tudott vagyon felmutatni, se tartózkodási, se munkavállalási engedélyt nem kapott. Magunk után kellett hozni a csaklódót, meg kellett élni közben, egyre tovább kellett állni, s üres zsebbel az sem ment, végül vállához meg kellett telepedni s ki kellett huzni egy teljes évtizedet. Ezért az életünkön kívül saját vagyonunkat is ki kellett lopnunk tőlük, s a barmelyi próza is, része az életmentésnek. A kegyetlen világból közömbös, sokszor még ennél is rosszabb világba kerülünk, fel kellett fegyverkeznünk a sterlingben. A vénkisasszony titkárnő az általam már lenyalt és leragasztott borítékra rálenyomta vagy öthelyütt a közjegyzői spanyolviasz-peccet meg az iktatószámot, aztán másnap az iroda letébe helyezte a testamentumot a törvényeszekben. Mire én is kikerültem Bécsbe, ott már csak egy másik ügyvéd kellett, aki meghatalmazásomat csatolva felkérje a

VOLT MÁR ÖN
RIFI-TIK-nél?
MOST VAN AZ IDEJE!
Jöjjon asszonyom és vásároljon be az ünnepekre a
BŐR-ÉS SKAY-TÁSKÁK
nagy választékából — és nagy engedményekben
részessül!
BOLDOG UJÉVET KIVANUNK.
RIFI-TIK, TEL-AVIV, BUGRASOV 48.

„G Á L”
Szabás és modellírózó kurzus
+ varró kurzus
Szakmabeli varró/amatőr, jöjjon, tanuljon szakmát a szabás és modellírózó kurzuson a nemzetközi
Müller
rendszer alapján.
* Reggeli és esti kurzus.
Részletek: tel. 227870, 224612.

1978.10.7., szombat estétől
A MIFGÁS HÁREHIT
HÁBENLEUMI-NÁL
KUGEL U. 45 (A RINA MOZIVAL SZEMBEN)
A PARKOLÓHELYEN!!!
A KÜLFÖLDI HÁLÓSZOBÁK
KÜLÖNLEGES KIARUSITÁSA
Uj olék figyelmébe!
ÖNÖKNEK 32% ENGEDMÉNY
hálószobákra, étkezősarkokra, faliszekrényekre
FOLYTATÓDIK A
• SZALONGARNITURÁK • BÜFEK
• HÁLÓSZOBÁK, STB.,
ÓRIÁSI ARUSITÁSA.
KOMPLETT HÁLÓSZOBA
9,800.— IL — külföldi gyártmány

התערוכה
באגף
לרשויות
המקומיות
6 1978.X.6

Megszivleendő tanulságok, vagy ki a soros »hazaáruló«?

Irtó: RÖSSEL MORDECHAJ

Valljuk be, senki sem hitte, hogy a Camp David-i vajdásbói megszületik a békes elrendezés lehetősége. A Likud kormányzatának egy esztendeje alatt többször úgy nézett ki, hogy a béke az ajtókon kopogtat. Szádat jeruzsálemi látogatása volt talán állami létezésünk három évtizedének legdrámaibb eseménye; megsillogtatta a béke kilátását, de a kép szertefoszlott, mint a pusztai délibáb.

Mi a helyzet most, Camp David után, ahol az érdekeltek aláírták a békes megállapodást? Hisszük, hogy egyszerűen komoly a dolog, de nem árt, ha hitünket mérsékeljük. Higgyünk úgy, hogy lelkiünk sarkában megbujják a kételemes arra az esetre, ha bármely oknál fogva a biztonságos megállapodás mégis csúszhat.

Most azonban nem erről kívánok szólni, hanem néhány megszivleendő tanulságról, amelyeket a gondolkodó izraeli polgárnak le kell vonnia politikai síkon.

Alig néhány héttel ezelőtt, amikor százezer ember tüntetett Tel Avivban, követelve, hogy a Camp David-be induló kiindulás legyen hajlékony, engedelmekre kész a béke érdekében — hazaárulóknak nevezték őket. Az árulás béléget nem csak forrófejű, vagy feleletlen, szélsőséges elemek süttették rá a tüntetőkre, hanem miniszterek is, akiket általában megfontolt embereként ismerünk.

Camp David-ben semmivé lettek az itthon hangoztatott „gerinces” kijelentések, megbuktak a nemzetközi politika könyörtelen vizsgálói. Azoknak a mérsékelt elemeknek a véleményét és magatartását bizonyították, akik a békes megállapodást tartották lehetségesnek.

És itt, ezen a ponton történt valami figyelemreméltó. Azok, akiket sok esztendő óta agyamosással arra nevelték, hogy minden területi engedmény azonos a „nép érdekeinek elárulásával” — most, Camp David után árulásnak vádolják azokat, akik a valóság kényszerhatása alatt megtehték a nyilatván elkerülhetetlen engedményeket. A türelmetlenségre való nevelés, mások véleményének semmibevétele, az ultra-patriotikus jelszavakkal való zsonglorkodás — most visszaít.

Tehát: legyünk elővigyázatosabbak, ne dobáljunk a sértő kifejezésekkel, ne tekintjük a hazafiságot monopóliumként, amely csak a mi előjogunk. Ne gondoljuk, hogy Erec Jiszráel földje csak bizonyos véleményeket valló emberek nevére van írva az égi telegyönyvben, mindenki pedig áruló.

Sokan vetik fel a kérdést, hogyan reagált volna a Likud és Begin, ha történetesen ellenzékben vannak és más kormány tette volna azokat az engedményeket, amelyeket a jelenlegi kormány képviselői tettek? A retorika minden eszközzel bizonyították volna, hogy ez a megállapodás szerencsétlenség eredményez, hogy „dobra verik az országot” és semmitől sem riadtak volna vissza, hogy meghívsák a megállapodást.

Istennek hála, hogy ez nem így történt és a jelenlegi ellenzék eléggé felkészült ahhoz, hogy megértsék: az engedmények elkerülhetetlenek, újabb háborútól kímélték meg az országot.

De elgondolni is rémes, hogy — más politikai valóságban — Izrael ifjúságának esetleg azért kellett volna vétet oltania, mert az ellenzék éi törvényadta jogával, hogy megrendítse az uralmon lévő kormányt.

Harmadik tanulság, amit a Camp David-i tárgyalások után le kell vonnunk: hozzáállásunk baráti államok vezetőinek magatartásához. Az izraeli sajtó és közvélemény, hangfogóval, vagy anélkül állította, hogy Carter és Brzezinski antiszemita. Szinte mindennaposok voltak a közlemények, amelyek arról tudósítottak, hogy milyen mértékben sülyded Carter népszerűsége a közéleti viszályban tanusított „Izrael-ellenes” véleménye miatt. A Camp David-i találkozó után az izraeli vezető trió — Begin, Weizman és Daján — nem győzték eléggé dicsegni Carter bölcsességét, amely nélkül nem juthattak volna el a megállapodásig. Máról-holnapra szinte cionistává lett a tegnapi „antiszemita”. Megváltozott-e Carter, vagy a politikája? Semmiestre sem: az izraeliek véleménye változott meg. Meg kell szoknunk, hogy nem csak nekünk lehet önálló véleményünk, hanem idegeneknek is. Carter, vagy bárki más, nem köteles elfogadni a hivatalos izraeli álláspontot, és ez még nem teszi őt Izrael ellenségévé. A nagyon komplikált közéleti kérdésben nem származott volna áldás abból, ha Amerika fenntartás nélkül teszi magáévá Izrael álláspontját, mint ahogy rossz lett volna az elrendezés szempontjából, ha teljesen az egyiptomi álláspont mögé áll. Csak így, hogy mérsékelt a két szembenálló felet, született meg a kompromisszumos megállapodás.

Mennyi sértést kellett elszenvednie annak idején Kissingernek, mert nem úgy járt el, mintha Izrael külügyminisztere lett volna. Ma — visszapillantva — már tudjuk, hogy Kissinger átmeneti megállapodás nélkül lehetetlen lett volna eljutni a Camp David-i megoldáshoz. De bizonyára még ma is akadnak közöttünk olyanok, akik „öngyűlölkönek” vagy Izrael-ellenesnek tekintik a volt amerikai külügyminisztert egyszerűen azért, mert zsidó és mert nem fogadta el a „Gus Emunim” elvét.

Visszatérve a Camp David-ben létrejött megállapodáshoz: higgyünk — ha fenntartással is — abban, hogy az új esztendő küszöbén új hónap küszöbén is állunk. Felejtjük el, mily nagy a távolság a kormány uralomra jutása idején hirdett elvek és a mai politikai valóság között. Ne hányjuk szemére, hogy háttal fordított elveinket, mert az élet erősebb az elveknél és aki életben akar maradni, annak nincs más útja, mint a megalkuvás, a kompromisszum útja. Örüljünk annak, hogy harminc év óta első ízben nyílik alkalom arra, hogy nem mint távoli elképzelésről beszélünk a békéről, hanem kézzelfogható valóságról. Talán — az államelnök szavaival élve — most nyílik alkalom a cionista gondolat tényleges megvalósítására.

Alliunk minden erőnkkel azok mellé, aki közelebb hoznak bennünket a békehez, akár egyetértünk ideológiájukkal, akár nem.

A 800-ÉVES LUZERN ZENEI FESZTIVÁLJA

— A 330 éves szépség tragédiája —

Luzern „zenei ünnepei he- tek”-nek nevezett magasszín- vonalú fesztiválja városának 800 éves jubileuma alkalmából különlegesen fényűző műsorral ajándékozta meg nemzetközi közönségét. Megengedhette magának azt a luxust is, hogy a vilá- g három legkiválóbb zenekará- és a prágai nemzeti „Národní di- vadlo” színház opera-együttesét hívja meg, számtalan nagynevű zsolista és kamarazene-ügyet- tes mellett. A nagy attrakciók sem térítették el azonban ha- gyományos célkitűzésétől, attól, hogy a műsor középpontjába ju- biláló zeneszerzők műveit állítsa. Az idei Schubert- és Vivaldi- kultusz mellett ezidén a cseh zene nagy utörője, Leos Jáná- csek halálának 50-ik évforduló- ját ünnepelte, számos műven ki- vívta a fesztivált záró estén. „A Makropulos-est” című fan- tasztikus, háromfelvonásos opera svájci bemutatójával, koncert-formában, eredeti nyel- ven adva azt elő.

Jánácsek nagy felfedezője, vi- lághírűnek megalapozója, fordí- tója és barátja a tel-avivi tere- tőben nyugvó Dr. Max Brod, aki első, folklórta operáját „Jenufa”-t fordítva le, ismer- tette meg a nagyvilággal. Kiváló tanulmányával hozzájárult a rendkívül egyéni utakon hala- dó zeneszerző népszerűsítéséhez, majd 1925-ben Karel Csapék utóplista szatírja alapján írta: „A Makropulos-est” német fordításával egyengette külföl- di útját: 1929-ben a frankfurti Operában Josef Krips vitte a valóban nem népszerűnek mond- ható zenedrámat első külföldi sikerére.

A népi zenén alapuló „Jenu- fa”, a német hatást mutató nagy paraszt-tragédia. „Katja Kabanova”, majd a Debussy impresszionizmusát követő ál- latopera „A ravasz róka”, után „A Makropulos-est” telje- sen szakít minden idegen kap- csollattal és oly merészen erede- ti és egyéni nyelvezetet használ, mely mellőzve minden áriát, dallamvonalat, az emberi be- széd elemire építi zenéjét. dal- lam-törredékekből a hangsúly- ra, a hangszíne, a hanglejtés ritmusára alapítva azt. Alap- anyaga a „beszélő-ének”, mely- nek alkalmazásával kevésbé konzervatív formában, kortár- sainál, Schönberg, Bartók, Al- ban Berg is találkozhatunk.

A szerző által átdolgozott fantasztikus Karol Csapék-drá- ma nem kevésbé egyedülálló cse- lekményen alapul: II. Rudolf király megparancsolja főal- chimistájának, Hieronymus Makropulosnak, készítsen szá- mára egy elixirt, mely az életet 300 évvel meghosszabbítja. De mikor a varázsital elkészült, óvatosságból előbb a famulus lányán, a fiatal Elinán kellett, hogy kipróbálja, aki egyhetes öntudatlan állapotából felébre- ve valóban megkezdte csodá- latraméltó, évszázados életre- gényét, mint páratlan szépségű énekesnő tündökölte. Hogy ne legyen feltűnő, nevét időnként megváltoztatta, s végül — így a darabban is, — immár 330 éves korában, változatlanul kö- rülrajongott szépséges opera- diva maradvá, Emilia Mártý néven szerepel. —Az I. felvo- nás egy ügyvédi irodában ját- szódik, hol egy hosszadalmas örökösödési per vitája zajlik le.

Ide lép be Emilia is, aki fáradt- nak érve magát, a varázsital receptjét keresi, melyről tudja, hogy az ügyvéd vestrőjében egyik őse végredelegéhez, csa- toltva őrzik. Egy — a partner számára rendkívül kiábrándí- tó — szerelmi éjszaka révén bir- tokába jut, de hirtelen rádöb- ben, milyen értelmetlen is az ügyvédi hosszú élet. Elajándékozta, de aki krepja, félve az elixír ti- tokzatos erejétől, elégetti, mi- re Emilia Mártý holtan rogy össze.

Jánácsek merészen mikro-dal- lamokra épített zenéje még oly igen prózai tablót, mint az ügy- védi iroda hosszadalmas jogi vitáit is képes feleleveníteni, s a későbbi cselekményben viha- ros szerelmi jelenetekkel, majd a szerző által legjobban ked- velt 3-ik felvonás drámaian iz- zó atmoszférájában állandó fesztiváltéremet teremteni és fenntar- tani. Minden érzékiség nél- küll, az énekgang varázsáról, a nagyhatalú áriák narkotikumá- ról lemondva. „A Makropulos- est” kiváló szereposztásban került a prágai „Národní di- vadlo” opera-együttesével bemu- tatásra. Hatalmas drámai tehet- ség a Wagner-énekesnőként is elismert drámai szoprán, Na- dezda Kniplová, mint Emilia, —remek hangjával tűnt ki Ka- rel Berman, basszista, mint ügyvéd, Bremsyl Koti (Emilia késői szerelmese, Jaroslav Prus), s társaik. — Josef Kuchi- na kitűnő vezetésével a zenekar fényesen oldotta meg hálátlan és kényes feladatát. A termet megtöltő közönség (1000 izraeli fontnak megfelelő helyeken), rendkívüli lelkesedéssel fogad- ta az expresszionista operát, mint ahogy általában a luzerni hallgatóság lelkesedése maga- san felülmúlja a mi közönségün- két...

Mint hallottam, hasonló ün- neplésben részesítették Soltit és chicagói zenekará, valamint a Berlini Filharmonikusok két koncertjét Karaján vezetésével: Verdí Rekvimjéhez a jegyek (1600 izraeli lírának megfelelő helyárok ellenére) már hóna- pokkal korábban elkeltek. S a harmadik zenekar, a Bécsi Fil- harmonikusok két este is pót- székek mellett zajlott le. Az el- sőn 84 éves Karl Böhm Schu- bert-estjét hallottam, sajná- latos handicapaként a kiváló együttesnek, egy megrendítő- en torz nagy C-dur szimfóniá- val! Annál tüneményesebb volt Claudio Abbado Mahler 4-ik szimfóniájának álomszerűen át- költött, leggyöngédebb színe- ben tartott kivételével. Lucia Popp, a kölni Operabáz kar- mesterének, Fischer Sándor- nak felesége, agyali átszelle- mültéssel énekelte a szoprán- szólt. Így a luzerniek törheték a fejüket, a három kiváló zea- kar közül melyiknek nyújták a pálmát. —a közvélemény— ne- héz lelki tusa után— alighanem mégis a bécsiek mellett dön- tött, annak ellenére, hogy a berliniek felülmulhatatlanok, s a chicagóiak — tökéletesek.

— Ön négy éve polgármester-helyettes, il- letve a petách-tikvai polgármester, első he- lyettese Milyen igazgatási terület gazdája volt e négy év alatt?

— A közoktatás ügye tartozott hozzám. Pe- tách-Tikván 30 ezer diák tanul. Az óvodától

jelent meg, mint a fesztivál egyetlen koncertjén. A Nagy- mester egy svájci filmtársaság meghívására tartózkodott né- hány hétig a luzerni Schweizer- hof-ban, hogy a fesztivál pro- minens művészeivel folytatott párbeszédeit vegyék vele fel. Így ha —sajnos— nem is a zongora mellett, de másik ked- vel szerepében, mint „film- színész” lesz alkalmunk élvezni ragyogóan szellemes, elbájoló- an kedves modorát...

Izrael méltóan volt képvisel- ve a Luzern-fesztiválon Dániel Barenboim Schubertnek szen- telte zongora-estjével. A nagy- terem épp úgy megett, mint megelőzően a nagy zenekarok- nál, művésziük nemzetközi hir- nevét igazolva. Jogosan: elra- gadóan játszott a négy Im- promtut, a négy ráadás közül három Moment musicalt, s ne- hány mélyen átértett részletét a nagy, halálsejtelmektől átha- tott, B-dur szonátának. Viharos sikert aratott.

A remekül rendezett fesztí- vál vezetősége az újságírókat két hajókirándulásra hívta meg: nekem a Vierwaldstédter-See gyönyörű, többórás sétahajózása

jutott osztályrészemül, kilátás- sal a híres Pilátus-hegyre, — ki- tűnő gasztronómiai mellékle- tekkel...

A hajókiránduláson —és a fesztiválon, mint sajtó-tudósító — résztvett dr. Peter Gradewitz tel-avivi muzikológus is, (fele- ségevel), akit Salzburg tarto- mány az ottani fesztiválok kö- rül szerzett érdemei elismerés- ként a nagy aranyéremmel tün- tetett ki, melyet ünnepélyes ke- retek között nyújtottak át neki.

Luzern mellett, Zugersee-i villájában töltené Doráti Antal nyári pihenőjét, —ha ideje engedné. Mert bámulatos munka- bírással halmozta szakadatlan hanglemze-felvételeit, ottlé- tem alatt éppen 6-ik Haydn- operátét „Armidá”-t fejezve be. Megelőzően a vezetése alatt ál- ló londoni Royal Philharmoni- ával bonyolította le —ki tud- ja hányadik— Beethoven-ciklu- sát, —egy amerikai kiadó meg- bízásából többéves munka után elkészült—nagy érdeklődéssel várt — önéletrajzával, míg a jó- vő hónapban Stockholmba uta- zik, hogy legújabb, Rilke szö- vegére, bariton-szólo- és zene- karra írott „A hangok” című 11-tételes művének bemutatóját vezényelje... S Zugersee fesztiváljának vezetője...

tői fekvésű villája hiába várja gazdáját: utána az amerikai Detroitba kell utaznia, vezetése alatt zenekarával megnyitni a szezon. A „Musical Ameri- ca” augusztusi számában két- oldalas cikkben méltatta zene- történeti érdemeit a Haydn-fel- vételekkel... Hozzánk sajnos, csak a jövő évadban jut el a Filharmoniait vezényelni... Fel- lépet, Ilse von Alpenhei, kö- zvetve férje példáját, Haydn ösz- szes zongoraműveit veszi fel hanglemze.

Luzernban alakoztam Ope- raházunk szeretett, megbecsült egykori karmesterével, Páldi Ernővel, aki egy ottani állami szeminárium zenetanára, míg felesége a városi színház sug- nője.

Nem mulasztatom el csodá- lattal emlékezni meg a svájci- ak udvariasságáról, előzé- kenységéről, s —bámulatos or- ganizáló-készségükről, mely a közlekedéstől kezdve minden té- ren megnyilvánul... Milyen boldog lettem volna, ha pén- teken délután az El Al-lal ha- zatérve, nem fogad a luddi re- pülőtér előtt a legnagyobb zür- zavar a közlekedésben: Autó- busz csak órák mulva áll majd rendelkezésre és a szerencsétlen turisták tanácsátalanul ková- lyognak, a drága taxikra utal- va... Pedig az El Al-nak kel- lene ismernie Svájcot...

PATAKI LÁSZLÓ

VÁLASZTÁS ELŐTTI INTERJÚ

MARMORSTEIN AVRAHÁM

PETÁCH-TIKVAI POLGÁRMESTER-JELÖLTTEL

— Ön négy éve polgármester-helyettes, il- letve a petách-tikvai polgármester, első he- lyettese Milyen igazgatási terület gazdája volt e négy év alatt?

— A közoktatás ügye tartozott hozzám. Pe- tách-Tikván 30 ezer diák tanul. Az óvodától

a középiskoláig. Es öt jesiva is működik a városban. Munkám középpontjában az a cél- kitűzés állott, hogy minél jobb feltételek kö- zött tanuljanak a gyermekek. Fontosnak tar- tottam, hogy a városi költségvetés megfelelő összegeket irányozzon elő a közoktatási háló- zat fejlesztésére.

— Elégedett az eredményeivel?

— Az ifjúság jövőjéről van szó. Az ember mindig többet akar. Különbö- sen tartozik „öb tulajdonságaim közé az elégedettség. De annyit mondhatok, hogy szégyenkezünk nem kell Petách Tikván közoktatásiügyi helyzetünk alakulása miatt. Programom középpontjában szerepel újabb intézetek létesítése. Az a cél, hogy minél sokrétűbb lehetőségek között vá- logassanak a diákok és minél magasabb szín- vonalon folytathassák a tanulmányaikat.

— Néhány szót az életéről, pontosabban a felkészülés éveiről, polgármesterhelyettes úr.

— Kíváncsi születtem, s különböző ma- gyarországi jesivákban tanultam 19 éves kor- mig. Ez volt a felkészülés első szakasza. A második már itt, Izraelben, a kialakuló hazai társadalom szolgálatában, ugyanis a Szochnut klita-osztályban voltam főtisztviselő. Ott tanul-

tam meg, hogy a sokszínű izraeli társadalom nem lehet szolgálni, csak akkor, ha kifejleszt- jük magunkban a társadalmi színezéket.

— Mit jelent ez petách-tikvai viszonylat- ban?

— Harminckett éve vagyok petách-tikvai pol- gár. Ebből 6 és fél éven át a vallási tanács elnöke voltam. Az elsői székben megtanul- tam, hogy akkor szolgálom a vallásos lakos- ság érdekeit helyesen, ha az egész város társa- dalmának szempontjait kísérem figyelemmel. A vallási türelmesség légkörének kialakítására helyeztem a fősúlyt és nem minden eredmény nélkül. Petách-Tikván mindenki jól érzi ma- gát, 180 templomban és imaházban élnek lelki- életet az emberek, de állítom, hogy azok sem távolodtak el teljesen a zsidó hagyományok- tól, akik nem látogatják rendszeresen a temp- lomainkat.

— Hogyan érti ezt?

— A zsidó nép bonyolult fogalom. Mi nem zárunk ki senkit a zsidóságból. Mindenki ma- ga határozza meg, hogyan tartja a kapcsolatot Istennel. A köz szolgálatában álló ember fel- adata olyan helyzet kialakítása, hogy minden vallási szükséglet kielégítésének meglegyenek a feltételei, és a békes egymás mellett élés körülmé- nyei alakuljanak ki a különböző rétegekhez tartozók között. Ennek az elvnek a megvaló- sítását nagyon fontosnak vélem a városi mű- ködésem minden területén. Azért mertem vá- lalni a polgármester-jelöltséget, mert képesnek érzem magam valamennyi petách-tikvai polgár szempontjainak a felférésére és e szempontok képviselésére.

— Hogyan látja a város jövőjét?

— Petách-Tikva még ma is a fejlődő vá- rosok sorába tartozik. Elsősorban az a fontos, hogy vigyázzunk a társadalom belső arányai- nak alakulására, nehogy elöregedjen a váro- sunk. Ezért jó feltételek mellett vonzzuk ide a fiatalságot. Találják meg Petách-Tikván a jó életlehetőségeket. A város ma 120 ezer la- kos számlál. Az a célunk, hogy 1992-re 165 ezer ember éljen Petách-Tikván — de jól él- jen. Az életminőség egyre fejlődő normáinak megfelelően. Ezt a célkitűzést szeretném alá- támasztani polgármesterként. Ezért kérem Pe- tách-Tikva polgárai és különösen a helyi ma- gyar-zsidóság bizalmát.

HARÁV DR. JÓLESZ KÁROLY

* Közli a Vallásos Nemzeti Párt várospolitikai osztályának tájékoztatói csoportja.

Vegyen GSILLÁROKAT a gyárban

— gyári áron

Szaloncillárok, álló-, fali és asztali

lámpák nagy kiállítása

Bné Brák, Cáfon, ipari negyed, Hájárkon utca 65,

III. emelet, telefon: 79 06 95

40, 42-es autóbuszok. — A kiállítás nyitva: szombat este 10 óráig, vasárnap és csütörtökön este 7-ig, hétfőn d.u. 4-ig. Kedden, erev jom-kipurkor déli 12-ig, pénteken déli 1 óráig.

NYUGATNÉMETORSZÁGI LEVÉL

Darmstadti emlékező Veeseenmayer sirjánál

Teljesen magánjellegű, baráti megbeszélésre mentem Darmstadtbába, ebbe a csöndes, nyugatnémet városba és nem hittem volna, hogy szívesen fogadják a sötét történelmi lecke kerekedő ki-bele. Mert barátom, a vasárnap délelőtti séta alkalmából — a kuriózum kedvéért — kivitt abba a temetőbe, ahova nemrég helyezték örök nyugalomra egy Veeseenmayer nevezetű, idős, linoleum-ügynyököt. A jó módú, élékelő polgári körökhöz tartozó uriember 71 évet élt. „Most már meggyőződöttél?” — kérdezte a barátom a sir előtt. Meggyőződtem. De korántsem önömággal felzaklatás nélkül: de nem a nagyon mélyről felfutó emlékezés zavaránál. Mert, valljuk be, soha nem hittem volna, hogy én fogok dr. Edmund Veeseenmayer örök fekhelye előtt állni, nem pedig ő az én láthatatlan sírom előtt. Ugyanis ez az ember, minden tudásával, akaratával és erejével arra törekedett, hogy sok százezerd mággal elpusztítson. Deportált, gázkamrába küldjék, elgessen! Ezt tartotta feladatának. És sajnos az ő patronátusa alatt, a magyar fasizmus szinte tökéletes munkás végzett: félmillió halott!

Ha valaki nem emlékezne rá, vagy esetleg nem tudná,

számban teljesít speciális szolgálatot, majd Törökországban dolgozik, szintén a külügy ügyén. 1944-ben német nagykövét Budapesten, majd... hadifogoly, háborús bűnös, vezető tanu a Szálasi-perben; 1949-ben huszvévi börtönre ítélte a Nürnbergi Nemzetközi Katonai Törvényszék, de egy év múlva felére csökkentették a büntetését, majd meglepő gyorsasággal, 1951-ben feltélesen szabaddá helyezték (!), ami gyakorlatilag teljes mozgási szabadságot biztosított a számára. Élt is ezzel a szabadsággal, mert 1952-ben sűrűsben elhagyta Németországot és a Közel-Keletre utazott, ahol a legbiztonságosabban érezte magát. Ugyanis egy titkos náci-kör — Nauman vezetésével — mentőhálózatot épített ki és mentőbiztosokat szervezett a világ minden táján és különösen a Közel-Keleten, pontosabban Iráknban! 1956-ban tért vissza Nyugat-Németországba, ahol elvált egy francia cég linoleum-ügynyökségét.

Jómódu emberként élt Darmstadtbán.

Háborús emlékeket nem tartott. Azt mondta, hogy „ezt a fejében hordja s ha eljön az ideje papírra veti”. Nem vetette. Félt. Félt szembenézni az igazsággal, önmagával.

De azért bőven maradt anyag, dokumentum dr. Edmund Veeseenmayerrel kapcsolatban. A perken elmondott vallomási olyan történelmi értékű megnyilatkozások, amelyek döbbenetes erővel világítanak rá az egyetemes magyar dráma és ezen belül a magyar-zsidóság elpusztításának tragikus hátterére. Szerintem ő mondotta ki azt a rettenetes igazságot, hogy az erdélyi, felvidéki, anyaországi zsidók deportálására és döntő módon a horthysta hatóságok, tehát a magyar fasizták a felelősek. „Mi akkor már a „válság évében” voltunk — mondta Veeseenmayer bírálói előtt — sem kedvünk, sem erőnk nem lett volna hozzá egy ilyen óriási művet (deportálás) elvégzéséhez, ha nem vállalták volna ezt magukra oly felkes módon a magyar hatóságok és nem segített volna aktívan a helyi lakosság (a magyar nép).”

Súlyosan vádoló szavak ezek, amelyek, sajnos, megfelelnek a való tényeknek. Mindazok, akik végigjárták a véres magyar kálváriát, tudják, hogy Endre László különítményei, csendőrei, megdöntöttek minden addigi teljesítményt. Minden képzeletet felülmúló szervezővel, belülről fűtött lekesedéssel, és példás fegyvelmel hajtották végre a gettózást, a „tömörítést”, a bevagonozást, az elszállítását. — „Kérem, mindezt aktív német segítség nélkül!” — hangsúlyozta az egykori náci helytartó. Persze, ez nem felel meg egészében a realitásnak, mert amint a jeruzsálemi Eichmann-perben kiderült, a legfelsőbb náci vezetés volt az elindítója ennek az akciónak és Eichmann az egyik közvetlen szervezője a magyar deportálásnak. Tény az, hogy 60 nap alatt több mint 500 ezer embert gettózott és külföldre szállítani — világrekordnak számít még ma is. Ezt pedig nem Eichmann emberei, vagy az SS-ek hajtották végre, hanem a magyar csendőrség és különleges különítmények, a kis- és nagyvárosok adminisztratív vezetésének bevonásával.

„Függetlenül attól, hogy elhiszi-e, kijelentem, hogy én soha életemben nem voltam antiszemita” — mondotta Veeseenmayer, Bokor Péter magyar filmesnek. — De hát Magyarországon majdnem egymillió zsidó élt és senki sem tudta volna pontosan meghatározni, hogy házasságok, összeveszések keveredések folytán mennyivel több félvér, „negyedvér”, stb. volt. Ezek nekünk poten-

Fordított világ

Írta: EFRAJIM KISHON

A Sajtó istenének balszerencséje, valamint a New York és országunk közötti időeltérés miatt történt néhány nappal ezelőtt, hogy reggeli lapjaink hajnali lapzártái pont egybeestek azzal az időponttal, amikor Camp David-ben el lett vetve a kocka. Ennek következtében ama reggelen tekintélyes sajtóorgánunkaink élelapokká váltak komor jóslatokkal és prédikáló stílusukkal. Ismét kiderült, hogy a publicisztika, amely a nemzetközi bíró szerepét követeli magának, volta-képp csak egy kis riportert (Varsóból), aki hasznavehetetlenné válik hirtelen, ha hírtelen marad.

Ez nem csupán a Közelkeletre érvényes. A világ újságjai dadogva mentegőznek, amikor szóva teszik, hogy az utóbbi hónapokban maszlaggal tömték az emberiséget: a gyógyszeresen élő, fanatikus, valóságától elszakadt Beginnek a meséjével, akibe már csak hinni jár a lélek. Ilyennek ábrázolták a különböző kis és nagy telekommunikációs fórumok „a béke legfőbb akadályát” — és fogalmuk se volt róla, hogy tévedésükkel milyen döntő mértékben járulnak hozzá a békekonferencia sikeréhez.

Mivelhog a politikai porondon minden pont fordítva történik. A fekete néha fehér és a fehér sötét. Azok az ízesítő tulajdonságok, amelyekkel Begint felruházták, éppen azok indították arra Amerika és Egyiptom elnökét, hogy megegyék az elrendezéshez vezető utolsó lépéseiket. Egyszerűen nem volt más lehetőségük, amiatt a nem-diplomatikus, konok fő, pontosabban kor-mányfő miatt, igen, őt kell hogy okoljuk megint, Begint.

A politika világot átfogó művészet, amelyben minden megtalálható, az erkölcs és az érzelme kivételével. A modern politika pedig mesterség, egy szakma, vagy inkább kegyetlen sakjátéka, akkor is, ha lelki gyöt-rődéssel és őszinte könnyekkel jár. Aki politikai események elemzésébe fog, annak először is sürgősen el kell felejtene az igazsággal, a becsülettel és a tanítóbácsi egyéb hasonló rögeszméivel kapcsolatos hagyományos közhelyeket, amelyekkel annak idején annyit etették őt a multban. Ezeknek az el-vont dolgoknak nyomuk sincs a történelemben. A politika a valóság művészet és külső jellegzetességei mintegy a színház és a kártyajáték ötvözetéhez hasonlítanak. Aki erkölcsön kéri számon államférfiakról, az cirka ama naiv falusi nézőre emlékeztet, aki felkiabál a színpadra, az intrikusz játszó Shakespeare-színésznek: „Szegyd magad, te aljas!” — Nem illendő tehát, sőt mi több, nem is igazságos, visszaemlékezni arra, amit Carter elnök mondott a „Palesztin szülőföldről” körülbelül egy évvel ezelőtt és amit miniszterelnökünk nyilatkozott Píthát Ráfiáchról csak a minap, nem beszélve arról, amit a jó egyiptomi elnök fecsegett össze hosszú karrierje során Nasszerről és a náciokról, a zsidókról és az oroszokról, a PFSZ-ről és Begin-ről, meg még az ördög tudja kiről. Nem szabad elítélni őket, ez a mesterségük, politikusok.

Menáchem és Anuár ölekezése mögött, amelyek oly természetesnek és csodálatosképpen meghatóznak is tűnnek ezekben a napokban, nos ezek mögött az ölekezések mögött egy közölköző, atommal és világsztratégia- val kapcsolatos adatokkal betáplált, globális komputer ezernyi impulzusa halmozódik fel, — de az elrendezés legfőbb mozgatóereje, legalábbis a találkozó megrendezése szempontjából, s az általunk elérhető legjobb kiegészítő oka, nem vitás, Begin negatív tulajdonságainak összessége.

Fanatikus. Szükségség. Kíméletlen. Ez a megkövesült porltér gyözte meg végül is ellenfeleinket, sőt méginkább barátainkat, hogy nincs semmi remény jelentősebb elő-rehaladási várni ettől a begyőzött mániákustól. Még Meír Ámitot is sikerült meggyőzni. Aki hűségesen követi e sorok írójának meg-

nyilvánulásait a saját hasábjain, jól el tudja képzelni, hogy micsoda megkönnyebbüléssel fogadtuk és üdvözöltük, amikor Begin a nemzetközi hajthatatlanság szimbólumává vált. Csak nehogy egy józan, kellemes és szimpatikus ember benyomását keltse, mondtuk magunkban, mert az ilyeneket semmibe veszik a nagy politikai piacón. A szélsőségek mindig erő-pozícióból tárgyalnak és az ésszerűtlen álláspontot elfoglalók mindig a világos bábokkal játszanak. Engedték meg nekünk, hogy a jószomszédság érdekében hozzáfűzzük, miszerint Szádát elnök szintén csodálatos alakítást nyújtott a kéréllhetetlen, semmiféle kiegyezésre sem hajlandó államférfi szerepében, de legjobb megítélésünk szerint, azért Begin mégiscsak felül-multa őt sovínizmusban és vallási misztiká-ban. Menáchem Begin egy árnyalattal meg-győzőbb volt, hogy komolyan gondolja, hogy nincs kivel tárgyalni és az egész dolognak befelelgett — amíg azután a partnerek feladták a reményt és egyetlen éjszaka leforgása alatt átváltoztatták őt „a béke akadályá”-ról az egyezmények egyik alpont-jává, amely így hangzik: „a jelenlegi körülmények között”. A „jelenlegi körülmények” alatt maga Begin értendő. Vagyis egy olyan tény, amin nem lehet változtatni...

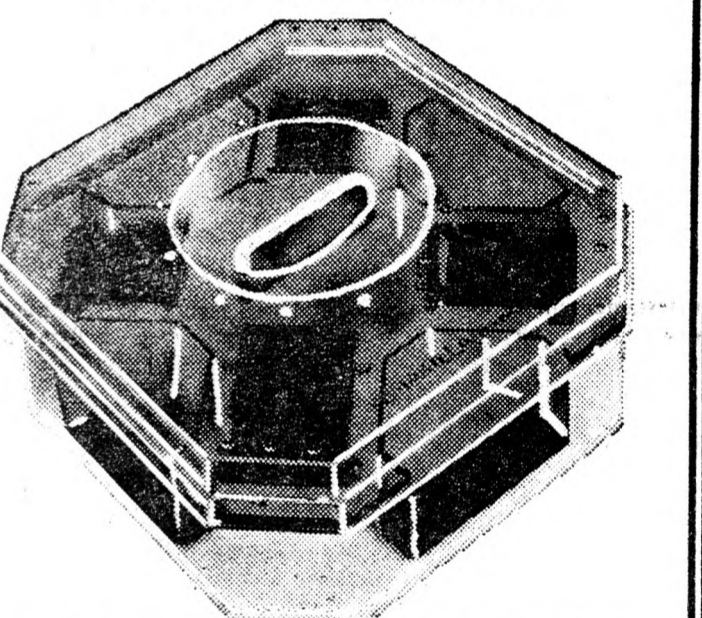
A lenyűgöző játék folyamán, amely Egyiptom elnökét a velünk való megegyezéshez elvezette, voltak olyan helyi tényezők, amelyek segítették Begint idegépő munkájában és voltak olyanok is, amelyek akadályokat gördítettek az utjába. És ez is pont fordítva történt. A dologban rejő alapvető paradoxon szemlélében a kiegyezés hívei aratótták a kiegyezést, míg tagadói elősegítették azt. Az „Azonnali békét”-mozgalom szimpatikus fiataljai ahhoz a kibichez hasonlítottak, aki egész idő alatt mintegy azt érzékelték, hogy játékosnak nincsenek jó ütőkartyái, miáltal azt az illúziót keltették Szádát elnök szívében, hogy várjon és emelje a tépet, azaz a béke árát, míg a Teljes Erec Jiszráél hívei és a letelepülőök tömegei — sőt Uram bocsá, talán Arik Saron exkavátorai is (melleleg ő mindig ezt állította) — nos, valószínűleg ezek a tényezők késztették arra az okos egyiptomit a tárgyalóasztal túlsó oldalán, hogy siessen befeléni az üzletkötés, amíg részünkről áll az ajánlat. Ezek a dühítő települések hozták létre a települések elleni egyezményt, a „Gus Emunnim” hajthatatlansága hajította Szádát Camp David-be és nem az „Azonnali békét”-mozgalom, bármennyire különbözően hangzik is a dolog.

Legnagyobb sajnálatunkra minden fordítva történik. A politikában a plusz és a minusz időnként helyet cserélnek.

A béke hívei berkeikben ünnepélyesen fogadták a balos Begint, s ebben a gesztusban a bocsánatkérés elemei is fellelhetők. Melleleg ezzel kárt okozhatnak az ügynek, amelyet képviselnek, vagyis a végső elrendezésnek, amit röpké néhány héten belül szándékoznak aláírni a körzetben. Mert semmi se nehezíti meg jobban Szádát helyzetét (és ő itt az egyetlen kules az összes zárhoz), mint az öröm és elégedettség megnyilvánulása hazánkban. E szerint a logika szerint, ezek a rémes letelepülőök, Löwinger rabbi, meg Geula Kohen továbbra is híven szolgálják a béke ügyét és növelik az egyezmény gyors nyelbeütésének esélyeit azzal, hogy támadják, mert habozó szomszédaink felé mindez azt bizonyítja, hogy alaposan átráztak minket Camp Jimmyben és most író zabolos vagyunk az áruló Beginre és cinkostársaira, akik beleestek az egyiptomiak csapdájába...

Nehéz ezt a játékot játszani, de hát ezek a szabályai, kezicsókóloom: minden fordítva van. Ezer (nem Ezer) bocsánat, drága olvasó.

A DZSUKOK UTOLSÓ VAGSORÁJA...

EGY NAP ALATT MEGSZABADULHAT A DZSUKOKTÓL LAKÁSÁBAN, PERMETEZÉS NÉLKÜL, MÉREG NÉLKÜL, CIPÓ NÉLKÜL...

Az automatikus csapda vegyi vonzással működik (dzsukokat vonzó illat). A dzsukok beleesnek és nem tudnak kijönni. Eltávolításuk kéz érintése nélkül, egyszerűen és kényelmesen. Még a leg-tisztább házában is megtörténik, hogy berepül a dzsuk. A „Roatel” csapdával már nem korzózik... Kapható az áruházakban: Sekem, Másbir Lácárcsán, Supersol, Supermarkt, villamosságai üzletekben és gyógyszerárakban.

M. V. Mifáláj Jám B. M., tel. 03-611734

ROATEL HIGIÉNIKUS ÉS MÉREGMENTES DZSUKCSAPDA

Küldjön vámmentes **IKKA** ajándék-mentes utalványt

MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINK MEGRENDELŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Javec utca 2. — Üzleti órák: 9—14 s 4—7. — Kedden délután zárva.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. emelet — d. e. 9—12.30, délután 4—6.30 között. Telefon: 55052. Pénteken zárva.

SZUKÓT ALATT, OKT. 15-TŐL 23-IG, A TEL-AVIVI IRODÁBAN NINCS FÉLFOGADÁS.

HAIFA: Ungár Jákov, Micháel utca 2 (Arlozorov sarok) Gerberlich üzlethelyiség, vasárnaptól csütörtökig, 10-től 12-ig. Telefon: 667876, lakás tel.: 525661.

BEÉR-SÉVA: Frankfurter István, Háacmáut 49—51, Telefon: 38701.

Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben-Jehuda 27. címre kérünk.

FIGYELEM!

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA

TUZEX ajándékbonok kaphatók

CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE

DANOS MIKLÓS

A nagyobbik baj, hogy a mai nyugatnémet társadalom nem vetette ki magából ezt az ósnáci, a biztonság szempontjából — semlegesítette is, de elfogadta a maga büneivel együtt. Törvényileg és gyakorlatilag a szemben lakó Herr Müllerrel egyenrangú honpolgár volt, reggelente a szomszédok nagyokat köszöntek neki, doktor urnak titulálták, pénzért, vagyonért, társadalmi rangjért tisztelték, soha senki — hatósági közeg, vagy magánember évtizedeken keresztül nem firtatta a multját, sőt a két évi börtön bizonyos aureólt szerzett a Rosenhöhweg „tiszt” polgárának. Az újságírók, akik végigjárták a környéket és azzal a kérdéssel kopogtak be a darmstadti lakásokba, hogy ismerik-e Veeseenmayer, tudják-e hogy ki volt, csak a vállukat vonták. Egyetlenegy ember sem emlegette dr. Edmund Veeseenmayer multját vagy felelősségét! Ez viszont, számomra döbbenetes — egy társadalom, emberi felelősségének teljes csődjét jelenti. Mert mi, a nagyon kevés túlélők, immár megelégszünk a legminimálisabb elégtétellel is, a mult büneinek beismerésével, a tettek elmarasztalásával, a halottaink előtti főhajással. De, sajnos, ebben sincs részünk.

...Néztém, csöndesen elmélázva bámulam a Veeseenmayer sirjára tett őszi virágokat. És azokra gondoltam, akiknek sem 33 esztendő plusz élet nem jutott, sem virágjuk, sem sirjuk nincs, s immár nem is lesz sohasem. Az áldozatok tul közel álltak hozzám s számuk túl nagy ahhoz, hogy sajnálni tudtam volna dr. Edmund Veeseenmayer.

ALEXANDER'S

MIGNANI

Dizengoff u. 138, Tel-Aviv

És minden más üzletben országsszerte

● ÜZLETI UT ? ● ÜDÜLES ?

● JURISZTIKA ? ● ROKONLÁTOGATAS ?

BARMILYEN UTÁZÁSI ÜGYÉVEL

FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR

UTÁZÁSI IRODAHOZ

T.A., BRENNER 2. (Allenby sarok)

Tel. 285959 * 281755

OLCSÓ REPULÓUTAZÁSOK AZ USA-BA!

VEZETETT CSOPORTOS KIRÁNDULÁSOK AZ ŐSZI ÜNNEPEKRE: ROMÁNIA ● SPANYOLORSZÁG ● PORTUGÁLIA ● RHODOS ● CORFU — ATHEN ● TÁVOLKELET, stb.

BESZÉLUNK MAGYARUL

(Szerda délután zárva)

1978.X.6

ÁVNÉJ ÉJTÁN

Irta: FUCHS AVRÁM

Látástól-vakulásig keményen dolgoznak, és ma már kételyek vannak, hogy érdemes-e így folytatni. Hajnali négy órakor, virradatkor kelnek és már besötétedett, amikor munkaszünetükre lépve barátságos otthonaikba térnek. A Sziríával 1974-ben kötött vízszovonulási egyezmény érte meg a telepeket erősen összetartó csoportjában a gondolatot, hogy itt, a Golán-fennsík déli részében építik fel házaikat, s a jövőjüket.

Most, Camp David után jogosan attól tartanak, hogy a hármas csucstalálkozó szünetelt béke-keretegyezmény precedensét jelent számukra is, vagyis a Sziríával kötendő megállapodás esetén a Golán-fennsík többi telepeseivel együtt kénytelenek lesznek elhagyni házaikat, ahová mindössze néhány héttel ezelőtt költöztek be — hivatalosan.

„DÁFKÁ”-FALU

Ávnéj Éján közösségi falu a Hápoél Hámizráchi falu-szervezetének hatodik települése a Golánon és számszerűen a huszonhatodik zsidó helység a virágzó fennsíkon. Ávnéj Éján közösségi falu közvetlen szomszédja Rámát Mágsimim közösségi falunak és Nov szövetségeseinek falunak, amelyekkel együtt a Chispin-körzeti vallásos települések csoportját alkotja a Golán déli részén.

Ávnéj Éjánt hivatalosan 1978 augusztus 28-án avatták fel, amikor a falu kis templomában elhelyezték az első Tóra-tekerest. Tagjai a vallásos cserkészekhez tartoztak annak idején, mint középiskolások szerveztek és határozták el, hogy mezőgazdasági települést létesítsenek. A Nácháiban teljesített katonai szolgálataik idején, a csapat-elválasztási egyezmények nyomán érlelődött meg bennük a terv, hogy „dávka” a Golánon fognak letelepedni.

HAT HŐSI HALOTT

Nov szövetségesei faluban négy éven át készült a közös földművelés-életre, miközben a már kijelölt földjeiket művelve várták a lakóházak és a közintézmények építésének befejezését. A falu a letelepedő csoport hat hősi halott tagja nevének kezdőbetűjéből állított össze a nevet. Ávnér. Beni, Jehuda, Iláná, Jona és Támár, a Rámá Mágsimim ellen 1971-ben intézett sziriai ortvátadás, illetve a jom-kipuri háború során estek el.

AHOL JEHUDA MAKÁBI JÁRT

Chispin falu-központ a sziriai határ közelében fekszik, mindössze 3-4 kilométerre a tüszüneti határtól, a Mérom Golánból

Áfikba, illetve Móvo Chámába vezető országút mellett. Ávnéj Éjtán közvetlen szomszédságában van a „Kubur Bnáj Iszráil” vagyis „Izráel fiainak sírjai” nevű hely, amely több ezer éves domhenkből, meghatározatlan sírokból áll. Chispin nevét említi a Mákkábeusok Könyve, amelyből megtudjuk, hogy a Golán-fennsík déli részén lévő Chászfumban járt Jehuda Mákkábi, amikor a Golán-fennsíkon toborzott zsidó katonákkal a Judeában harcoló fivéreire segítségére sietett.

FEJLETT GAZDÁLKODÁS

Ávnéj Éjtánban néhány tucat család lakik gyerekekkel, közöttük párhónapos csecsemőkkel és 4-5. osztályba járó nagyobbcska gyerekekkel. A sok viszontagságon át esett csoport tagjai között a nehézségek dacára is ismeretlen fogalom volt az elköltözés, de ugyanezen nehézségek miatt csak lassan gyarapodott a létszámuk. Ma azonban már nincs hiány munkásokban, sőt a letelepedésre jelentkező családok között is válogathatnak.

Ávnéj Éjtán tagjai 4 ezer dunam földet művelnek meg, ahol gabonát, gyapotot és zöldségféléket termesztnek. Gyümölcsösük is van, sőt a modern mezőgazdálkodás jegyében üvegházakat és melegágyakat is létesítettek. Ezenkívül több ezer pulyát nevelnek. A faluban már működik a corchánia, a szövetkezeti bolt, és lassan benépesedik az óvoda meg a csecsemő-gondozó.

A JÖVŐ

Ávnéj Éjtán szövetkezeti falu tagjai igyekeznek úgy folytatni a mindennapos életüket és munkájukat, mintha mi sem történt volna. Hisznek abban, hogy ami a Ráfiáich térségében lévő településekkel kapcsolatosan történt, illetve fog történni, velük nem fordulhat elő. Mondván: a Szináj-félsziget kapcsolatosan lehet kockázatot vállalni, de a Golán-fennsíkra vonatkozóan egészen más a helyzet. A szírek mentalitása soha sem volt és soha nem lesz azonos Szadáttal, illetve az egyiptomi nép mentalitásával, kivéve az egyetlen lehetőséget, hogy Sziríában drasztikus rendszer-változásra kerül majd a sor. A Golán-fennsík telepesei, közöttük Ávnéj Éjtán tagjai hiszik, bárhol is alakul a helyzet, ők a helyükön maradnak, mert Izráel nem mondhat le a biztonságáért a vitathatatlanul stratégiai jelentőségű Golán-fennsíkról.

A végső szót természetesen ebben az esetben is a politikusok mondják majd ki.

»MÁCPUN« – FESZTIVÁL IZRÁELBEN

Nem csalódtak azok, akik remélték, hogy a „Félelmetes Napok” közeledése nagyszabású lelki „felébredést” idéz majd fel a tömegek és elsősorban vezetőink körében, akik — mint köztudomású — mindig példaadóan járnak a nép előtt.

Már a „Szelihot” napjaiban állami, közéleti, pártpolitikai „vezetőink” ajkairól felszállóan sürfi rajokban töltötte meg Izráel légitérét az a mélyjelentőségű szó: „Mácpun...”, „mácpun...” és megint „mácpun...”.

Hitelesség kedvéért megnéztük egyik közismert héber értelmező szótárunkban, mit is jelent pontosan ez a nemese hangzó szó. A válasz: „egyenes szív, erkölcsös szív”. Ez így önmagában is nagyon szép. De éreztük, hogy ez a meghatározás még nem ad teljes képet. Elővettük tehát egy még régen, a békeidőkben magyar nyelven megjelent „Filozófiai Szótár” kötetét és abban a „mácpun”, illetve „lelkismeret” című szócikk alatt a következő figyelemreméltó leírást találtuk: „Elhatározásainkba és cselekedeteinkbe folyton beavatkozó, motivumokat szolgáltató, impulzusokat adó, itélő és reagáló, ugyiszlét büntető erkölcsi tudat”.

Bizony boldog ez a nemzedék, amely ezt megértte, amely ezt magának vallhatja. Az elmúlt napok élményei alapján joggal érezhetjük, hogy nem-igen van még egy nép a világban, amelynek annyira „mácpun”-tól telített vezére és államférfia lenne, mint a kis Izráelben. A fentidézett „Filozófiai Szótár” megállapítását olvasva az a sejtélem támad, hogy a „mácpun”, a „lelkismeret”, természeténél fogva halkán, mondhatnánk: diszkrétén hat a lélekben, a gondolatokban és irányítja az ember magatartását, tetteit. Nem így gondolták vezetőink. Ők úgy vélik, hogy nincs mit szégyenkezni a „mácpun” miatt.

És valóban, miért éppen emiatt szégyenkezzenek? Tehát tele torokkal, asztalt és padot csapkodva, léptenyomcn: Kneszetben, gyűléseken, pártokban, tüntetéseken egymást túllépetve kiabálták ezt az ártatlan, tiltakozni nem tudó szót: „mácpun!!!”, „mácpun!!!”.

Talán nem haszontalan korunk előjövő történetírói számára, ha feljegyezzük, hogy mi volt közvetlen oka — a jom-kipur közeledtén kívül — ennek a vulkányszerű „mácpun”-kitörésnek vezéreink kebelében. Nos, az ok az volt, hogy a Camp David-ben aláírt egyezmény szerint a külföldet jelentő Szináj-pusztában épített zsidó településeket vissza kell telepíteni Erec Iszráél területére. Ez elkülöníthetetlen előfeltétele a régen áhitott béke megkötésének Izráel és ellenséges arab szomszédai között.

A Tóra elbeszélése szerint az egyiptomi kivonulás programja az volt, hogy a zsidó nép, a Szináj-hegyi kinyilatkoztatás után a legnagyobb gyorsasággal vonul át a Szináj-pusztaságon, hogy minél előbb birtokba vegye és benépesítse Erec Iszráél földjét. Csak az aranyborjú imádásának súlyos bűne miatt volt kénytelen még negyven évig bolyongani a szináj-pusztában a „puszta nemzedéke” addig, amíg teljesen kihalt. Vagyis, a szináj-i tartózkodás Isten büntetése volt — a Tóra szerint — a zsidó nép számára. Ezt a nézetet vallja, természetesen, Izráel két országos főrábjára.

„Mácpun” vezéreink vallásos és vallástalan szárnnya egyaránt tagadja ezt az elvet. Szerintük a külföldet jelentő Szinájban felépített néhány zsidó település egyik legfontosabb tényezője Izráel fennmaradásának és biztonságának. És inkább választják Izráel békelehetőségének elszalasztását és újabb háború veszedelmét az állam és három millió lakosa számára, mint néhány száz zsidó települő visszatelepítését az idegenből Erec Iszráél területére. Ez a harciasan kiáltó álláspont egyben teljesen igazolja azokat acionista vezéreket és tömegeket, amelyek nem hajlandók alijázni, mert szintén úgy vélik, hogy a külföld (amerikai, ausztráliai, európai, stb., stb.) zsidó „települések” rendkívül fontos tényezői Izráel biztonságának és fennmaradásának. És vajon tagadhatható-e valaki józan ésszel, hogy pl. a külföldet jelentő amerikai zsidó „település” nem kevésbé fontos alapja — minden vonatkozásban! — Izráel biztonságának, mint az ugyancsak külföldet jelentő néhány szináj-i zsidó település?

Izráel legnagyobb győzelme, a hatnapos háború, a Szináj-pusztaság nélkül való „kis” Izráel területéről történt. És a jom-kipuri háború máig sem kihervelt súlyos megrázkódtatása a szináj-i pusztaságra is kiterjedő „nagy” Izráel keretében következett be. Mert hát régi igazság, hogy a győzelem elérésének a fizikai területnél is sokkal fontosabb előfeltételei vannak, éspedig a semmivel nem pótolható szellemi, lelki és erkölcsi „területek”. Nagy kár, hogy a „mácpun” most előtérbe hangos hősei ilyen nagyon elképzelt jelentek meg. Mert az elmúlt harminc év alatt és főleg a hatnapos háború óta ezer és ezer okuk lett volna lázadni, mely lelki fájdalomt éreznék és — cselekedni. Látták, látniok kellett, mennyire járványterjedő a levantinizmus társadalmi életünk aggasztóan széles területén. És semmit sem csináltak megakadályozására. Tudták, tudniok kellett, hogy közéletünkben milyen súlyos a romlás, az erkölcsi züllés. Mégis, semmit sem csináltak megszüntetésére.

Ezért, éreznünk kellett, milyen nagyfokú a szellemi, a lelki hanyatlás az országban. És semmit nem tettek megjavítására, felemelésére. Pedig közvetlenül a hatnapos háború után szinte akadálytalan lehetőségek lettek volna cselekvésére.

Az évek múltán azonban az arabok kezdtek felocsúdni gyilkos, pusztító célu háborúikkal elszenvetett vereségeikből. És folyton fokozódó szemérmertelenséggel és kitűnő nemzetközi propagandájukkal kezdtek siránkozni a világ előtt „a egyetlen izráeli elnyomásról”, az „izráeli náci kegyetlenségéről”.

És párhuzamosan, ezekben az években, demokrata „barátaink” is elképesztő gyorsasággal felejtették el:

— a náci-korszak borzalmas zsidó tragédiáját; a súlyos bűnökét, amelyek őket is terhelik a véskorszak idején tanúsított aljasan negatív magatartásukért; a gyilkos háborúkat, amelyek az arab népek indították a megalakuló Izráel ellen. És szígyentelenül és hihetetlenül gyors tempóban tették magukévá az arab propaganda hazug rágalmaikat.

És csak mindezek után, amikor már „barátaink” éppen úgy mint ellenségeink árús szemekkel figyelték minden tettünket és minden lépésünket, csak akkor kezdtek bele a „mácpun” csoport előharcosai a településekre Judea és Somron területén, nem halkán, diszkrétén, hanem hangos hírvetéssel, valamint „archeológiai” jellegű és egyéb ostoba megalapozással. Mintha csak az lett volna az „észlelés” célja, hogy „barátaink” még jobban feldühöbítsék és el-

lenségeinket még ellenségesebbé tegyék...

A Camp David-ben aláírt egyezményt a Kneszetben lezajlott viharos szavazás jóváhagyta. Vajon vezéreink „mácpunja” ezután ismét mély álomba merül hosszú évtizedekre? Vagy talán remélhetjük, hogy a most tapasztalt lendülettel végre széleskörű harcot indítanak azért, hogy minden ami rossz és romlott az országban, megszűnjék. Azért, hogy felelősséget a népet, a társadalmat a békére; a sok kisértést magában rejtő és erkölcsi öntudatot, emberi méltóságot feltételező béke korszakára.

Dr. HERSKOVITS FÁBLÁN

PARIZSI LEVEL

LUCIEN HAIM, A BIBLIA FESTŐJE...

A Galérie Aeph (38 Rue de l'Université) szép termeiben állította ki legújabb műveit az 54 éves zsidó festő, Lucien Haim.

A vernissage-on telt ház gyűlt össze, újságírók, festők, a művészet rajongó közönsége, fiatalok, öregek, hogy megcsodálják a festő legújabb műveit. A képek jobb megismerése érdekében néhány kérdést tettünk fel a festőnek, aki készséggel válaszolt.

— Mindenképpen eredetiek, újszerűek ezek a képek. Milyen anyaggal, milyen technikával dolgozik?

— Ahhoz hogy megértsék technikámat, el kell mondanom néhány dolgot, ami talán meglepő lehet. Egyedül keverem a festéket; homokból, szinokból, ragasztóból összekeverem, mint egy szobrász és nem ecsettel, hanem kézzel kenem fel a vászonra. Ez a különleges alkotás mód adja képeimnek a plaszticitást, az arcok szinte kiemelkednek a vászomból, kézzelfogható „relief” minden kép. A téma a biblia világát öleli magába. Fiai hatására a festő is alaposan tanulmányozni kezdte a bibliát. Abrahám, Izsák, Noé, a sófárt fűző zsidó alakját vitte vászonra különleges misztikus megvilágításban.

— Nagy mestereim Picasso, Modigliani, Van Dongen-hez hasonlóan, gyakran festem a nő, az anyaság témáját. A nő számomra az élet forrása, egy halhatatlan fa, amelyből az élel születik.

A Provence napfénye, Toulon városának tarka hangulatos tája a festő másik muzsája. A festő szinte költői eszközökkel hat ránk, s a villogó, csillogó napfény mögött az élet, a szerelem dalnokát látjuk, amikor ezeket a képeket csodáljuk. Lucien Haim méltó társa Chagallnak, Manés Katzknak, fiatalos energiával, nagy lelkesedéssel Provence meleg napfényével beszéli, ír, fest — egyszerű művészet autentikus meggyőző erejű, és ezért áll oly közel szívünkhöz, lelkünkhöz...

GRÜN FORRAI ESZTER

EGY VITÁS PONT, AMELYBEN KIVÉTELESEN EGYIPTOMNAK LETT IGAZA

Begyanek az egyiptomiakkal folytatott „történelmi vitájában”, az egyik pontban ő maradt alul. Záróbeszédében ugyanis azt állította, hogy Carter előnk Camp Davidben „nehézben dolgozott, mint ösztályánk, akik Egyiptomban a piramisokat építették”. Az egyiptomi sajtó erre tüstént azonnal válaszolt, hogy erről szó sincs, a piramisokat nem a zsidók építették.

Dr. Irinc Siron — Grumach, a jeruzsálemi Héber Egyetem egyiptológusa, leszögezi, hogy az egyiptomiaknak ezáltal kivételesen igazuk van, mert a piramisokat más archeológusok szerint is, időszerűségünk előtt 2500 — 2000 évvel építették, míg a zsidók ugyancsak időszerűségünk előtt 1800 körül kerültek oda, tehát készen találták a piramisokat, s rájuk csak a két nagyváros, Pithom és Ramses felépítése maradt, amit II. Ramses király parancsára, egyiptomi munkásokkal együtt, a keleti deltában végeztek.

PROTESTÁNS ISTENTISZTELEK KELET-NÉMETORSZÁGBAN A VÉSKORSZAKOT TULÉLŐ ZSIDÓKÉRT

Kelet-Németországban a protestáns egyház vezetősége felkérte a keletnémet protestáns papságot, tartssanak istentiszteletet azokért a zsidókért, akik a véskorszakot túlélték, valamint azokért, akik Izráel államában találtak menedéket; hangsúlyozzák imáikban azt az óhajt, hogy a saját országukban élő zsidók igazságot, biztonságot békéhez jussanak.

Az egyházvezetésnek körlevele hangsúlyozza, hogy természetesen lehet bírálni Izráel politikáját, de ez semmiképpen sem lehet újkeletti antiszemitizmus alapja, vagy ürügye. A gyűlést, amelyen fenti felszólítást megfogalmazták, a keletnémet protestáns egyház vezetői a Kristály-éjszaka 40. évfordulója alkalmából tartották.

Tudnivaló, hogy a keletnémet protestáns papság igen heves Izráel-ellenes politikát folytatott mindmáig. A felső egyházi szervek most arra szólították fel őket, hogy igyekezzenek közelről megismerni a zsidókat, valamint a zsidóság és kereszténység multbeli viszonyát, hogy e tanulmányok alapján tegyék jóvá a sőtét multat. Schönherri püspök, a keletnémet protestáns egyház feje, mely aggodalmát fejezte ki a lelettel, hogy Kelet-Németország egyes ifjúsági csoportjaiban antiszemitizmus és fasizista hajlamok mutatkoznak. A küzdelemben, amely e jelenségek ellen folytatandó, nem elég az államra támaszkodni, hanem az egyház is köteles e téren komoly szerepet játszani.

A keletnémet középiskolákban az utóbbi időkben már sok helyütt feltűnt a horogkereszti és kisebb neofasizista ifjúsági csoportok, akárcsak Nyugat-Németországban. A napokban egyébként Nyugat-Németországban megtartott katolikus nagygyűlés szónokai is hangsúlyozták a zsidó-keresztény megértés fontosságát.

Vágó Béla professzor:

»Folytatjuk a véskorszakkal összefüggő dokumentáció gyűjtését és feldolgozását«

Néhány nappal ezelőtt hazakereszt az Egyesült Államokból Vágó Béla professzor, a haitiai egyetem történész tanára, aki a „sabbaton évét” a new-yorki Columbia egyetemen töltötte.

Készülő könyvéhez gyűjtött anyagot Amerikában, mindenekelőtt ezekről a munkákról beszélgettünk. Egyik könyvében a tengerparton van az elnyomás elsősorban Romániáról és Magyarországáról van szó — a második világháborúval való kiugrási kísérletét vizsgálja. Rendelkezésre álltak azok a dokumentumok, melyeket három tízed múltán az angol, illetve az amerikai külügyminisztérium és hírszerző szolgálat most már hozzáférhetővé tesz a kutatók számára. Alkalma volt néhány idősebb politikussal, illetve magyarországi miniszteriális tisztviselővel is beszélni — „nagy idők tanúival” — akik szívesen álltak a tudós kutató rendelkezésére és szóbeli közlésekkel egészítették ki a dokumentációját.

A könyv mondanója röviden annak bizonyítása lesz, hogy a román kiugrási törekvések sikere, illetve a magyar próbálkozások kudarca szinte törvényszerűen, a két nép vezetőrétege közti mentalitásbeli különbségből következett. Míg a román vezetőik elszántan politikáztak, s célratörő, voltak min-

nyivel több áldozatot követelt. Vágó professzor másik készülő munkája Erdély világpolitikai jelentőségét elemzi az utóbbi évszázadban. A mű a londoni Macmillan kiadónál jelenik meg angolul, „Transylvania in World Politics” címmel.

Befejezésre a haitiai egyetem történelemtudományi tanszéke mellett működő véskorszak kutató intézetéről, annak tevékenységéről beszélgettünk. A professzor elmondja, hogy folytatják a véskorszakkal összefüggő dokumentumok összegyűjtését, illetve feldolgozását. Időről-időre nemzetközi tudományos tanácskozásokra hívják meg a kutatókat. A legközelebbi ilyen munkaküldés májusban lesz Haifán, az intézetben.

Tudomásunk van arról, hogy a Magyar Zsidó Világszövetség égisze alatt is lendületet kapott a véskorszak eseményeinek dokumentációja. Vágó Béla professzor amerikai útja során az együttműködés módjait is kiépítette a Világszövetséggel és személy szerint Braham professzorral, akinek a témával kapcsolatos publikációi nemzetközi figyelmet keltettek.

— Reméljük — mondja befejezésül Vágó professzor —, hogy a közeljövőben már látható eredményei lesznek ennek az együttműködésnek.

(b. p.)

BREUER ELSIE (Montreal):

NYÁRI ANZIX - 1978

Ebből a hosszú-téli országból rendszerint olyan helyre megyünk vakációzni, ahol süt a nap, és meleg van. A másik szempont rokonok, barátok látogatása. A harmadik cél: a hely, ahol különösen jól érezzük magunkat.

Mindig otthonosan érzem magam Londonban és az angol vidéken. Az idej hűvös európai nyár dacára is elbűvölt mind az ország, mind pedig az emberek, akikkel összejöttem. Ha ez egyszer történik, az ember azt gondolja, hogy az egész csak hangulat dolga, vagy szerencsése volt. De ha ez ismétlenül így van, akkor az ember utána néz az okoknak. Nos, úgy látom, azért érzem magam kényelmesen Angliában, mert, ugy látszik, még mindig európaibb vagyok, mint ille. Ez nem azt jelenti, hogy elfelejtetem, mennyi borzalom, mennyi öldöklés bölcsője volt Európa. Nem lehet elfelejteni. Az angol politikai vezetők gyalázatát sem. De ami jó volt, nemese és csodálni való Európában, azt okvetlenül az angol nép viszi tovább. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehet értékelni az észak-amerikai népek nagyszerűségét, demokráciáját, még mindig létező piomir szellemét, szabadságszeretetét. És mégis, az angol népből még mindig van stílus, finesse. Most ők azok, akiket úgy szoktak nevezni: uri szegények, vagy tisztas szegényekben élők. Nem tudom, van-e még nép a világon, amely oly méltóságteljesen viseli az elszegényedését. A legtöbb nép beleroppant volna a tönkremenésbe. A háború után a világ egyik nagyhatalmából egy elszegényedett kis szigetország maradt. És ezt nemcsak lelki meghasonlás nélkül, de keserűség nélkül vette tudomásul a nép. Ma London tele van turistákkal. És mennyi turistával! Az utcákon, utakon nem lehet mozogni. A turisztikai érdekességeket tömegek látogatják. A hotelek, színházak, éttermek, üzletek zsúfolásig vannak, főleg pénzes németekkel és japánokkal, (akik elvesztették a háborút és megnyerték a békét) és persze arabokkal, unokatestvéreinkkel Abraham és Hágár révén. Pár éve még nomád pásztorok voltak, ma pedig pöffeszkedő ujjadagok, akik még tudják és meg akarják vásárolni egész Angliát. Az üzleti negyedben a Regent Street, az Oxford Street, a Piccadilly legegészségesebb üzletei elé Rolls Royceon érkeznek családostól sivatagi kosztümjükből. Ha a szegénység okozta keserűséget, vagy szemrehányást tapasztalunk az angol nép részéről, nem itt költenek el pénzüket. És ez lényeges. — Mert „Angliának nincsenek tartós barátságai. Angliának csak tartós érdekei vannak” —, mondta valamelyik bölcs politikus. Tehát az angolok részéről sem dőlőfőt nem érünk, meghunyászkodást sem tapasztalunk. Mindent fájón és érzékenyen tapasztaljuk bizonyos szegény országokban — ahol bár elfogadják a turisták pénzét, sőt olyan magától értetődően használják ki, csapják be, mintha nem külföldi gazdag lenne és tartozna nekik valamivel. Mintha a turista hibája lenne, hogy ők szegények, vagy szegényebbek mint ők. Csipkedik és piszkálják a turistát, ahol tudják. Ez mindig kényelmetlen és felháborító részükre, mert egyrészt az átlag-turista nem milliomas, másrészt én részéről sohasem tartottam szegénynek sem egy országot, sem az egyén gazdagságát. Nagy általánosságban mind a nemzetek, mind pedig az egyének megoldozták azért, amijük van, a gazdagság általában nemcsak szerencse dolga, és a szegénység sem mindig jön az Istentől. Minden turistának kényelmetlen és terhes az állandó sajnálatot érezni, és keserű szemrehányást elviselni ugyanakkor. Mindkettő megalázó. Mindezt a diszsonanciát nem lehet érezni Angliában.

Anglia az az ország, ahol udvarias és megbízható a taxis, a vasúti portás, a hotel-alkalmazott. Ahol még vannak régi, jónevű üzletek és a jó név még jelent valamit. Ahol az éttermi pincér vagy az üzleti kiszolgáló tiszteletteljesen viselkedik anélkül, hogy alázatosan hajbökölne. — vagyis ő is kiérdemli a tiszteletet. Anglia az a hely, ahol

még manapság sem csupán a pénz, a plutokrácia diktálja a valódi tiszteletet, hanem a tudás, a csiszoltság, az intellektus. És ennek a ténynek széles kihatása még mindig érezhető. Anglia az az ország, ahol még mindig nyílt az osztálykülönbség vagy osztályrendszer. Mással is volt, van és lesz osztályrendszer, de általában hipokratán tagadjuk. Angliában az a bűmlatos, hogy mindenki tudomásul veszi és természetesen tartja. Például a hotel éttermében át is beszélünk a szomszéd asztalhoz napokon át, senki sem sértődik meg, ha esteinket nem töltjük velük, vagy „tea-time” alkalmával nem őket tiszteljük meg személyünkkel. Egyik új ismerősömtől megkérdeztem, hogyan állapítják meg egymásról, hirtelen, az osztálybeli különbséget. Ő visszakérdezett: hogy van az, hogy én hozzájuk sodródtam és nem egy bizonyos másik társasághoz. Egy pillanatra tétováztam, de aztán mégis csak vallottam: csupán csak azért, mert a másik társaságnak nehezen értem meg az akcentusát és nem szeretem a foghíjas, vagy hibásfogu embereket. A társaság hahótázott válaszként. Pontosan. — mondta az előbb kérdezett. Nem érthetem jól a beszédjüket, mert az cocney. Művelt, középosztálybeli angol nem azt beszéli. És a fogak: képzelttem, ki az, aki nem jár fogorvoshoz ma, a jóléti államban (welfare state), ahol mindent megkönnyitnek. Tehát?

Londonban a hotelek drágák és zsúfoltak. Egyébként, mint rendszerint mindenütt, az ember azt kapja, amiért fizet. Drágán jót, olcsón óskát. Az üzletekben és a vendéglőkben szintén. A színház- és koncert-jegyek drágák és ajánlatos jóelőre rezerválni. Taxik ritkák, nem túl drágák. Egyébként nagyon praktikusak, a taxi-jelzés alatt kis ablak ki van világítva, ha szabad, és sötét, ha foglalt. Nem kell az embernek a szemét mereszte beszszankodni, mint itt nálunk.

A kóser- és kóser-jellegű vendéglők jók. Van a két világhírű Blooms, a régi és az új zsidó lakta városrészekben, a Reubens a központban, hotelek és a Marble Arch közelében, és a kisebbek, a Fiedels, a Goodys és Magen David. A város különböző pontjairól turista autóbuszok indulnak naponta, turista-vezetővel, félnapos, egésznapos városi, vagy többnapos kirándulásokra a vidékre. Látogatott helyek a Westminster Abbey, a parlament, a St. Pauls Cathedral, a Tower of London, a kivégzések és a királyi ékszerke helye, az őrsékváltás a Buckingham palota előtt, a Fleet Street, a British Museum és Le-vélár, ahol persze heteket lehetne töltetni, a National Gallery, a Royal Albert Hall és szemben vele az Albert Memorial, a Windsor kastély, hajózás a Temzén, a Kew Gardens, a Regent Park, a Hyde Park, a Kensington Fardens stb., stb. Az egész város látványos, izgalmas, tul-forgalmas, mellette a mi városaink üresnek tűnnek.

Néhány évvel ezelőtt még több tengerparti városban találhattunk kóser vagy zsidó hoteleket, ma már ugyszólván az egyetlen Bour-nemouth, amit tömegesen látogatnak nyáron, télen. Ez az ahol „minden” zsidó megfordul évente a nagyobb városokból. Szeretem ezeket a helyeket, mert hangulatuk mindenütt egyforma. Belépek egy ilyen hotelba bárhol a világon és otthon érzem magam az első napon, mint egy nagy családban. Mégis, eddig azt gondoltam, hogy fajtánk angolnyelvű törzse kicsit tartózkodóbb, hűvösebb, halkabb, mint a többi. De vídában kellett megállapítanom Bornemouthban, hogy tévedtem, hogy csak árnyalati különbségek észlelhetők. Mert bár ezek a testvéreink fegyelmizettebbek, udvariasabbak — (a gazdanéphez hasonlóan), de éppen olyan közvetlenek, nyitlak, kedvesek, mint a többiek bárhol a világon. Éppen úgy felteszik az érdeklődő, személyes kérdéseket, mint máshol, éppen olyan zajosak, és úgy szeretnek enni, bár ők sohasem éheztek, amint tudjuk. (Igy továbbra is fenntartom véleményemet, hogy a legfinomabb, leghalkabb törzs közöttünk a jemeniek törzse.)

Az időjárás kiszámíthatatlan. Valamikor azt hittük, hogy az angol csak nemzeti szokásból beszél örökké az időjárásról. De ha bizonyos időt töltünk Angliában, mi is beleszünk ebbe a témába, mivelhogy napjában többször változik az idő, és akarva-akaratlanul is foglalkoztat bennünket. És nem azért hordunk esernyőt és esőkabátot magunkkal, mert az divat, hanem mert szükséges, és napok alatt átvesszük a többi szokást is, éppen úgy sétálunk esőben, szélben a tengerparton, mint a hó tetején Kanadában.

A zsidó élet él és virul ugy Londonban, mint a kisebb-nagyobb városokban is. Igaz, hogy van egy asszimiláns réteg és vegyes házasságok, de van emellett egy szigorúan vallásos tradícióhív réteg is. És e két csoport mellett az öntudatos fiatalok és körökben a

zsidó élet, a tradíciók reneszánsza, ami bizonyára Izrael létezésének és az izraeli látogatókkal van kapcsolatban. A cionista érzelmi egyetemi és főiskolai ifjúságnak kulturális rendezvényei vannak, a Hillel is működik, úgy mint itt, Észak-Amerikában. Láttam meghívókat, beszélgettem velük a nyaralóban. Ugy a fiatalok, mint az idők közösségei szép munkát fejtenek ki Izraelért és az oroszországi zsidóságért, a maguk közösségében kívül.

Ami a zsidó családi életet illeti, érdekes és meglepő volt, hogy a már-már elfelejtett, gyerekkoromban látott életforma, régen valott elvek, itt még léteznek. Itt még látni idős lányokat, akik öreg szüleiket ápolják, míg közben elmúlnak fölöttük az évek. Láttam családokat, ahol az előzevült vagy elvált testvér, a pártában maradt lány nemcsak morális és anyagi segítséget kap, de együtt él a családjával. Láttam öreg embereket, akik nem magányos szobákban vagy öregotthonokban élnek, hanem a családdal. Meleg érdeklődéssel néztem, hogy középkori emberpárok hogyan kisértetnek, hogyan vesznek körül öreg, rokkant szülőket a nyaralóhelyen, ahová szeretettel és gondoskodással hozták őket magukkal. Hogy a lányok és fiúk általában tovább élnek az otthonukban, később válnak önállóvá, mint nálunk, az részben a gyengébb anyagi lehetőségek következménye lehet, de részben az előbb említett régi fogalmak tisztelete, még mindig.

Nem lenne beszámoló teljes, ha nem mesélnék otthonmaradt testvéreinkről. A pesti zsidóval Madame Tussauds-nál talál-

koztam. A tömegben, egyik teremből kilépeve egy másik, alacsonyabban lévő terem (tömegben végignéve messziről egy emberpáron akadt meg a szemem. Ezek pesti zsidók — mondtam magamnak. Közelükbe érve igent bólintottam ugyancsak magamnak — magyarul beszéltek. Mint máskor is ilyen esetben, vídában megszólítottam őket. Igaz, pestiek. Az asszony ideiglenesen van Londonban, a fivére pedig kijött hozzá látogatóba pár hétre. Igen, Pesten jó az élet, mondták, mindenki jól él (whatever that means). Rövidesen elváltunk egymástól. De az egyik teremben, ahol a nagy államférfiak viaszszobrai állnak, megint összevótunk, kicseréltük gondolatainkat. Én nem voltam elragadtatva a kiállításról, többet vártam, ők viszont el voltak ragadtatva, eddig már minden teremben hosszán fényképeztek. All-tunk Pierre Trudeau nem hiteles (mert szomorú-keserű) szobra előtt. Én jobbra nézve Ben Gurion alakját pillantva meg, intettem nekik jobbra. Ekkor a nő megérintette a férfi karját és a másik irányba intve szótlanul elindultak. Az olvasó talán nem fogja elhinni, de legalább félóra kellett, mire meg-hökkenésből felocsudtam és „leesett a garas”. És csak akkor döbbsentem meg igazán. Lehet, hogy az asszony a kormány, vagy a Párt által van Londonba kihelyezve, ezt jelenti az „ideiglenes” tartózkodás? Lehet, hogy ilyen minőségben nem tartja helyesnek Ben Gurion szobra előtt ácsorogni, fényképezni, vagy megbeszélni az ilyenkor megbeszélendőket? Lehet. És fél. Tölem? Én, a montreáli magyarnyelvű zsidó, el fogom pletykálni a Pártnak vagy Kádárnak az ügyet? Vagy félt tőlem, az idegentől? De mióta lettünk mi idegenek? Egyik magyarországi zsidó a másikkal? 1978-ban? Félien kell a jól élő Budapestről jövőnek? A Budapest-ről, ahol mindent szabad? Politikai viccek, vallásgyakorlás, utazás, villa a Balatonon? Nem szabad ránézni sem a nagy izraeli államférfira? A zsidó történelem egyik legnagyobb alakjára? Miért? Félió, hogy a Párt

keze Madame Tussaud műintézetéig is el-ér? Így kell félni ma is? 33 évvel a felszabadulás és 12 évvel a forradalom után? Félni ha nem a mai Párttól, hát a holnapi, vagy a holnaputáni Párttól?

És hirtelen olyan nagy öröm és megkönynyebbülés árasztott el! Ha nem szégyellem, hát bizonyára megcsókoltam volna a földet a szabadot Madame Tussaud viaszbabái alatt. Hogy nem kell félnem, hogy oda nézek, ahova akarok, azt mondhatok, írhatok, amit akarok. Hogy azzal beszéljek és ott, ahol akarok. Hogy, ha karom, szídhatom a Királynőt, Trudeau, Levesquet vagy a kormányait együtt, avagy külön-külön, ahogy jólesik. Szídhatom a rendszert, a kormányt, a pártot, követelözhetek, levelet, táviratot küldhetek, felvonulhatok, tüntethetek. És mindezt megtehetik a gyermekeim is. Mindez átfutott agyamon ott, Londonban. És folytatásként egy másik kis eset is, amit nincs szívem nem elmondani itt: Barátnóm Budapestben járt nemrégiben testvéri látogatásra családjával. Ő a következőt mesélte: „Miután megérkezett, el kellett mennünk a bizonyos irodába vizumokkal. Már akkor figyelmeztettek ott, hogy a vizumok lejártakor újra jelentkezni kell hosszabbításért. (Rendnek muszáj lenni.) A nap-tárra tekintve, láttam, hogy az a nap vasárnapra esik, megkérdeztem, hogy jöhetnek-e vasárnap. A felelet igen volt. Nos, mikor érkezett az a bizonyos nap, Pesten élő bátyámmal mentem el az irodába. A kapu, akto-csukva volt. Erre nyultam a csengő felé, mire bátyám rémülten kapott kezem után: „Nehogy becsegséges!” „Már miért ne csegsenék be, ha ott van az a csengő?” „Es becsegsenem. Mert nekem persze eszembe sem jutott 21 év után félni egy csengőtől. A rendőr rohanva jött, és elintézték a vizum meghosszabbítását. Mert az ilyen vizum-ügyeket szigorúan veszik ám! Hátha ott akarna maradni valaki!”

Ezért és ilyesmikért érdemes utazni a nagyvilágba. Az ember hall és lát megismást.

ZMAN — amire önnek szüksége van

ZMAN — gyógyít minden bajt

ZMAN — pénzt jelent

ZMAN — az ön javára dolgozik

Z M Á N

SOKÉVES KÖTVÉNY EGYÉNI

BALESETBIZTOSÍTÁSRA

Elsők a ZMAN-ban

Hassneh, a legnagyobb izraeli biztosító társaság, a maga nemében különleges biztosítási tervet ajánl önnek: „ZMAN” sokéves kötvény egyéni baleset-biztosításra, amely forradalmi újítás az egyéni balesetbiztosítási ágazatban. Újdonság, amelyet „Hassneh” ajánl először az országban

ZMAN gyógyít minden bajt

Mi a sokéves kötvény? Ez balesetbiztosítás, amely vonatkozik halál, állandó, teljes és részbeni rokkantság esetére.

ZMAN amire önnek szüksége van

a forradalmi újítás: A biztosítási kötvény érvénye 65 éves korig szól. A biztosítási díjat a biztosított fizeti egyszeri alkalommal, a kötvény kiállításakor. Ha nem fizette kártérítést a biztosítás időtartama alatt, visszafizetik a kifizetett biztosítási díjat a biztosítottnak, a költségek levonásával, amikor elérte a 65 éves kort.

ZMAN pénzt jelent

Ez az egyszeri, előre befizetett összeg sokkal kevesebb, mint az az ár, amely felgyülik a biztosítási utá-évenkénti fizetése által.

Például:

40 éves biztosított, aki rendes biztosítási kötvényt vált ki, évente egyéni balesetbiztosításra 100.000 IL összegben, 65 éves korig, az évek folyamán 5.500.— fontra felgyülik biztosítási díjat fizet. A sokéves ZMAN terv szerint — a biztosított ugyanezért a biztosítási összegért csak 1.218.50 fontot fog fizetni. Így a biztosított leszállyított áron kap magas összegű egyéni balesetbiztosítást és lehetőséget a biztosítási díj visszatérítésére.

Kapható a ZMAN sokéves biztosítási kötvény egy-ségekből is, 200.000.— fontig terjedő biztosítási összegekben. Abban az esetben, ha emelkedik az index, további egységeket lehet vásárolni, amelyről külön közleményt ad ki a „Hassneh”.

A biztosítás ára egységes a különböző foglalkozá-súaknak és ajánlják 24 éves kortól 59 éves korig bezárólag.

Íme a biztosítási összegek és a biztosítási díjak listája:

A biztosítás összege (egység)	Egyszeri bizt. díj összesen, előre fizetve	Visszafizetett biztosítási díj 65 éves korban
50.000.— IL	634.50 IL	433.— IL
100.000.— IL	1,218.50 IL	866.— IL
150.000.— IL	1,802.50 IL	1,300.— IL
200.000.— IL	2,388.— IL	1,733.— IL

Nincs ZMAN-ja?

Válassza a lehetőségeinek és szükségleteinek megfelelő biztosítási összeget és forduljon a lakóhelyé-hez legközelebb levő „Hassneh” fiókhoz, vagy a „Hassneh” egyik ügynökéhez és készítsen sokéves egyéni „ZMAN” balesetbiztosítást.

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

Postai előfizetőink figyelmébe!
1978 október 1-től
1 havi előfizetés az UJ KELET-re 132.— IL
értékötlet-adóval
Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az új áron fizessék be.
A kiadóhivatal
10 1978.X.6

EGY KUPICA BÖLCSESSÉG

Minden tehetséges férfi mögött találsz egy feleséget és egy adóügyi tisztviselőt, akik ambicionálják.

*

A matematika arra tanít bennünket, hogy a nülát sem szabad teljesen figyelmen kívül hagynunk.

*

Aki csak önmagát szereti, az soha nem fogja megtudni, mit jelent a szerelmi csalódás.

Tanuljunk könnyen, gyorsan definiálni

Vírus: Az orvosok akkor emlegetik, amikor fogalmuk sincs, mi a baja a páciensnek.

Optimista: Az olyan férfi, aki elmegy a rabbínátusra és megnézi, hogy a házassági szerződés, amelyet a feleségével kötött — érvényes-e még.

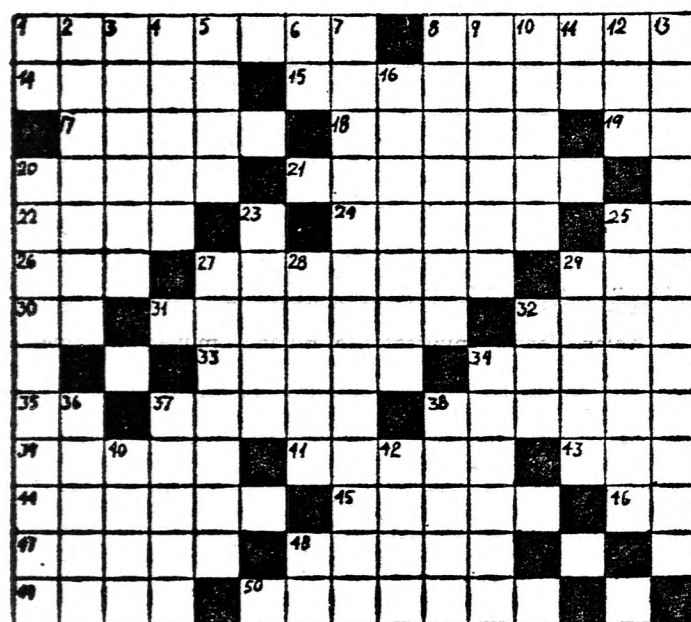
Demokrácia: Olyan, mint a szerelem. Ha jó, akkor nagyon jó. De ha nem jó — még akkor is elég jó.

Pszichológus: Olyan férfi, aki egy szép lány láttán nem a lányt, hanem az őt bámuló férfiakat szemléli.

Grafomán: Előbb fogja ki a tinta a tollából, mint a mondanivalóját.

PÉNTEKI

KERESZTREJTVÉNY 5

VIZSZINTES: 1. Magyarországi nagy iparvárosba való. 8. Osszevissza felásó. 14. Villanykörtém. 15. Viharmadár. 17. Eső után gyorsan nőző növény. 18. A kor, amelyben élünk. 19. Kiejtett betű. 20. Munka latinul. 21. Végzetes. 22. Stílus közepé. 24. Zavaros ebéde. 25. Részben merev. 26. Tartó. 27. Visszafelé lábasjóságai (ék. hiány). 29. Vágószerszám (ék. hiány). 30. Kiejtett betű. 31. Elnyulok az ágyon. 32. Tenger latinul. 33. Kukukskálók. 34. Véged betűi keverve. 35. Fordított fa. 37. Héber női név. 38. Fialtal juh. 39. Talaj. 41. Zavaros műbőr. 43. Regőczy Grünfeld Hédi. 44. Most bevonult katonáé. 45. Utálatos. 46. Kőház egyenműi. 47. Ipari növény. 48. Fával borított. 49. Régi németül — többszámú. 50. Antik tárgy.

FÜGGŐLEGES: 1. Személyes névmás. 2. Idegesség. 3. Lakóhelyiségek. 4. Mogorva. 5. Sombro része. 6. Kalcium vegyjele. 7. Elhunyt zsidószármazású szovjet író. 8. Művértágok. 9. Az én eltám. 10. Dinar betűi keverve. 11. Háziállat. 12. Kelet németül. 13. Ez például a pesti bazilika. 16. Kocsmába megyek népiesen. 20. Irodalom. 23. Kiút. 25. Ábrándozó. 27. Csapda. 28. A mese betűi keverve. 29. A Magyar Kommunista Párt főtitkára. 32. Súlyt megállapít. 34. Nem falu. 36. Szabálytalankodó boxoló teszi. 37. Kenőcs népiesen. 38. Rossz szagú. 40. Kevert port. 42. Kevert idő. 48. Magánhangzók.

Beküldendő: Vízszintes: 15, 21, 50. Függőleges: 7, 13, 20. A pénteki 4-es számú keresztrejtvény helyes megfejtése: Vízszintes: 1. Főszerep — 15. Camp David. 50. Sziréna. Függőleges: 7. Paprikajancsi. 13. Idegenvezető. 20. Vakrémült.

Nyereménykönyv: HEINRICH BÖLL: KATHARINA BLUM ELVESZTETT TISZTESÉGE

KI VAGYOK, MI VAGYOK?

Megszomjaztam a szeptemberi chamszinban. Kerítettem egy üveg Stock 84-et, s mint ahogy a hirdetés mondja „Kidáj löchá listot löät”, vagyis szabad, de az eredeti gondolat hűen tükröző fordításban: „Ezt iszogasd lassan, de kitartóan!”, nekiláttam a dél-eltti napsütésben. Ahogy az üveg könnyebbedett, úgy fordult tótágast a világ. Mikor az utolsó csepp is lecsuzzott a torkomon, megszólalt a bennem lakozó kisördög ilyenképpen:

— Ki vagy te tulajdonképpen?
— Ember vagyok... hukk... — válaszoltam.

— Na jó — alkudozott ő. — Ez tul általános. Mindnyáján azok vagyunk. Hm...

— Igaz — mondtam. — Zsidó ember vagyok. Elég ennyi?

— Helyes, helyes. — bólogott az ördög. — Zsidó ember vagy. Méghozzá nem is akármilyen. — Rámkacsintott. — Izraelben élsz.

— Így van. Izraeli zsidó ember vagyok.

— Zehu... Zehu... — hümmögött az ördög ivritre váltva, s közelebb hajolt. — Nagyon jól tudod, hogy ez itt nem elég, mert az izraeli zsidóság két csoportra oszlik: askenázi és szefárdra.

— Tényleg. Hát akkor mondjuk így: askenázi származású, Izraelben élő zsidó ember vagyok.

— Így — szólt az ördög és kibontva elemelt egy újabb Stock 84-et.

— Erre igyunk — biccentettem elégedetten.

— Hahó! Ha azt hiszed, hogy meghatározhatod, hogy ki vagy, tévedsz. Amióta az országban élsz, megtanulhattad volna, hogy a lakosság a vallás szempontjából is két csoportra oszlik. Ahogy itt mondják: dátí-ra, vagyis vallásosra és chiloni-ra, vagyis vallástalanra.

— Oké! — vakartam meg az üstökömet! — tulajdát az eszemem. Nos, bocsáss meg, Jóistenkém, én a chiloniakhoz tartozom. Vagyis: askenázi származású, chiloni, Izraelben élő zsidó ember vagyok.

— Jállá! — vigyorgott az ördög. — Mi vagy: orosz, német, lengyel, magyar, román, amerikai, argentin...

— Elég Zsidó vagyok és kész.

— Nu, nu, nu! gunyolódott, bütykös nagyujját az orrom előtt táncoltatva. — Tudod, hogy ez nem igaz.

— Magyar vagyok — szóltam szomorúan.

— Bizonyám, kispofám — és rámolettette hegyes nyelvét.

— Magyar származású, chiloni, askenázi, izraeli zsidó ember vagyok, — daráltam gépiesen.

— Gratulálok! Fejlődsz. Nem akarok kihozni, de még nem értünk a végére.

— Hogyhogy?

— Rossz az emlékezőtehetséged. Magyarországon is két ága volt a zsidóságnak.

— Megöllek!...

— Akkor is! Ortodox és neológ.

— Na és?

— Melyikhez tartoznál?

— Mit tudom én...

— Tudod.

— A neológokhoz...

— Végre! Lassan mozognak a kerekeid.

— Magyarországi származású, neológ, chiloni, askenázi, Izraelben élő zsidó ember vagyok.

Az ördög át akarta ölelni a vállamat, de egy mozdulattal elhárítottam.

— Csak nem haragszol?

— No nem. Csak hát...

— Zavar. Ne zavarjon. Még nem értünk a végére.

— Mihi... — megragadtam az üres tveget.

— Ne heveskedjen fiatalember! — nézett a szemem közé az ördög metszben hideg tekintetel. — Csicseraházán, ahonnan jöttél, két hitközség működött, mely állandóan harcban állott egymással. Egy alsócsicseraházi és egy...

Az üveg meglendült a kezemben és darabokra tört az ördög fején. A csőrömpölésre tértem magamhoz deliriosus álmomból.

Mi ebből a tanulság? Az, hogy a hirdetéssel ellentétben, nem éri meg Stock 84-et iszogatni lassacskán.

Apropó. Még egy mondat, mielőtt befejezem. Kiver a hideg, ha az egy éve Angliában élő kolozsvári barátomra gondolok. Ő Angliában élő, izraeli állampolgárságú, romániai magyar zsidó.

A minap megtudtam, hogy a Negev sívatag kellős közepén amerikai származású beduin zsidók élnek. Ezentul tiszta szeszt iszom.

SLOMO MAGEN

— A fiúk egy kicsit sznobnak tekintenek...

DERŰS PILLANATOK: „MI SEBARACH” A HERCEGPRIMÁS UNOKAHUGÁNAK

(Elmondta Nánási Miklós, a Magyar Zsidók Világszövetsége amerikai központjának elnöke)

A Vaszary-család nagyon sokrétű familia volt Magyarországon. Egyik tagja a katolikus család feje, hercegprimás — Vaszary Kolos —, a másik szélsőjobboldali író és rendező — Vaszary János —, akinek fivére, a jelenleg Svájcban élő Vaszary Gábor, máig is népszerű mulatságos regények és filmek írója, viszont meggyőződéses demokrata, nagyon rendes ember volt.

Kettőjük között van a helye Vaszary Pirinek, az egykor híres komikának, aki később átrendült a szélsőjobboldalra, de azelőtt szintén liberális szellemű színész volt. Gáborhoz állt közelebb, nem Jánoshoz, csak jóval később fordította ki a köpönyeget.

Amikor 41 évvel ezelőtt megszületett egyetlen fiam, Jancsi, a brit milá szertartásra meghívott művész-barátaimat, köztük Vaszary Pirit. A szertartás végén a kántor „Mi sebarach”-áldást csinált mindenkinek, s a hangulat emelkedetté vált. Mikor Vaszary Pirihez ért és egy mozdulattal jelezte, hogy neki is akar egy áldást csinálni, a művész előbb tőlem kérte, hogy miről van szó. Röviden megmagyaráztam. Így felelt:

— Akkor én is kérek egy áldást! Ekkor a kántorhoz fordultam és sugva —de azért mégis elég hangosan, hogy valamennyi vendégem meghallja—, ezt mondtam neki nem kis meglepetésére:

— Arra kérem kántor ur, különleges gondot mondja az áldást, mert tudomásom szerint először fordul elő, hogy deminenciája, a néhai hercegprimás unokahugát „mi sebarach-al” tiszteljük meg...

Később sajnálattal hallottam, hogy Vaszary Piri a jobboldali színészek egyik hangadója lett. Ebből az a szomorú tanulság, hogy néha nem fog az áldás...

(benedek)

VELENCEI IMPORTVICC

Csinos izraeli lány nyaral Velencében. Egyik este elmegy gondolázni. A gondolás tud egy kicsit angolul — utközben beszélgetnek. Egy romantikus fordulónál a lány így szól:

— Most látom, hogy maga mennyire más, mint egy izraeli fiú.

— Miért?
— Mert egy izraeli fiú most kikötne, s azt mondaná, hogy sajnos, elfogyott a benzín...

MUNKAÜGYI TÖRTÉNETEK

I.
A főnök rámondul a munkástervezésnek.
— Micsoda szokás az, hogy maga munka közben fityüres?
— Bocsánat, főnök ur, itt valami tévedés van. En nem dolgozom, csak fityüreszek...

II.
Két tisztviselő beszélget.
— Mondd, milyen ez a regény?

— Nagyszerű. Nem lehet leteenni. Képzeld, munka közben olvastam és ezért akaratlannul 23 tulórám lett egy hét alatt...

MAI FIATALSÁG

A gyerekosztóban elromlott a léghűtő berendezés. Csak zuggott, de nem hűtött.
A 8 éves kisfiú este így közölte ezt az édesapjával:
— Apu, képzeld, mi történt. A léghűtő ma reggel óta panaszokodik.

LÁNYOK

— Mi a véleményed Lajosról?
— Kedves fiú, csak egy baja van. Soha nem tudja, hol kell megállni.
— Ezt éppen nem mondhatnám. Néhány nappal ezelőtt autókirándulásra vitt és meg kell mondanom, nagyon kedves tisztánál állt meg.

FÉRFIAK

Koh ur hazamegy és megdöbbenve látja, hogy legjobb barátja a feleségét csókolja.
— Ezt kikérem magamnak! Hogy mered a feleségemet csókolni az orrom előtt?
— Elnézést, itt valami tévedés van. Az ő orra előtt...

TEMETŐI TÖRTÉNET

Egy asszony kétségbeesetten fordul a temetőőröz.
— Kérem szépen, nem találom a férjem sírját. Nincs önkönek egy listájuk, hogy kit hova temettek?
— Tessék asszonyom. Itt a lista. Hogy hívták a kedves férjét?
— Mose Hozenträgerbrunner.

Az őrfélórán át silabizálja a könyvet, végül így szól:
— Ilyen nevű sírhelyet nem tartunk nyilván, asszonyom. De van itt egy sírhely Mirjam Hozenträgerbrunner névre.
— Igen? Ez az. A férjem ugyanis minden ingatlant az én nevemre íratott.

TISZTISVELOK

Két kolléga beszélget.
— Öregem, amint tudod, holnap sztrájkolunk. Azt szeretném javasolni, hogy ma dolgozz valamit, különben nem tűnik majd fel a különbség.

ÁRUHÁZBAN

Egy kövér nő érdeklődik az áruházban az egyik eladótól:
— Tessék mondani, hol kapok vazelint?
— Itt, balra, a kozmetikai fiúkében. Tessék befáradni.
— Uram, ha én egy olyan szük nyíláson beférnék, nem lenne szükségem vazelinre.

BIGAMIA

A 8 éves kisfiú kérdi az apukájától:
— Apu, miért tiltja a törvény a többnejűséget?
— Mert a törvény azért van, hogy megvédje azokat, akik egyedül képtelenek erre...

VAJDA ALBERT:

Autómentes világ

Alltam az egyik forgalmas utkeresztződésnél és vártam, vártam, hogy a lámpa pirosról zöldre váltsön. Egyszer csak, mint egy varázsütésre, eltűnt az uttestről minden autó. Mielőtt bárki is szólhatott volna, lovasokcsik bukkantak fel és megafonokról a következő szöveget harsogták:

— Az ENSZ közli mindenkivel, hogy az emberiség felszabadult az autó rémuralma alól. A mai naptól kezdve nincs többé négykerekes gépjármű a Földön. A NASA által kidolgozott tervek alapján minden autó elhagyta a Föld légtérét és öránként 75.346 mérföldes sebességgel utban van a Szaturnusz felé. Nincs többé autó, nincs többé kipufogó gáz, nincs többé halálos végű karambol! Eljen az autómentes társadalom!

Nem akartam hinni a fülemnek, mert egyszerűen elképzelhetetlen volt, hogy miképpen lehet autó nélküli élni? Hazasiettem. A televízióban már nyilatkoztak a felelős államférfiak, a közlekedési miniszter például bejelentette: az eltűnt autóbuzsok pótlására társas ökrösszerkeket állítanak be, ezenkívül kiadták az első számtaxi engedélyeket is.

A hirszolgálati irodák csak úgy ontották a jelentéseket. Az Egyesült Államokban kiadtak egy vasos kézikönyvet, amely gyakorlati példákkal mutatta be, hogyan kell járni. A kézikönyvet rengeteg lábujjgözetl látták el. A Szovjetunió bejelentette, hogy a „Munkára, járásra kész” mozgalom keretében a gyárakban, üzemekben, kolhozokban és szovhozokban megalakultak a vándlfejlesztő brigádok.

A kezdeti örömmámort azonban hamarosan kesernyesebb hangok váltották fel. Kiderült, amit addig is tudott mindenki, hogy a sokat szidott autó, az emberiség ipari országában a lakosság jelentős részének adott közvetlenül vagy közvetve kenyeret. Százmilliók váltak munkanélkülivé, további százmilliók szenvedtek a váratlanul rájuk tört izomlástól, hiszen kénytelenek voltak járni, ettől pedig elszórtak. A lovasokcsik, öszvérfogatok, kutyaszánok, a dél-afrikai strucc-riksák a közlekedésnek csak kis töredékét tudták

UJ KELET REJTVÉNYPAJVAZAI SZELVÉNY 5

HÖLGYEIM: KIFOGÁSTALAN SZABÁSÚ ELEGÁNS SZOKNYA BINDER KONFEKCIÓ TEL-AVIV • Náchlár Benjámin 21, telefon: 623081 RENDELÉSEKET MÉRET UTÁN VÁLLALUNK

UJ KELET
Newiny Kurier
HAWAII
VIATA NOASTRA
שער

APRÓHIRDETÉSEK

ח.ח.ח.

HAWAII
VIATA NOASTRA
שער

ADÁS-VÉTEL

● SAMUEL vesz butort, frizsidert, televíziót, hagyatékokat maximális áron. Tel. 03-240514.
● FREDI vesz frizsidereket, butort, televíziót, hagyatékok. Hazhoz jön. 83386, este 836362.
● VESZUNK televíziót, frizsidert, szőnyegot, butort, háztartási felszerelést. Viktor Chajim, 834856.
● ERNEST vesz butort, frizsidert, televíziót, szőnyegot és hagyatékokat. Hazhoz megy. 282323.
● VILLANYBOROTVAK — javító szolgálat és árusítás. — Csácskesz, Bialik 12. Ramat Gan, 736164.
● FIZESSEN 700. — IL-T, a többi 6 havi kamatmentes részletre és megkapja házteljeire a napmelegítőt, „Olimpia” Haifa, 04-527438. — Ránáná 052-24190 — Tel Aviv és környéke 03-858175, Jeruzsálem 02-272492.
● MELLTARTOK és fiúok teljes kiarutása. Szalon Eit, T. A., King George 30.
● VIGYÁZZON A pénzére! Ne vegyen új varrógépet. Régiből azt készíttük 2 évi jótállással. Vétel és eladás. Cvi, a régi kamember. T.A., Náchlat Benjámin 23/a, tel. 614265.
● HASZNALT frizsidereket. Minden fajtát vesz! eladt! javít! és szerel! — Kirur Levinsky, 5. Hérlion 17, Levinsky 90. sarok. Tel. 829554.
● VESZUNK késpénzért és legmagasabb áron izraeli, külföldi bevezetvényeket. judákat. — Roaz, T. A., tel. 239025.
● VENKE orosz motorkerékpárt bármely évől. 03-71967, este és szombaton késő nap.
● CÉLIK és stárik borkezy váltáshoz. Soprano akkordeon, 96 basszus, 232516.
● 5.000. — FONTIG kap régi televízióért plusz engedményt amikor újat vesz. „Gutel”, Tel-Aviv, — Húrváros 72.
● BEER és MARKU vesz használt butort, régiségeket és hagyatékokat. 52681.
● TELFONPOLCOK és asztalok, szék és fogasok. T. A. Sheinkov, 6.
● KÜLFÖLDI parókák, dauer, festés, haivágás. „Mirjam”, Bné-Brak, Jeruzsálem 5. udvarban.
● CATRIPPLAR, 950-es modell, 3911, ára 86.000. — II. Péntek: — 13-14 óra közt, tel. 726972.
● HOLGYEK! Elegáns, francia divatu speciális, könnyű női parókák 300. — Régi parókáért leszámítunk 50. — fontig. Hapjok és fonatok, eszéltek román, jiddisül, görzse meg cimunket. Látogasson meg Szalon Jonek, Tel Aviv, Allenby 93, 290682.
● ALKALMIAG vitrin frizsidert, mint az új étteremnek, makoleknél. Sd. Hár Cion 17, Tel-Aviv, Baruch.
● ELADÓ 1 német gyártmányú tolozék, 1 tolozék éljelvit, új kerek és ág egészségügyi rugos matracra, 1 új felszerelés a beteg kiemelésére az ágyból — minden jó állapotban. E. Réva, Tel-Aviv, Jechezkel-u. 20, lakás 9, déltan 3-6-ig.
● IRÓASZTAL plusz szék 1300. — durva ifjúsági ágykomplet 2700. — 3 ajtós szekrény 3.950. — Ebedőasztal (import) 1800. — Könyvszekrények, komódok, székek stb. S. M. butorok. Bugrasov 26, a pincében, 03-280493.

ÁLLÁS

● OPNAT MAUZNER keres: 1) szakmairó, gyakorlati Singer varrónokot (hákhöz, 2) Varrónokot gomb-, gomblyuk, ruhafelhajtó és overlock géphez. Allandó munka, jó feltételek. T. A., Herzl 66, — tel. 822173, 822130.
● ROMAN nyomda Tel-Aviv központjában keres Heidelberg egy-nyolcad és egyegyed nyomdász könyvkötőt, Magas fizetés. Telefon 57531.
● NAGYBANI konfekció üzem keres gyakorlati szabókat férfi nadrágozókhoz, kabátokhoz és hazikabátokhoz. Tel. 61428.
● GYAKORLOTT varrónokot keresünk masztik függönyökhöz. Gassner, T. A., Piskner 29. tel. 288770.
● ASSZONYT keresünk büfébe: konyhai munkánót, vagy pincéret a Mifal Hapajiszhoz. Tel-Aviv, Heftman 3.
● EGESZSÉGES, egyedülálló pech-tikkai asszony lakással, keres éjszakai lehetőleg jiddisül beszélő not, alvársá, külön szobában.
● JERRY MELTZER keres varrónokot kezimunkára, varr- és overlock géphez. — Kitiño varrónoknak nagyszerű feltételek. Tel. 249347.
● NEMETUL és angolul beszélő ápolónót keresünk gyakorlati ad-ápolónót és szociális munkában, teljes foglalkoztatásra a Hott tenzernél. Megfelelőnek 45 éves korú jó fizetés, lakás és ellátás. Irásbeli jelentkezés ajánlásokkal. Tel-Aviv, POB. 16581.
● GYAKORLOTT divatárú üzem — bővítés miatt keres kótokot és tanulókat körkötőgéphez. Munka szakmában, vagy különleges megállapodás szerint. Jelentkezés Aharonn, T. A., 3917/8.
● „PAPCO” divatárú üzem — bővítés miatt keres overlock varrónokot, teljes foglalkoztatásra. 4.30-ig. Heti 5 nap munka. Jelentkezés Alewnél, Tel-Aviv, tel. 3917/8.
● „PAPCO” divatárú üzem — bővítés miatt keres tanulókat varrúshoz, teljes foglalkoztatásra, 7.4-30-ig. Heti 5 nap munka. Jelentkezés Alexnél, Tel-Aviv, telefon 3917/8.
● TISZTVISELŐT/NÖT keres Im-— és vállalat. Német beszéd, 1-1 írvit tudás szükséges. Munkaidő 8-4-ig. Tel. 03-820503, vagy 829883.
● KERESÜNK sürgősen selyemnyomókat és segédanyagot. 03-267693.
● HALADÓT és tanulókat keres Paloma fodrászat, Tel-Aviv, Dizengoff 187.
● UJ BEVÁNDORLÓ, román, magyar, angol tudással. végzett főközgazdász elhelyezkedne különböző intézményeknél. (bank, vállalat, utazási iroda, speciális intézmények, stb.) Tel-Aviv környékén. — POB. 1334. Tel-Aviv, 26731/D.
● RAMAT-GANI házaspár keres magyarai vagy németül beszélő, fiatal tudót németként 3szor. Jelentkezés: a. 9-11, tel. 739171.
● KERESÜNK Breitschwanz varrónokot és kabátbélés eldolgzó varrónokot. „Perednik Furs”, Tel-Aviv, Bugrasov 5.
● DORINA kitiño kötöttárú keres: 1) Gyakorlott varrót, vezető/nőt, 2) Gyakorlott gyártási vezetőt vagy vezetőnot teljes foglalkoztatásra. Jó feltételek. Jelentkezés: Ramat-Gan, Aha Hillel 25, tel. 732238.
● DORINA kötöttárúgyár keres: 1) Gyakorlott szabásokat/nőket, 2) Tanulókat szabáshoz, teljes foglalkoztatásra. Jó feltételek. Jelentkezés: Ramat-Gan, Aha Hillel 25, tel. 728627.
● FIATAL, írvitül és románul beszélő tisztviselő/nöt keresünk kinti munkára a városban, 8-1-ig. Jelentkezés: „Mondial 2000”, Tel-Aviv, Dreech Petáh-Tikva 9.
● OZERETET keresünk főzéssel 2 személyhez, 4-szer hetenként. — 16-20-ig. 293616.
● LOZILA, évr Hátásziljá Cholon keres munkánokot, akiket kiképez minőségi ellenőrzési feladatokra. Munkaidő 7-16-ig. Szállítás Cholomból, Bét-Jámból és Jaffáról. Jelentkezés: tel. 03-807111.
● MESTREK keresünk új szővőszekhez. Petáh-Tikván. — Jichák, 03-922146.

LAKÁS

● LAKÁSOK, nagy vasútszéknél, egzisztenciák, irókák, telefonnal, üzletek, termek, územek, kulcsnézet, haviberbe, LAAM, Tel-Aviv, Mikve Jiszráel 8 (az udvarban), tel. 612725.
● ELADÓ 2 és fél szobás komfortos — Ison Lezionban, Karl Netter-u. 6, II. em. Előzetes telefonot kérünk. — 788583.
● KULCSPENZERT 2 szoba, konyha, közös fürdőszoba, szobák, kerti terasz emeleten. Tel-Aviv, 52868.
● TURISTÁK vennének sürgősen 1-1 és fél szobás, I. em., frontlakást líttel, butorozva/üresen, telefonnal. Tel-Aviv központjában. — 03-55486.
● ELCSERELNEM 2 szobás, földszinti (Amidár) lakásomat. Givata, Jimban, Tel-Aviv környéki Amidár lakásra, III-ik felső emeleten. — 5 után 20217.
● NAGY 2 szobás butorozott lakás eladó, vagy kiadó. Tel. 03-51427.
● BUTOROZOTT szoba kiadó Bám-Jamban, Weizmann 76, Smilovitzne, 875194.
● SZÖRMBUNDAT most érdemes javíttatni és átalakíttatni Alexandernél, T. A., Szikrin 27.
● KIADÓ szép, teraszos butorozott szoba, konyha nökent, Ramat-Gan központjában. 702222.
● FERFI VENNE 2-3 szobás, berendezett lakást Sd. Ben Guiron, Ben Jehuda környékén, a tengerhez közel, I. emeleten, vagy líttel, telefonnal. Esztig megvenne nagy lakás egy részét, főzési lehetőséggel, fürdőszobával és mellékhelyiséggel. Ajánlatok német, vagy magyar nyelven, címmel: Tel-Aviv, Hajar-kon 61, POB. 26454.
● ELADÓ Cholomban 3 és étkeszarok, III. em., front, kitiño felső emelet, esztig azonnali átadásra. — 844405.
● ELADÓ Cholomban 3 szoba-hallos, rendezett, földszinti, Cheszke, Lovits, Aharonovitz 23, tel. 856735.
● KIADÓ butorozott szoba komoly férfinék/nöknek. 281791, Lucy Basalina.

HÁZASSÁG

● „SZARÁ” HÁZASSÁGKÖZVETÍTŐ IRODA, Haifa, Jaffa 34, telefon 04-524408 — 04-543589.
● EXKLUZIV házasságközvetítő, akadémikus körökben. A legnagyobb, legdiszkréttebb. Tel. 04-733356, Mosé.
● SPECIÁLIS ajánlat! Meghívhatja Uzi Méron — a „Cemed” képviselőjét — otthonába, vagy találkozzon a kávéházba, teljes diszkreációval. Ez az ajánlat csak művelt, kelemes embereknek szól, akik hazaföldi tudót németként 3szor. Jelentkezés: a. 9-11, tel. 739171.
● HA LEANYA művelt európai, Heléna magas műveltségű elttartást mutat be neki tudta nélkül. „Cemed” 03-220631, 03-227535, — 04-81371, 04-85669, 02-231932, — 02-225701.

NYILVÁNOS ÁRVERÉS

RITKA MŰTÁRGYAK ÉS EREDETI KÉPEK!
Salvador Dali, Smud Bak, Méir Pichazde, G. Micháel, Ben-Chájim, Mandis San, Jevgeni Moss, Joszif Kaffka, Rosenthalis, Wechsler — és a vezető izraeli és európai festők számos képe.
Különleges ezüsttárgyak, perzsaszőnyegek, klauzura, kristályok, étkészletek, sokszáz ritka tárgy gyűjtőtől és hagyatékoktól.
Az árverés 10.7. szombat este (és minden szombat este) 8.30-kor a „Grand Palace” szállóban (volt „Pal”), Tel-Aviv, Hajar-kon 277. • Meghívjuk a közönséget előzetes bemutatóra 11-től 19-ig. BELÉPÉS DIJTALAN

HAIFA

● VESZÉK használt butort, frizsidert, mosógépet és háztartási felszerelést. Haifa, 04-643671.
● UJ KELET. Viata goastra, Newiny Kurier, Letzte Najesz, Chádásot Jiszráel, Násá Sztráná, 6 x 6 x 6 x hirdetések felvétele és az összes apróhirdetés rovata és az összes család, hirdetőirodában, Haifa, Shapira u. 13. Telefon 662453. Nyitva naponta 8-20-ig. Este 20 óra után tel. 84267.
● OZERETEK — metapéletek — Fried iroda utján. Haifa, Herzl 5 tel. 04-664710.
● FIGYELEM! Lakások, üzletek, irókák, üzlethelyiségek, fúszterek, házak, kulcsnézet, örök-Benis Szrulovits Haifa. Gideon 7, Leif Szrulovits Haifa. Gideon 7, Herzia u sarok. Déltan 2-4 este 8-tól 04-521764, Maldan.
● OZERETEK vállalat mindenféle karpitumunkát. Régit átseréli Újra. Haifa, 04-233674.
● TANÁRNŐ angolokat ad otthonában. Tel. 04-50322, S'chunat Sáar, Alija, este.
● KOHEN vesz használt butort, frizsidert, felosztást. 04-662066, 04-510356, 04-532861, Haifa.
● ELCSERELNEM 3 szobás akkori „Amidár” lakásomat haifai, vagy környékére, hozzáféréssel. — tel. 04-526733, munkában.
● VESZUNK mindenféle tollat. Hívásra hához megyünk. Haifa Jaffa utca 131. Tel. 04-521986, Stern.
● „FRIEDMANN” paplankesztő, Haifa, Pezner u. 23, tel. 644623. Felhívás és gyapjupaplan készítés, tollmosást vállalkoz. Tollat legmagasabb áron veszek.
● KETLAKÁSOSNAK alkalmas telket keresek Achuzán, Dána Alerben. 04-245976, POB. 6448, Haifa, „39” száma.
● 5-6 SZOBÁS lakást/cottage keresek Achuzán, 04-245976, POB. 6448, Haifa, „39” száma.
● PASCU butorozóteket, Haifa, Jaffa-u. 64, tel. 04-528812. Dms választékban új matrac. Különböző engedmények az ünnepekre.
● KERESÉK háztetőnot napi 5 órara. Elredelkni este tel. 04-730256.
● OZERETEK keresünk allandó havi fizetéssel, gyermektelen házaspár, Achuzán, Haifa, telefon 04-24234, reggel és este.
● SZAKMUNKÁST keresünk kerek fájának lyukasítására, esetleg delutánra. Tel. 04-660283.
● DIPLOMAS angol tanárnő óratka ad. Tel. Haifa, 84153, 16.30-19-ig.
● ELADÓ Achuzán, Disraeli-utcan 4 elegendő szoba. Haifa, telefon 04-251905.
● FRIZIDEREKET Haifán 10 áron veszünk. Mindenféle frizsidert, felosztást. 04-662066, 04-510356, 04-532861, Haifa.
● ELCSERELNEM 3 szobás akkori „Amidár” lakásomat haifai, vagy környékére, hozzáféréssel. — tel. 04-526733, munkában.
● „GOLDA” házasságközvetítő Iroda, Haifa, Hanevium utca 27, tel. 04-568971.

„ELEMKO” L. M. KOVÁCS B. M.
FÜRDŐRUHA ÉS SPORTRUHAZATI GYAR
Tel. 820244, 820569

keres

1. SEGÉDKÖNYVELŐT
2. LÁNYOKAT ÉS ASSZONYOKAT MINŐSÉG ELLENŐRZÉSHEZ és konfekció hajtogatáshoz
3. VARRÓNOKET Singerhez, blindstickhez és kéttűhöz
4. SEGÉDEKET a szabásati osztályra (tanulók is lehetnek) JÓ FELTÉTELEK A MEGFELELŐKNEK

NŐK FIGYELMÉBE!
Uj, haladó divat, klasszikus stílus fiataloknak. Ajánlunk divatos ruhákat exkluzív anyagokból, mérték után. Mielőtt határoz, nézze meg és hasonlítsa össze a kivitelezést és az árat. • Különleges modellek kövér nőknek. Estélyi és sportzerű ruhák, kabátok, kosztimók, szoknyák és blúzok, továbbá női nadrágok saját anyagunkból vagy a megrendelőjéől gyári áron.

„LILIAN” exkluzív női ruházati ház
T.A. Schatz u. 2 (Dizengoff 160 sarok). Tel. 227870

KÜLÖNFÉLE

● „SZELA”, vége a dzsukokknak, egészségügyi minisztérium engedély 197. Teleségével. 425151.
● 03-452629. TATAROZÁS, — átalakítások, hozzáépítés, formaiak régi konyhákra, építés, meszeles, csempé, márványlap, linoleum, vízvezetékcsere, tolojátok.
● TAKARITÁS és polish, plusz feregirtás ingyen. Azonnali szolgáltat, teljes garanciával. Telefon 03-763028. „Hamávrík”
● TAKARITÁS és csiszolás (polish) lakásán plusz ingyen feregirtás 03-902979, este 03-837475 — „Orly”
● 03-285519. ÁLTALÁNOS remont építés — csempé — márvány — konyhafelszerelés — szerelés — tri szek — festés — tapéta. Nézz meg kész munkáinkat. Balter, Bar Kochba 55.
● A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumban express javítások fél óra alatt. Tel Aviv, King George 5, Tel. 282429. Nyugdíjasoknak 20% engedmény.
● „PÁZ” — vége a dzsukokknak, éves garancia. Engedély 116. — Tel. 424244.
● BUTOROK javítása, átalakítása. Szakmunka. Tel. 284040 (8-10).
● „MAGICLEAN” butorhuzatok és szőnyegek tisztítása és „Stengard” otthonában. 03-930465.
● „BAZAK” vízvezetékcsere, külön csövek (ereszek) kicserélése 8 emeletig. 281775.
● TETŐKÁTRÁNYOZÁS jutával, fiberglassal és meszeles, garancia-val. Tel. 624182.
● SZOBA- és ájtófésztés, fürdőádk felújítása felelősséggel. — 03-705249, este.
● TRISZEK. 250. — métere. Rácok, javítások, vitrinek. 5 éves garancia. Martin, Tel-Aviv, 281662.
● SZOMBATON. Sábát Suva. Parsát Vajelech — a telavivi nagy templomban, Allenby 110. Rafeal Abuhay kántor imádkozik elő. — D. u. 4.30-kor T. A.-Jaffa főrabijja, hárav J. J. Frenkel drásája napi kereséskről. Teljes léghűtés. „Szlichot” hétköznap reggel 6-kor, Sachtit 7-kor.
● „ELURA” parókák legmodernebb változatban. Parókák, pótrészeket valódi hajból, rendszeres készítek. IANA PARÓKASZALON, Dizengoff 125. 03-245966.
● „MAGDA” fogászati laboratórium vállal sürgős protézis javításokat, fél óra alatt. Nyugdíjasoknak 25% engedmény. Tel-Aviv, Balfour 77.
● BRIDGE/rómi plusz léghűtés naponta 18-tól, Dizengoff 236 (földszint). 03-240993.

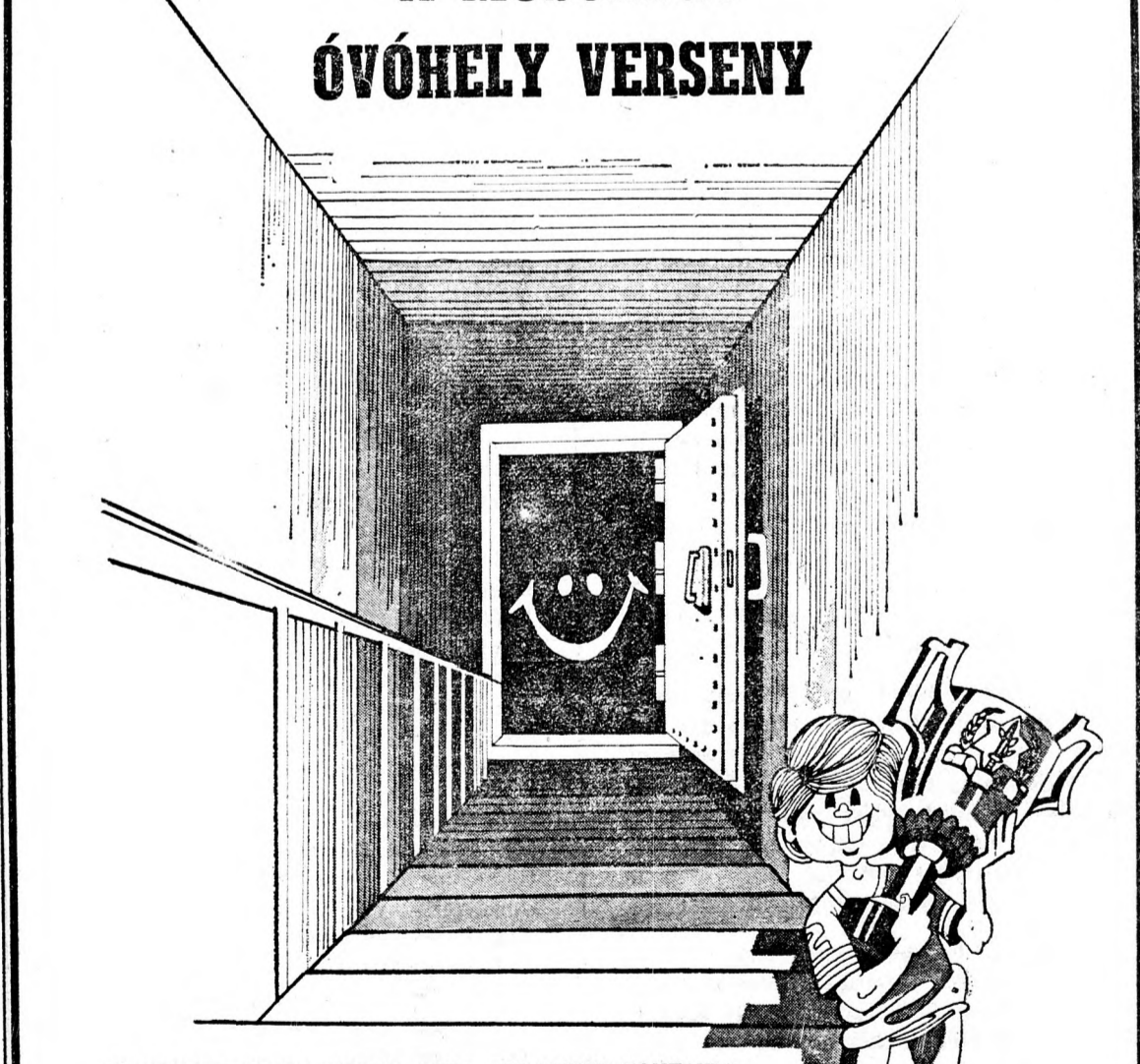
JERUZSÁLEM

● ASSZONYT keres 16 fizetés eltelés elátással, kellemes, esztig nében 4 hónapra butorozott szobát háztartásban Jeruzsálemben, vagy környékén. Jeruzsálem, POB. 2045 „582” száma.
● JERUZSÁLEMBEN. Rechavian keresünk háztetőnot és 2 gyermekhez. 02-60927.
● SÜRGŐSEN keresünk Jeruzsálemben asztalos szakembert allandó munkára. Tel. 02-855603, este.

UZLET

● ATADÓ kulcsnézet berendezett ékszer műhely rakttárral és vitrinel. T. A. 623976.
● KÖLCSONOK alacsony kamatra jó feltételekkel. 742481, szombaton is.

A MOSOLYGÓ ÖVÓHELY VERSENY

ÖVÓHELYE VONZÓ LEHET, AHO LKELMES FANTAZIADUS LEGKÖRÖSBEN TOLTHETI IDEJÉT. AZ ÖVÓHELY LÉTFONTOSSÁGU HABORU IDEJEN ES KELLEMES HELY BEKÉBEN.
A VERSENY KÖVETELMENEI: az övóhelynek, az oda vezető utnak és a versenykirovatnak tisztának és rendezeknek kell lenniük, inkluziv a jelzések, táblák, villany és meltek helyiség.
Magas pontozást kap a két célt szolgáló övóhely: amely beke- időben klub-, vagy játéktérben céjait szolgálja, könnyű és hordozható berendezéssel, amely gyorsan eltávolítható, hogy háboru esetén övóhelyként szolgáljon.
A VERSENY FELTÉTELEI: 1. Mától és egy hónap alatt rendbe kell hozni az övóhelyt. 2. 1978.10.17 KEDDTŐL a versenyen résztvenni kívánók küldjenek levelezőlapot a DOAR CVAI 273, CAHAL, MADOR HAPIRSZUMÓM címére, tüntessék fel az ÖVÓHELYEK CÍMET, NAGYSÁGÁT, a FELELŐS NEVET ÉS TELEFONSZÁMÁT.
A lapok beküldésének határideje 1978. 10. 31. Kedd. Novemberben megviszítják az övóhelyeket és azoknak, amelyek magas pontszámot kapnak, értékes díjakat, vagy elismerő okleveleket osztanak. I. Cvá Hágáná L'Jiszráel, Mirkedet Ros Hágá Bétugymisztérium, HágáG L'erutáj Chérum

BÖRKABÁTOK
nagy modell- és színválasztékban
férfiak és nők részére
„BIGDÉ CHEN” • BLÜTHNER DAVID JUMI
ALLENBY 99 • I. EMELET • TEL AVIV
(NAGYTEMPLOMMAL SZEMBEN)
TELEFON: 29 16 93

UJ OLÉKNAK 20% ENGEDMÉNY

+ 12% é.t.a. mentesség

ALUMIM

GYERMEK ÉS IFJUSÁGI BUTOR

KAPHATÓ AZ „ARDAN” ÜZLETEKBEN ÉS AZ „ALUMIM” KÉPVISELETEINÉL
Információs iroda oléknak: tel. 03/829536

SPECIALIS AKCIO AZ UNNEPEKRE!

Kérjen 50.- IL engedményt régi parókájáért, amikor parókát vásárol „Széar”-nál. Oriási engedmények. A kitűnő „Contessa”, „Elura”, stb., parókák oriási választéka. 280.- IL-től mindössze.

Külföldi női és férfi parókák nagy választéka.
* Vállalunk paróka mosást és fésülést *
Gyors kiszolgálás. Kellemes légkör.
„SZÉAR” nemzeti paróka központ
T. A., Allenby 46., tel. 55329.

KERESÜNK KARBANTARTÓ GÉPÉSZEKET

szakmány munkára, Rámát-Gán körzetében lévő üzembe

Telefon 740851, Ámicháj

MÁTMÁR TÁASZIJOT B.M.

keres üzemébe:

- ★ JÁRMŰ MECHANIKUSOKAT
- ★ JÁRMŰ BÁDOGOSOKAT
- ★ JÁRMŰFESTŐKET
- ★ CO 2 HEGESZTŐKET

Jelentkezés közvetlenül a személyzeti osztályon, munkaidőben, 7—15-ig, Derech Bár Jehuda 3., Haifa, tel. 221171, POB. 1007.

SZOMBATI NAPTAR

1978. október 6. PENTEK
5739. tisri 5,

GYERTYAGYUJTAS

Jeruzsálem 4.43
Tel Aviv 5.01
Haifa 4.52

1978. október 7. SZOMBAT
5739. tisri 6,

SABAT SUVA

SZOMBAT KIMENETELE

Jeruzsálem 5.53
Tel Aviv 5.52
Haifa 5.54

A HETI SZIDRA

VAJELECH

ÜGYELETES ÜGYVÉSZTARAK

TEL AVIVBAN

PENTEK

Bárak, Jabotinsky 109, telefon: 446682, Jáni rehov Jehuda Hálevi 67, tel. 612474

SZOMBAT

Kikár Hámódiná, Hé Böijár 48, tel. 258046, Jáni, rehov Jehuda Hálevi 67, tel. 612474

SZOMBAT KIMENETELTOL

Dizengoff, rehov Dizengoff 132, tel.: 223390, Jáni, rehov Jehuda Hálevi 67, tel.: 612474.

HAIFAN

PENTEK

Geula, rehov Chermon 12, tel.: 640466.

SZOMBAT

Chánitá, rehov Chánitá 22, tel. 231905.

CHOLONBAN

PENTEK

Aszutá, rehov Trumpeldor 4, tel.: 858197.

SZOMBAT

Nóot Ráchel, rehov Ejlát 36, tel.: 851751.

BÁT JAMBAN

PENTEK

Gáné Bát-Jám, rehov Hámódiná 3, tel.: 885671.

SZOMBAT

Mázor, rehov Chávivá Rejk, tel.: 883360

RÁMÁI GANBAN ÉS BNE BRÁKBAN

PENTEK

Higlá, Arlozorov 81, tel. 721489

SZOMBAT

Udin, rehov Háce 57, 778096.

HERZLIAN, KFAR SMÁRIUBAN, RAANANAN, KFAR SZABAN ÉS RAMÁTAJIMBAN

PENTEK

Goldstein, Herzlia Pitúach, Kikár De-Sálit, tel. 932942

SZOMBAT

Bár Ilán, Ráánáná, rehov Bár Ilán 29.

NATANJAN

PENTEK

Hámágen, rehov Weizmann 13, te. 22985.

SZOMBAT

Hánászi Weizmann 36, tel.: 23639

RISON LÖCIONBAN

SZOMBAT

Amámi, Rothschild 39, tel. 942220

MÁBAMA

Tel Aviv, október 7., szombat

OSZI TERMÉS

A kisteremben

HAZA, HAZA

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: A divatos orvos

BEN JEHUDA: Hazatérés

CÁFON: A szexbutik délután: Szép emberek

CHÉN: Vadlibák

CINEMA 1: Az utolsó előadás

CINEMA 2: Ejjéli cowboy

DEKEL: Elkábult érzékek

DRIVE IN: (1) A rock-leány, (2) Vademberek

ESZTER: A sofőr

GÁT: A szép lány

GORDON: Az élet szeretete

HOD: A kis Srágá

LIMOR: Disco örület

MÁXIM: Artisták az idegenlégióban

MÁTMID: A férjes asszony keres

MERKÁZ: Hindu film; délután: Az ifjúság vágya

MOGRÁBI: Ember a tetőn

OFIR: A pókember

ORLI: A püspök hálószobája

PÁRIS: Allegro non troppo

PEER: A férjzetlen asszony

ROYAL: A szexnő

SÁCHÁF: Gyilkosság a Niluson

STUDIO: Lakás kettőnek

TAMÁR: Szerelm harmasban

TCHÉLET: Bo Yest kalandjai

TEL AVIV: A csodálatos Nemo kapitány

TEL AVIV MUZEUM: A csipke verőnő

ZOHÁR: Az élet örvényében

PENTEK

15.00: UTAZÁS A BOLYGOK KÖZÖTT — „A babák”

15.50: A SZOMBAT FOGADÁSA

17.32: Arab játékfilm

20.05: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — Smuél Ávidor Hákohén rabbi és Jonit Sobám közreműködésével.

20.20: HANGOS HETI HIRADÓ

21.20: „A DÉLI ÓRAKBAN” — A történet egy 18 éves lányról szól, aki árván marad és választania kell családi kötelezettségei és szerelme között. Néhány évvel később újra hasonló probléma előt áll...

22.10: KONCERT — Mozart: Zongoraverseny A-durban No. 23. — Előadja: Mauricio Pollini, a bécsi filharmonikus zenekart Karl Boehm vezényli.

22.40: „HAWAII ÖT—0” A nép szerű krimifilm újabb sorozata Steve MacGarret, Dano Williams és Chin-Ho detektívfelügyelők részvételével. — Az első rész címe: „Ósi foglalkozás — új árak” — Főszerepben: Jack Lord, James MacArthur és Kim Fong.

23.30: Egy mondat a Szentírásból. Hírek

ISKOLATÉVÉ

8.15: Matematika a 7. oszt.-nak
9.40: Tanácsadás a 7—9 osztálynak

10.10: Számítan a 7. osztálynak

10.30: Judaisztika a 7. oszt.-nak

11.10: Fizika a 7—8. oszt.-nak

11.30: Szukoti műsor

12.25: Történelem

13.30: Mire fel?

14.00: Szabadgyveten.

SZOMBAT

18.02: RAJZFILMEK

18.30: ÜITÁSOK ÉS TALÁL-MANYOK. — A műsorban: Elektronikus biztonsági tiszt; Uj szer a vesző lyes fekete legyek ellen; beton székliák.

20.00: A SZOMBAT KIMENE TELE — „Az igazság prófétái és álprófétái” — Hajdu Endre zenés művét a kibucok zenekara adja elő, vezényel: Noám Sheriff.

20.30: MÁBAT HIRMAZIN

21.00: Közérdekű közlemények

21.05: SPORHIRADÓ

22.05: ASPEN — II. rész: Lee Bishop elmeséli Tom Keatingnek, amit ő tud Angela meggyilkolásának körülményeiről. Tom a per halasztását kéri s emiatt mindenki támadja.

23.40: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

MÁON RUTH RAMÁT-GÁN

Penzió idős emberek, krónikus betegeknek, közli, hogy megírult néhány hely. Orvosi felügyelet, türelem, szeretet. Beszélünk angolul, németül, románul, oroszul, magyarul.

Tel. 770556
Máálé Hásáchár u. 7,
Katzenelson—Modiin sarok.

BOLDG UJÉVET

és kellemes ünnepeket kíván rokonainak, barátainak ismerőseinek.

Ruth Iritz

1978. október 6, péntek
5739. tisri 5,

ALLANDO MŰSORSZAMOB

I. MŰSOR (ALEF)
Hírek: 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 22.00 és 24.00 órák; könnyű héber nyelven 11.35; oléknak 18.45—20.45-ig
Egy perc héber nyelvtan: 15.00
Könyvszemle: 15.55. Mezőgazdák: 17.55

II. MŰSOR (BET)
Hírek minden órában regge 6.00-tól éjjel 1.00 óráig. Hangos híradó a 7.00, 13.00 és 19.00 órák után. Lapszemle a 7.00, 11.00 és 14.00 órák hírek után

III. MŰSOR (GIMEL)
(529-es középhullám)
Könnnyű zene és slágerek 6.00-tól éjjel 1.00 óráig. Hírek óránként. Szombaton: 7.00 órától éjjel 1.00 óráig. HADSEREG RÁDIOJA
Oránkénti hírszolgálat a nap 24 órájában, valamint hírmagazin 8.00-tól 9.00 óráig, 17.05-től 18.00-ig és 23.45-től 24.00 óráig

I. MŰSOR

8.10: Reggeli koncert, 10.15: Elemistáknak, 12.05: Könnnyű zene, 14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, 16.06: Klasszikus számok, — 17.20: Irodalom, 20.15: Péntek esti hangverseny, 22.05: Miniaturák, 23.00: Angol nyelvű dráma, 0.10: Ellentétek, 1.15: Hátkívá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zene, 10.05: Nálunk itthon, 12.05: Dolgozóknak, 12.30: Héber dalok, 14.10: Zenes hétféle, 16.10: Erec jiszráli emlékek, 18.05: Kívánságműsor, 19.05: A héten történt, 20.05: Ima és dal, 21.05: Spanyol románcok, 22.05: Rádás, 23.05: Tirka Átár emlékezete, 1.10: Hátkívá.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggel ünnepség, 11.05: Üdvözlét otthonról, 12.05: Sofföröknek, 14.30: Dalparádé, 16.05: Péntek este, 18.05: A hét muzsa, 19.05: Koncert, 21.05: Jiddis dalok, 22.05: Jazz, 23.05: Tánczene, 2.05: Tarka műsor regge 6 óráig.

1978. október 7, szombat
5739. tisri 6,

I. MŰSOR

8.05: Művésztalálkozó, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zenei fejtörő, 11.00: Hangjáték, 12.15: A jeruzsálemi szimfonikus zenekar felvételeiből, 14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.00: Interju, — 16.05: Könyvszemle, — 17.00: Brahmás élete, *20.15: Az izraeli filharmonikus zenekar felvételeiből, 22.05: Rádívita, 23.00: Szlichot imák, 0.30: Éjjeli hangverseny, 1.15: Hátkívá.

II. MŰSOR

8.10: Vidám jelenetek, 11.05: Dalfesztivál, 12.05: A jom-kipur háború évfordulójára, 13.05: Szűlői ház, 14.05: Gólok és dalok — labdarúgómeccsek részletes műveinek közvetítése hangszerekkel tarkítva, 17.10: Más szemszögből nézve, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, — 20.05: Hangszerek, 20.45: Sport híradó, 21.05: Közéleti magazin, 22.05: Hámávil és Mólávó Málká, 23.05: Rádío és tévé-magazin. 0.10 Héber dalok. 1.10: Hátkívá.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Vidám műsor, 10.05: Cso dás dalok, 11.05: Musical, 13.05: Interju, 14.05: Heti album, — 15.05: Régi kedvelt dalok, 16.05: Népek dalaiból, 17.05: Valami különleges, 18.05: Sport, 19.05: Az elmúlt hét eseményei, 19.30: Kényeskedjünk, 20.05: Angol muzsika, 21.05: Hagományok, — 22.05: Rock-zene, 0.05: Éjjeli ma darak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

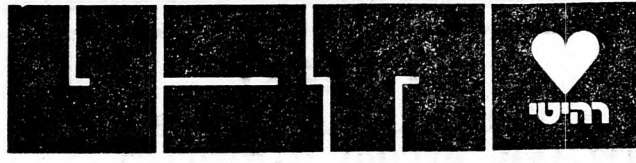

A „MÁBÁT” KONYHAIBAN ÖN HATÁROZZA MEG A FORGÓ-SAROK ÉS A MINDENRE HASZNÁLHATÓ KÉZIKOCSI HELYÉT

Mi „Mábát”-ban úgy gondoljuk, mint ahogy egyik nő nem hasonlít a másikra, úgy egyik konyha sem hasonlít a másikra. Így jutottunk el a sokfajta részről álló konyhaberendezés gyártásához (munkasztal, kenyértartó fiók, mixer-talpat, zöldséges kosarak stb.) s ezek közül kiválaszthatja az Önnek legmegfelelőbbet.
A „Mábát” konyhái a legjobb anyagokból készültek, kiváló minőségűek s azokban különböző elonyokot és patentokat talál a konyha területének maximális kihasználására, és a munka kényelmessé tételére. Kihúzható elraktározási terület — könnyen és kényelmesen hozzáférhető; Sarok-szekrény — a szekrények területének teljes kihasználására; Mindenre használható kézikocsi — kerekeken gördül.

üvegek és dobozok elraktározására használható, mint konyhai segítség és főzésnél, sőt teakocsként is felszolgálásra a szalonban; tanácsadás otthonában, amely segítségére van az izlés és szüksege szerinti konyhabutor kiválasztásában. Ez csak néhány az elonyök és patentok közül, amelyek a „Mábát” konyhabutorait szabványosról egyénivé változtatja, s amely minden nő egyéni követelményeinek megfelel.
„Mábát” — a konyhabutorok és hálósobák legnagyobb előállítója — ajánl Önnek konyhát, különleges modellek választékában, amelyek konstrukciójában a fenyő fan kívül egzotikus teak fa, és furnir is van, különleges védő-bevonattal. Az új oléknak — igazi meglepetés! A „Mábát” konyha és hálósoba-butorai vásárlásánál 32 % engedmény.

מבאת מככל הדב מטבחיים וחדרי שינה

A „MÁBAT” bútorait a következő helyeken árulják: Tel-Aviv: Ibn Gvirol 18, Háchásmónám 91, Ben Jehuda 118, Kikár Hámódiná, Hé Böijár 64, Émek Jezráél 44. Haifa: Herzl 13. Jeruzsálem: Jaffo 30. Beér-Séva: KKL 106. Rámát-Gán: Herzl 55. Petách-Tikva: Háhisztádrut 18. Kfár-Szábá: Tesernikovski 28, Weizmann 58. Natánja: Smuél Hánáciv 13. Rechovot: Herzl 187. Rámlá: Herzl 79. Kirját Máláchi: „A” kereskedelmi központ. Dimona: új kereskedelmi központ. Áskelon: Háhisztádrut. Naharia: Herzl, Kikár Háirjá, Rech. Jád Lövánim 20. Názáret Ilit: Kereskedelmi központ 5, és a „Sekem” összes üzleteiben.

— Uram, azért vásárol jegyet az El-Ál-nál, hogy más társaság gépevel utazzon? Vásároljon egyenesen a másik társaság gépeire szóló jegyet!

Daján Amerikába utazott:

»RÖVID TÁRGYALÁSOKRA SZÁMITOK WASHINGTONBAN

„Egyelőre nem tárgyalunk Judea és Somron jövőjéről”

Mose Daján külügyminiszter tegnap reggel New Yorkba repült, hogy részt vegyen az UNO közgyűlésén. Onnan Washingtonba folytatja útját, ahol az izraeli delegáció élén áll az Egyiptommal való békétárgyalásokon, melyek jövő csütörtökön, jom kipur utáni napon kezdődnek. Elindulása előtt rövid sajtóértekezletet rendezett a repülőtéren és ennek során annak a remé-

nyének adott kifejezést, hogy az izraeli—egyiptomi tárgyalások rövidke és eredményesek lesznek.

Egy kérdésre válaszolva cáfolta, mintha még az egyiptomiakkal való tárgyalások megkezdése előtt szándékában állna visszatérni Izraelbe. Szavai szerint erre csak abban az esetben kerülne sor, ha Cyrus Vance külügyminiszter olyan dolgokat közölné vele, melyek szükségessé tennék azonnali

visszatérését tanácskozás céljából. Az egyiptomiakkal való tárgyalásokkal kapcsolatban csak annyit mondott, hogy azok központjában a „béke alkotóelemei”, illetve a rendezés katonai vonatkozásai állnak majd.

Az idő rövidsége és a program zsúfoltsága miatt Daján ezúttal nem folytat megbeszélést az UNO közgyűlésén résztvevő miniszterekkel, így az afrikaiakkal sem. Világos célzást tett arra, hogy az afrikai államokkal való diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének kérdése

a jelenlegi helyzetben másodrangú fontosságú.

Kérdésre válaszolva kijelentette még, hogy a jelenlegi stádiumban nem lesznek tárgyalások Judea és Somron, illetve a területek autonómiája ügyében. A Libanonnal kapcsolatos kérdésekre nem volt hajlandó válaszolni azzal, hogy ez az ügy a miniszterelnökre és a hadügyminiszterre tartozik.

Nátán Gilhoá, Theo Roller, Raymond Ariel bemutatója:

HOTEL »MAXIM«

Natanja, Dávid Hámelech utca 8, telefon: 053 - 39341 a legmodernebb és legelegánsabb szálló.

SZUKOTRA

teljes penzió, napi 4 étkezés, személyenként 500.- IL (2-en egy szobában).

A „GAN HÁMELECH” SZÁLLÓBAN

ugyanazok a feltételek, személyenként 400 IL + ét.a. Elegáns, kóser ünnepi sátor a szállóban.

Társas vagy egyéni utazások ROMANIÁBA és a világ minden részébe, a legjobb feltételekkel

ANAT-ta! (Fenichel Anci) „ROSENTOURS LTD.”-nél Rechov Herzl 8 • Tel Aviv Telefon: 51211 - 55744

MERŐ-MARMORSTEIN JÓZSEF

és neje, VERA (Nagyvárad)

SZERETETTEL KIVÁNNAK ISZRAELBEN ÉS A DIASPORÁBAN ÉLŐ ROKONAIKNAK, BARÁTAIKNAK

שנה טובה ומבורכת

KIVÁNJUK, HOGY AZ EGYSÉG, A TÜRELEM SZELLEME VÁLTSA FEL AZ ISZRAELI GYENGÍTŐ SZÉTHUZÁST, A VILÁGBÉKE ÉRDEKÉBEN

Jákov Bodo A NAGY, ZENÉS KOMÉDIÁBAN Der Kluger Nár

Irta: A. Blum Rendező: Michael Grinstein Zene: Horia Alexandru

TEL-AVIV „OHEL SEM” Szombat, 7.10 - 8-kor Szerda, 11.10 - 9-kor

Ma, péntek, 6.10 - 9-kor HAIFA - „ORAH”

Csütörtök, 12.10 - 9-kor ÁSDOD - „ÁSDOD”

Péntek, 13.10 - 9-kor CHOLON - „ÁRMON”

Vasárnap, 15.10 Erev szukot, este 9-kor KIRJÁT-JAM - „NICÁN”

Hétfő, 16.10 Mocáé szukot, este 9-kor KIRJÁT-ATA - „SHAVIT”

UJ KELET napilap

TEL-AVIV Rechov Hárakevet 52 Telefon: 30011 Főszerkesztő: Himmelfarb Felelős szerkesztő: D. Schön Kiadó: Mábá B. M.

Közvetlen az ünnep előtt

JIGÁÉL JÁDIN TITOKBAN AMERIKÁBAN JÁRT

A miniszterek nagyrésze sem tudott a titkos küldetéséről — Jádin: „A szegénynegyedek likvidálásának problémáival foglalkoztam”

Jigáél Jádin helyettes miniszterelnök a múlt hét végén, illetve e hét elején mintegy 48 órás titkos küldetésben volt az Egyesült Államokban. Jádin, aki pénteken reggel hagyta el az országot, vasárnap délután tért vissza.

Szavahihető jeruzsálemi hírforrás megerősítette a helyettes miniszterelnök amerikai utjáról szóló hírt, de nem volt hajlandó részleteket közölni. Egy más hírforrás szerint „biztonsági okokból” nem publikálták a helyettes miniszterelnök útját. A diszkréció oly magasfoku volt, hogy még

a miniszterek javarésze sem tudott Jádin utazásáról, amelyet nem terjesztettek a megszokott módon a minisztertanács elé, jóváhagyás végett.

Arje Náor, a kormány titkára ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy erre vonatkozólag már voltak precedensek mind a jelenlegi, mind pedig az előző kormányok működésének idején. Jádin az ünnep kimenetelén megerősítette a hírt, hogy Amerikában járt, de azt állította, hogy ott-tartózkodása idején „népjólati ügyekkel” foglalkozott. Állítása szerint potenciális meccsásokkal, valamint az „Egyesült Gyűjtőakció” aktivistáival találkozott, hogy elnyerje támogatásukat az izraeli szegénynegyedek likvidálásához. Nem volt hajlandó azonban válaszolni arra a kérdésre, vajon kizárólag ezzel foglalkozott-e Amerikában és

azt sem magyarázta meg, hogy miért kellett titokban utaznia. Csütörtökön reggel 7 óra körül a főváros déli részében, a Chevron-úti „tremplő állomás” mellett 1,5 kilós bombát találtak és tetek ártalmatlanná a nemrégiben bevezetett rendőrségi „robot” segítségével. A pokolgép felrobbanása nagy kárt és pusztítást okozhatott volna.

A pokolgépet a határrendőrség egyik szokványos újárata fedezte fel, amely a bét-lechemi úton cirkált. A határrendőrök azonnal kihívták a rendőrségi tűzszerezt, aki percek alatt kikerített a robottal. Az új készülék rendkívül óvatosan felemelt és egy távolabb eső mezőre vitte a pokolgépet, ahol felrobbantotta azt.

Ezen a „tremplő állomás”-on, amelyet főleg Bét Lechembe, vagy Chevronba igyekvő katonák használnak, néhány hónap leforgása alatt hat pokolgépet helyez-

tek el, amelyek közül három felrobbant, hármát pedig idejekorán felfedeztek. Egy esetben sem történt azonban sebesülés, vagy anyagi kár.

A biztonsági közegek feltételezése szerint a terroristák azért helyezték el ennyi pokolgépet ezen a helyen, mert nem mernek a város központjába jönni. Attól tartanak, hogy útközben a rendőrségi torlaszok egyikén feltartóztatják őket és így inkább a viszonylag elhagyott helyet választják.

Politikai körök különböző feltevéseket, illetve kommentárokat fűztek a helyettes miniszterelnök titokzatos utjához. Az egyik verzió szerint Jádin Jimmy Carter elnökkel találkozott, akinek átadta Begin miniszterelnök átiratát az amerikai elnököttöbbségi nyilatkozataival kapcsolatban. Ezek a nyilatkozatok — amelyek témája az izraeli letelepítések „befagyasztása” és az autonómia-terv volt, — nagy mértékben megnehezítették Begin miniszterelnök helyzetét.

Nincs azonban semmilyen bizonyíték arra nézve, hogy valóban ez volt Jigáél Jádin útjának célja.

London (—). — Mint kiderült, téves volt az a hír, mely szerint Kuznyecov, az emigrációban élő ismert orosz író szívroham következtében elhunyt.

Kuznyecovot súlyos szívrohammal valóban beszállították egy londoni kórházba, azonban a hírrel ellentétben, nem halt meg, habár állapota továbbra is rendkívül súlyos.

Szeretett drága gyermekünk, a jom-kipuri háborúban hősi halált halt

INDIG DOV TIBI תיב
ÖTÖDIK ÉVES ÁZKARAJÁT

október 12-én, csütörtök d.u. 4 órakor tartjuk a jeruzsálemi Hár-Hámenuchot temetőben.

Autóbusz indul 3.40-kor, a Zichron Jákov u. 21. sz. alatti lakástól.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

SIRKÓAVATÁST tartunk okt. 8-án — יום חשישי — vasárnap d.u. 4 órakor, megboldogult drága férjem, édesapánk

R' JEHOUSA BRAUN ר' ז
Budapest — Bné-Brák

sírjánál a Hár Házetim temető Háneviim részlegében. Közlekedés a gyászháztól, Bné-Brák, Jerusálajim u. 2., d.u. 2 órakor, megáll Jeruzsálemben a Jesivat Belz előtt 3.15-kor és a Talpiot teremnél, Kikár Hávidká, 3.30-kor.

A CSALÁD

Felejtethetlen drága édesanyánk

NEUMANN JOCHEVED ר' ז
(UNGÁR ELLA)
SIRKÓAVATÁSÁT

október 8-án, vasárnap d.u. 3.30 órakor tartjuk a hár-házetimi temetőben.

Találkozás d.u. 3 órakor Jeruzsálemben, a Csernichovsky u. 65. sz. háznál.

A CSALÁD

Drága férjem, apánk, nagyapánk, és testvérem

KUTTNER MOSE (PÖTYI) ר' ז
3-IK ÉVES ÁZKARAJÁT

1978 október 12-én, csütörtök délután 4 órakor a choloni temetőben tartjuk meg.

Találkozás az új kapunál.

A CSALÁD

Megboldogult drágánk

DOV (BÉLA) MUSKAL ר' ז
elhunyának 3-ik éve letelével

ÁZKARÁT tartunk 1978 október 9-én — יום חשישי — hétfőn d.u. 4 órakor a choloni temetőben. Találkozás az új bejáratnál.

A CSALÁD

Ezúton közöljük barátainkkal, ismerőseinkkel és a munkatársakkal, hogy szeretett drágánk, a jom-kipuri háborúban hősi halált halt

KLEIN PÉTER DÁVID ר' ז
SZÁMÁL Marosvásárhely — Dimona
5-IK ÉVES ÁZKARAJÁT

1978 október 13-án, péntek déli 1 órakor tartjuk a dimonai katonai temetőben.

Vigasztalhatatlan édesanyja: GIZI, testvére: SZURIKA

Felejtethetlen drága fiunk, testvérem

Schwartz Ávrám ר' ז
(BUMI) TÖRZSÖRMESTER
Tornalja — Cholon

hősi halálának negyedik évfordulóján

ÁZKARÁT tartunk október 8-án, vasárnap d.u. 4 órakor, a kirját-sauli katonai temetőben.

Autóbusz indul 3.30-kor, Cholon, Jirmijáhu u. 31. sz. háztól.

Gyászoló szülei: SCHWARTZ DÓRA és CHAJIM, testvére: JUDIT

Felejtethetlen, szeretett férjem, apám, apósom, nagyapánk

FLEISCHMANN ELIÉZER (LAGI) ר' ז
Bős — Herzlia

halálának 4-ik évfordulóján, 1978 október 9-én, hétfőn délután fél 5-kor

ÁZKARÁT tartunk a herzliai temetőben.

A CSALÁD

UJ KELET
PÁRTONKIVÜLI NAPILAP
TEL-AVIV, RECHOV HARAKEVEI 52, P.O.B. 831 • TELEFON: 30011

A szerkesztőség nem telet a birdetések tartalmáért. Kéziratokat nem őrzünk meg és nemküldünk vissza. Az olvasóleveleket kérjük lehetőleg írogéppel de legalább olvashatóan írni és pontos címmel ellátni. Névtelen, vagy személyeskedő, sértőhangú leveleket nem közlünk.